

UURAISTEN KUNTA

Talousarvio 2019

Taloussuunnitelma 2019–2021

SISÄLLYS

1.	Toimintaympäristö ja Yleisperustelut.....	3
2.	Kunnan visio ja strategia.....	4
3.	Ulkoinen toimintaympäristö	5
4.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	12
5.	Talouden rakenne.....	13
6.	Talousarvio ja taloussuunnitelma.....	15
	VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO.....	15
	KONSERNIPALVELUT	20
	PERUSPALVELULAUTAKUNTA.....	25
	SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	44
	TEKNINEN LAUTAKUNTA	66
	YMPÄRISTÖJAOSTO.....	74
7.	Investointiosa	81
8.	Tuloslaskelma- ja rahoitusosa.....	83
9.	Henkilöstösuunnitelma	86
10.	Kunnan vesi- ja viemärlaitos	89
11.	Talousarvion sitovuus	90

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA YLEISPERUSTELUT

		2014	2015	2016	2017
Uurainen	Väkiluku	3 611	3 666	3 717	3 747
	Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	0,5	1,5	1,4	0,8
	Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	25,3	25,7	25,5	25,8
	15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	57,4	56,7	56,7	55,6
	Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	17,3	17,5	17,9	18,5
	Työllisyysaste, %	68,2	68,0	70,1	..
	Taloudellinen huoltosuhte	170,3	173,4	165,7	..
	Vuosikate, euroa/asukas	485,2	324,3	346,2	..
	Lainakanta, euroa/asukas	3 025,5	3 002,7	3 307,5	..
	Konsernin lainakanta euroa/asukas	5 031,0	4 913,5	5 386,6	..

Uuraisten kunta kasvaa ja kehittyy. Elokuun 2018 mukaisen väkilukuarvion mukaan Uuraisten kunnassa on 3753 henkilöä. Uuraisten kasvutahti on viime vuosina ollut huimaa. Tämä edellyttää kunnalta myös kykyä reagoida muutokseen ja vastata kysyntään ja tarpeisiin nopealla tahdilla. Kasvu ja sen tavoittelemisen näkyvät myös Uuraisten strategiassa.

Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma sekä toimintakertomus ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat toimintaa edelleen käyttösunnitelmien ja niiden toteutumisvertailujen avulla. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio vuoden loppuun mennessä. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttävä taloussuunnitelma suunnitellaan kolmeksi tai useammaksi vuodeksi, joista talousarviovuosi on ensimmäinen.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Talousarvion yleisperustelut ovat luonteeltaan informatiivisia ja niissä esitetään muun muassa kuntastrategia, kansatalouden ja kuntatalouden kehityskatsaus sekä kuvataan Uuraisten kunnan nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä. Käyttötaloussuunnitelmassa kuvataan kunnan järjestämien toiminnan rahoittamista toimialoittain ja tulosalueittain. Investointiosassa esitellään investointisuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille kustannusarvioittain. Tuloslaskelmaosa vuorostaan on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden palveluiden järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Toimintakate osoittaa millainen summa käyttötalouden nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuosikate kuvaa käyttötalouden rahoittamisen jälkeen jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenot ja lainanlyhennykset. Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Tämän jälkeen esitettävä poistoeron muutos tarkoittaa tavanomaisesti investointivarausten purkua. Näiden jälkeen tuloslaskelma ilmentää tilikauden yli- tai alijäämän, joka vaikuttaa kunnan pääomaan lisäävästi tai vähentävästi. Rahoitusosa vuorostaan kuvaa talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien rahan liikkumista; rahan lähteitä ja rahan käyttöä.

Vuoden 2019 talousarvio perustuu lautakuntien tekemiin ehdotuksiin. Lautakunnat ovat valmistelleet talousarvioehdotukset 18.6.2018 annetun talousarvion laadintaohjeen ja määrärahakehysten mukaisesti. Lautakuntien tulee seurata voimavarojen käyttöä sekä tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen antamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti. Lautakunnat huolehtivat myös siitä, että valtuuston asettamat tavoitteet toteutuvat mahdollisimman tehokkaasti annettujen resurssien puitteissa.

Vuoden 2019 kunnallisveron tuotoksi Uuraisilla arvioidaan 11 700 euroa. Verotuloarvio perustuu marraskuussa 2018 käytettävissä olleisiin Kuntaliiton tietoihin sekä omiin laskelmiin. Arvioon sisältyy kunnanvaltuuston 12.11.2018 päätös, jolla tuloveroprosenttia korotettiin 21,50 %:iin.

Vuoden 2019 valtionosuuksien arvio Uuraisten osalta on yhteensä 9 078 463 euroa. Muutos vuoteen 2018 verrattuna on 0,1 prosenttia. Arvio perustuu marraskuussa 2018 käytettävissä olleisiin Kuntaliiton tietoihin.

2. KUNNAN VISIO JA STRATEGIA

Kunnan strategia 2017-22 laadittiin vuonna 2016. Strategiaa on jalkautettu vuodesta 2017 lähtien, mm. valtuustoseminaareissa vuonna 2018. Strategian pohjalta ovat toimialueet laatineet ja laativat talousarvioon painopisteitä ja strategisia tavoitteita.

3. ULKOINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön ennusteiden mukaan Suomen BKT kasvaa 3,0 prosenttia kuluvana vuonna 2018. Vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Tuotannon kasvu nopeutui alkuvuonna ja koko talouden arvonlisäys oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla 2,5 % suurempi kuin vuotta aiemmin.

Kuluvan vuoden vahvalla talouskasvulla on vaikutuksensa työvoiman kysyntään ja työllisyys kasvaa aiempia vuosia nopeammin. Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan vuoteen 2020 mennessä työllisyysaste Suomessa nousee 73 prosenttiin. Velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee tulevina vuosina, mutta julkisen talouden rahoitus ei kuitenkaan ole pitkällä aikavälillä turvattu. Edelleen lähivuosina valtionhallinnon ja paikallishallinnon menot ylittävät tulot. Rakenteellisesti rahoitusasemaa heikentävät väestön ikääntymisestä aiheutuva julkisten menojen kasvu.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen, kovin investointivaihe on tällä erää ohitettu. Viennissä näkyvät metsäteollisuuden investoinnit. Maailmankaupan vahva kasvu luo hyvät näkymät Suomen viennille vuonna 2019. Toisaalta kuluvaa vuotta arvioidessa on näkyvissä viitteitä myös kasvun rajoitteista, sillä teollisuuden uusien tilausten arvo supistui tammi-kesäkuussa 4,5 prosenttia verrattuna vuoteen 2017. Monet yritykset kamppailevat ammattitaitoisen työvoiman pulasta ja esimerkiksi maataloustuotantoa haastavat sääolosuhteet rasittivat jo toista vuotta peräkkäin.

Riskit talousnäkökymälälle painottuvat aiempaa vahvemmin alasuuntaan keskeisen riskin ollessa kauppasodan kärjistyminen. Kauppasodan yltyminen hidastaisi maailmankaupan ja sitä kautta myös maailmantalouden kasvua. Lisäksi tullit voivat haitata myös oman maan teollisuutta. Nousevien talouksien, kuten Intian, kehittyminen ja talouden syvämpi integroituminen kansainväliseen vaihdantaan on vuorostaan positiivinen riski.

Vuonna 2019 yksityisten investointien kasvu jatkuu ja yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyystilanteen kohentuminen. Palkkasumma nousee 3,5 prosenttia ja pitää yllä kotitalouksien käytössä olevien tulojen nopeaa kasvua. Reaalisesti kotitalouksien käytössä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu, kun inflaatio kiihtyy. Tämä vaikuttaa yksityiseen kulutukseen hidastaen.

Kuntatalouden tilanne on viime vuosien aikana kohentunut. Valtion ja kuntien sopeutustoimet yhdessä myönteisen talouskehityksen kanssa ovat vaikuttaneet siihen, että kuntatalous on vahvistunut. Hyvän taloustilanteen ansiosta myös verotulot ovat kasvaneet odotettua paremmin. Toimintamenojen kasvupaine pysyy kuitenkin suurena sote- ja maakuntaudistukseen saakka. Syynä tähän ovat muun muassa väestön ikärakenteen muutos sekä kuntatalouden sopeutustoimien menojen kasvua hillitsevän vaikutuksen hiipuminen.

	2015	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	210	216	224	234	242	251
Palvelut, määrän muutos, %	0,4	1,7	1,9	2,6	1,8	1,5
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,7	2,3	7,1	6,1	2,6	2,3
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	2,0	2,3	1,2	1,1	1,0
Työlliset, muutos, %	-0,4	0,5	1,0	2,6	0,9	0,6
Työllisyysaste, %	68,1	68,7	69,6	71,7	72,4	73,0
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,4	0,9	0,2	1,8	2,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,5	-0,7	1,6	1,2	1,6	1,6
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,3	0,7	0,5	0,7	0,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,0	0,2
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,7	0,4	0,6	0,8	1,2	1,7
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	57,1	55,9	54,0	52,6	51,9	51,4
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	43,9	44,0	43,3	42,2	42,1	42,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-2,8	-1,7	-0,7	-0,7	-0,1	0,2
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-3,0	-2,7	-1,8	-1,5	-0,7	-0,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	63,5	62,9	61,3	59,9	59,1	57,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	47,6	47,4	47,3	46,0	45,3	44,3

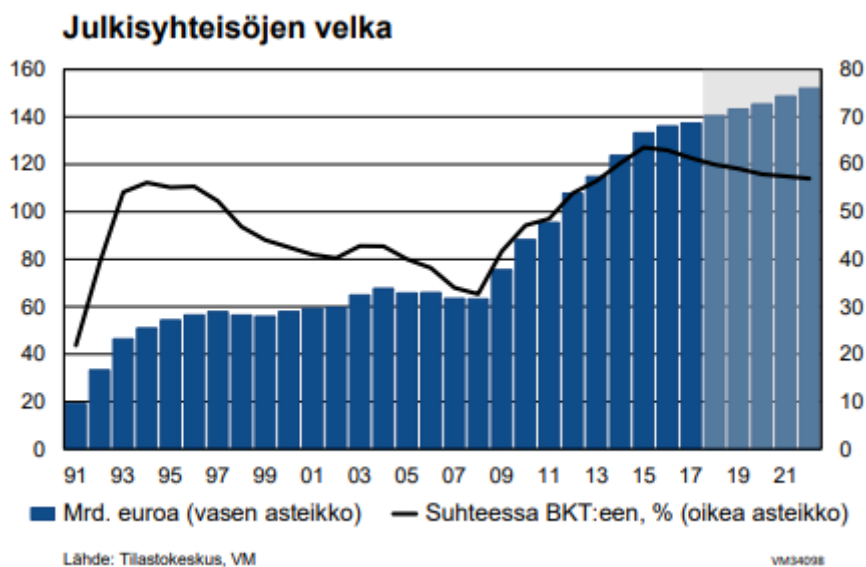
*ennuste (Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus syksy 2018, valtion talousarvioesitys.)

Julkinen talous ja kuntatalous

Julkinen talous

Talouden hyvä suhdannetilanne kohentaa myös julkista taloutta, vaikka vuonna 2017 julkisyhteisöjen velka kasvoikin noin 1,1 mrd euroa. Kuitenkin velkasuhde supistuu. Julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen alenee alle 60 prosentin rajan jo kuluvan vuoden aikana, vaikka nimellisesti julkinen talous kuitenkin edelleen velkaantuu. Alijäämäisin julkisen talouden sektoreista on valtionhallinto. Paikallishallintojen rahoitusaseman parantumiseen vaikutti kohentavasti verotulojen kasvu, joka heijastui erityisesti 2017 vuoden tuloksiin. Paikallishallinnon alijäämän arvioidaan kasvavan vuoden 2018 kuluessa, mutta pienenevän taas seuraavaan vuoteen mentäessä.

Julkisen talouden riskit linkittyvät yleiseen talouskehitykseen: sen osoittautuessa ennakoitua hitaammaksi, jää verotulojen kasvu ennakoitua heikommaksi vaikuttaen esimerkiksi suhdanneluonteisiin työttömyysmenoihin. Toinen riski liittyy julkisen talouden ehdollisten vastuiden kasvuun vuoden 2008 finanssikriisin jälkeisenä aikana. Vastuiden mittava laukeaminen voisi mahdollisesti altistaa julkisen talouden vaikeuksiin julkisen velan ollessa jo valmiiksi korkealla tasolla.

Kuntatalous

Kuntatalouden toimintakate on vahvistunut edellisvuoteen verrattuna 1,0 prosenttia, vuosikatteen noustessa yhteensä 3,9 miljardiin euroon. Kuntatalouden vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset (2,7mrd euroa) sekä nettoinvestoinnit (3,4 mrd euroa). Valtiovarainministeriön syksyllä 2017 julkaisemaan kuntatalousohjelmaan verrattuna vuosikate kuitenkin toteutui arvioitua heikompana, sillä ennusteessa vuosikate oli 4,3 miljardia euroa. Koko kuntatalouden (Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät) tilikauden tulos oli 1,3 mrd euroa.

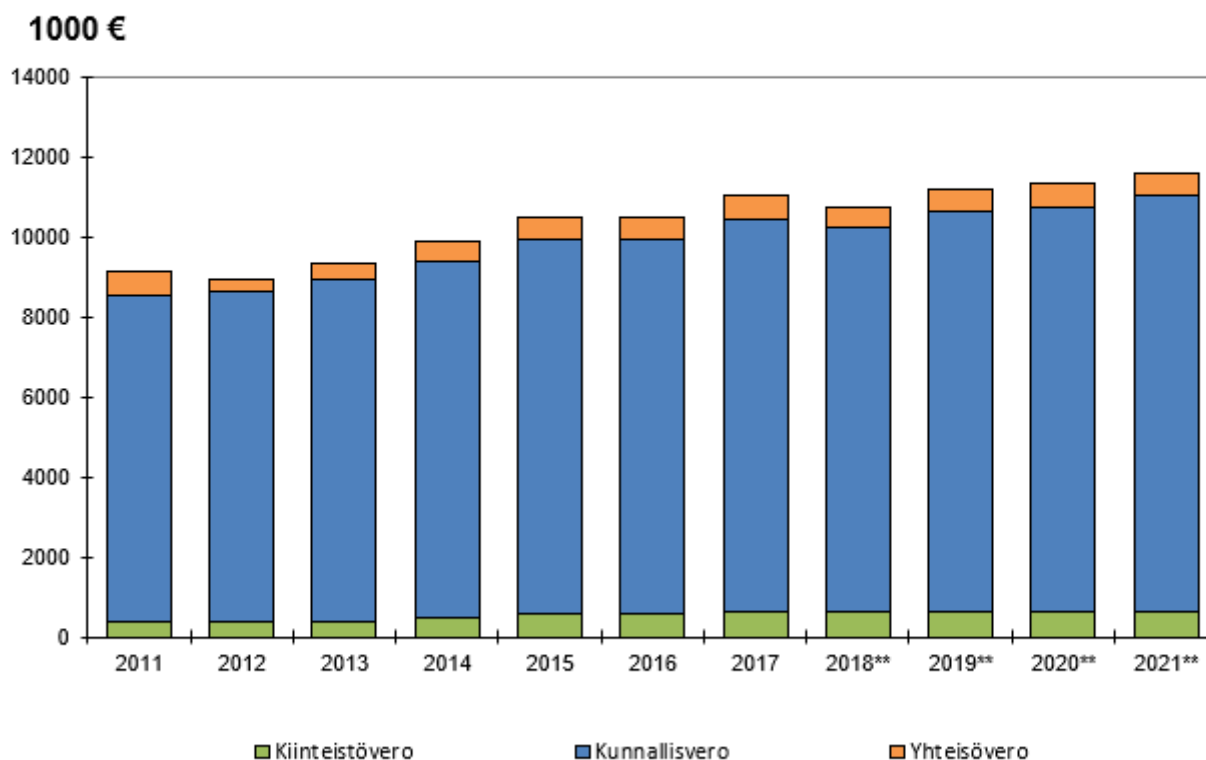
Kuntatalouden lainakanta kasvoi yli 300 miljoonaa euroa, yhteensä 18,4 miljardiin euroon. Lainakannan kasvu selittyy pitkälti kuntayhtymien, erityisesti sairaanhoitopiirien, investoinneilla ja sairaalarakentamisella. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi 18,4 miljardiin euroon. Kuntatalouden näkymät lähivuosina ovat kuitenkin suotuisat ja kunnat ovat viime vuosina tehostaneet toimintaansa ja hillinneet toimintamenojensa kasvua hyvällä menestyksellä. Kasvu kuitenkin kiihtyy henkilöstömenojen kasvaessa vuonna 2019 palkankorotusten ja kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen vuoksi. Korjausinvestoinnit tulevat myös jatkumaan vilkkaana sairaalarakentamisen ohessa. Maakunta- ja soteuudistuksen odotetaan pienentävän kuntatalouden menopaineita vuodesta 2021 alkaen, taivastaen myös kuntatalouden velkaantumista.

Kuntien välillä on kuitenkin suuria taloudellisia eroja. Tilikauden 2017 tulos oli negatiivinen 51 kunnalla ja vuosikate oli negatiivinen neljässä kunnassa.

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut vähenevät valtakunnallisesti noin kolme prosenttiyksikköä. Peruspalvelujen valtionosuutta vähentää muun muassa hallitusohjelman mukaiset toimet kuntien tehtävien vähentämiseksi sekä kilpailukykysovimukseen liittyvä valtionosuuden vähennys ja kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus.

Seuraavan sivun taulukon mukaisesti Uuraisten kunnan verotulot kasvavat myös tulevana vuosina.

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2011-2021 (v. 2013 hinnoin, peruspalvelujen hintaindeksi 2016 = 1)

(Lähde: Kuntaliiton veroennustekehikko Uuraisten kunnalle 9/2018)

Kunnan verotuloarvio vuodelle 2019 on Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan 11 124 000 euroa. Verotulo kuitenkin on arvioitu talousarviolaadinnassa tuota lukemaa korkeammaksi, johtuen veroprosentin korotuksesta sekä toteutumista; verotulot ovat Uuraisilla toteutuneet aiempina vuosina hiukan Kuntaliiton ennustetta paremmin. Verotuloennuste on julkaistu 8.11.2018.

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2016	2017	2018**	2019**	2020**	2021**
Verolaji						
Kunnallisvero	9 353	9 653	9 408	9 917	10 235	10 687
<i>Muutos %</i>	0,8	3,2	-2,5	5,4	3,2	4,4
Yhteisövero	521	601	512	575	589	609
<i>Muutos %</i>	-5,0	15,2	-14,8	12,4	2,5	3,3
Kiinteistövero	585	595	631	631	631	631
<i>Muutos %</i>	1,8	1,8	6,1	0,0	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	10 459	10 849	10 551	11 124	11 456	11 927
<i>Muutos %</i>	0,5	3,7	-2,7	5,4	3,0	4,1
<i>Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu</i>						
Kuluttajahintaindeksi, 2000=100	119,8	120,5	121,6	123,0	124,6	126,4
<i>Kuluttajahintaindeksin muutos</i>	0,3	0,6	0,9	1,2	1,3	1,4
Peruspalvelujen hintaindeksi	130,1	128,9	130,0	132,1	134,7	136,5
<i>Peruspalv. hintaindeksin muutos</i>	0,6	-0,9	0,9	1,6	2,0	1,3
Uurainen						

Uuraisten valtionosuusarvioksi vuodelle 2019 on arvioitu 9 078 463 €. Tämä on 0,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2018.

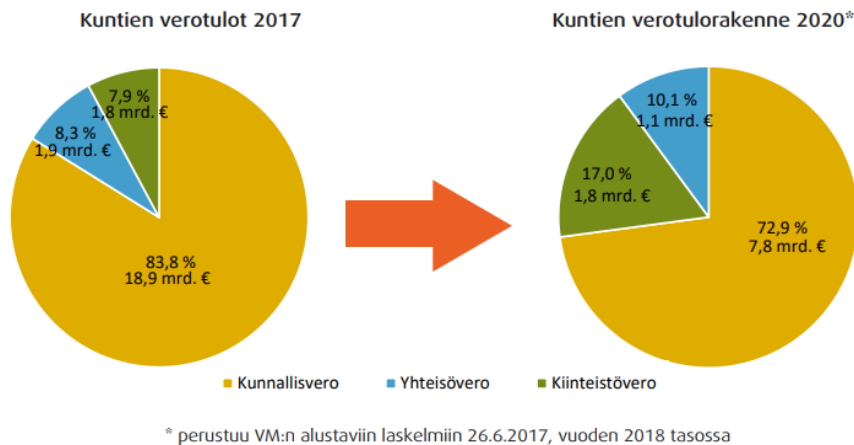
Maakunta- ja sote -uudistus

Maakunta- ja sote-uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Uudistuksen toteutuessa Suomen julkinen hallinto jakaantuu kolmeen tasoon; valtion, maakuntaan ja kuntaan. Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta ja jatkossa 18 maakuntaa järjestävät itse kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnat saavat hoitaakseen myös tehtäviä aluehallintovirastoista, TE-toimistoista, ELY-keskuksista, maakuntien liitoista sekä muista kuntayhtymistä ja kunnista. Maakuntauudistuksen tavoitteena on sujuvoittaa maakuntien hallintoa. Uudistuksella tavoitellaan nykyistä yhdenvertaisempia palveluja, hyvinvointi- ja terveyserojen vähentämistä sekä kustannusten kasvun hillintää. Tavoitteena on myös kuroa umpeen iso osa julkisen talouden kestävyysvajeesta.

Kuntaliitto arvioi kuntatalouden ennakoitavuuden kasvavan sote-kustannusten siirtyessä maakunnille. Samalla kuntien taloudellinen liikkumavara supistuu, kun toiminnan volyymit pienenevät. Rahoitukseen liittyvät riskitekijät sekä suhteellisen velkaantuneisuuden kasvu asettavat monia kysymyksiä tulevaisuuden kuntatalouden toiminnalle sekä tulevaisuuden investoinneille. Lähivuosina myös uuden hallituksen asialistalla tulee olemaan kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmä ja sen uudistaminen vastaamaan kuntien mahdollisesti muuttuvaa toimintaroolia. Sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen kunnat näyttävät vielä aiempaa enemmän kasvun, elinvoiman ja työllisyyden edistäjinä sekä sivistyskuntina. Kuntien veropohjaan mahdollinen sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa siten, että tuloveroprosentteja alennetaan noin 12,50 prosentilla ja kuntien yhteisöveron jako-osuus alenee 31 prosentista noin 22

prosenttiin. Kuntien veropohjat tulevat siis tippumaan noin puoleen aiemmasta. Tässä tulee kuitenkin huomioida myös se, että vastaavasti puolittuvat kuntien kokonaismenot.

Kiinteistövero tulee pysymään täysin kunnallisena verona myös jatkossa. Kiinteistöveroon valtiovarainministeriö kaavailee uudistusta siten, että vuonna 2020 maapohjien verotusarvot seuraisivat nykyistä paremmin hintojen muutoksia ja alueelliset erot vastaisivat todellisuutta. Päivityksellä ei tähdätä kiinteistöveron kokonaismäärän kasvuun, vaan veron aiempaa oikeudenmukaisempaan jakautumiseen verovelvollisten kesken.

Kuvio 1. Kuntien verotulot 2017 vs. 2020

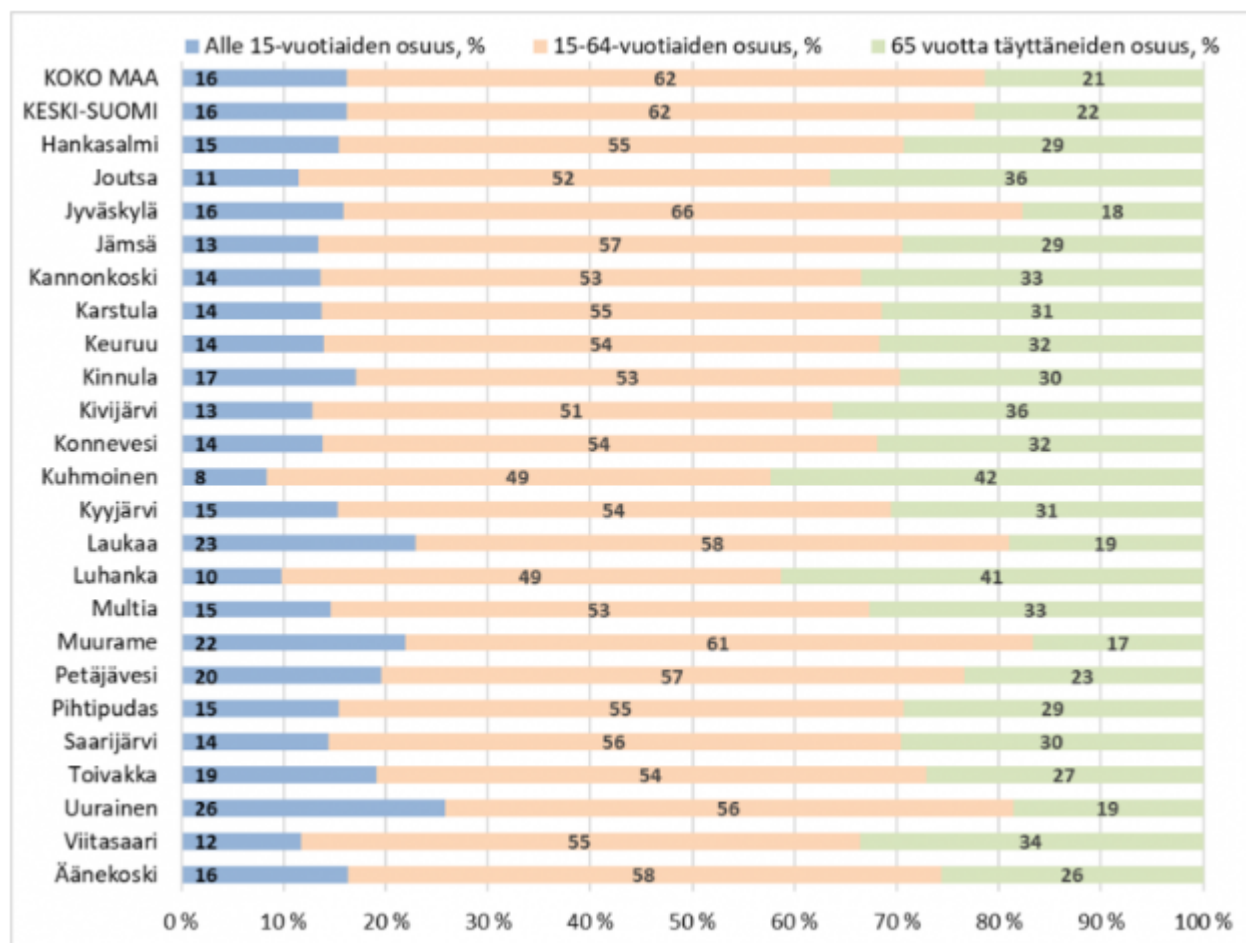
(Lähde: Kuntaliitto: Kuntatalous kohti 2020-lukua, s.9)

Talousarvion laadinnassa taloussuunnitelmavuosien osalta ei sote- ja maakuntauudistuksen toteutumista ja sen kautta mahdollisesti tapahtuvaa vero- ja valtionosuustuottojen merkittävää muutosta eikä toimintamenojen ja kunnan vastuulla olevien palvelukokonaisuuksien huomattavaa muutosta ole toistaiseksi huomioitu. Uudistukseen liittyvä lainsäädäntö ei ole vielä eduskunnan hyväksymä, jonka vuoksi uudistuksen toteutumisen aikataulu on vielä toistaiseksi epävarma. Kuntaliitto suosittelee, että kunnat ja kuntayhtymät laativat taloussuunnitelmansa vuodelle 2021 siten, että luvuissa ei huomioida tulevaa maakunta- ja sote-uudistusta.

Sisäinen toimintaympäristö

Väestö

Uuraisten kunnan väestön väkiluku on elokuun 2018 lopussa ollut 3753 henkilöä. Joulukuusta 2017 elokuuhun 2018 on Uuraisten väkiluku kasvanut 0,2 prosenttia. Koko Keski-Suomen väkiluvun arvioidaan kasvavan noin 1,5 prosenttia vuodesta 2014 vuoteen 2030. Koko maassa saman luvun arvioidaan olevan 5 prosenttia. Uuraisilla 15-64 vuotiaiden osuus on 56 prosenttia väestöstä ja alle 15-vuotiaiden osuus 26 prosenttia väestöstä. Tämä on suurin prosentuaalinen osuus vastaavasta väestöosasta koko Keski-Suomessa. Suuri määrä heijastuu myös kasvavina op-
pilasmäärinä sekä varhaiskasvatukseen piiriin kuuluvien lasten määrinä.

(Lähde: Keski-Suomi Ennakoi)

Työpaikat ja työllisyys

Keski-Suomen työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt vuodesta 2017 vuoteen 2018. Vuoden 2018 elokuussa Keski-Suomessa oli 14 194 työtöntä työnhakijaa, mikä on 2007 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2017 elokuussa. Maakunnan työvoimasta työttömien työnhakijoiden osuus on tällä hetkellä 11,1 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien kokonaismäärä on laskenut edelleen, vaikka samaan aikaan pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus työttömistä on kasvanut. Kaikissa ikäryhmissä työttömyys on laskenut. Avointen työpaikkojen määrä Keski-Suomessa on kasvanut vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna.

Elokuun 2018 tilastojen mukaan Uuraisilla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on ollut 7,9 prosenttia. TE-toimiston arvion mukaan määrällisesti työttömiä työnhakijoita on elokuussa 2018 ollut 130 henkilöä.

4. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, toiminnan ja talouden tavoitteisiin sekä kuntastrategiaan. Sen tarkoituksena on kehittää ja edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, toiminnan kehittämistä, tuloksellisuutta ja sen arviointia sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä. Sillä tarkoitetaan kaikkia niitä tapoja, joilla viranhaltijat, tilivelvolliset, toimielimet sekä esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on tuloksellista ja taloudellista; päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa; lain säännöksiä, toimielinten päätöksiä sekä viranomaisohjeita noudatetaan ja kunnan omaisuus ja voimavarat turvataan. On tärkeää, että sisäisen valvonnan toimintatavat sisällytetään päätöksentekoprosesseihin, toiminnan ja talouden sekä investointien suunnitteluun sekä hallinnan, hallinnon, toiminnan, omaisuuden ja taloudenhallinnan toimintatapoihin. Talousarvion laadinnassa on pyritty siihen, että tavoitteet ja niiden mittarit olisivat mahdollisimman konkreettisia ja yksiselitteisiä.

Uuraisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt 3.9.2013 Uuraisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet 1.1.2014 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää

- a. strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista;
- b. toiminnan lainmukaisuutta;
- c. hyvän hallintotavan toteutumista;
- d. riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa

Riskienhallinta on johdon vastuulla. Se on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kunnan strategisten, toiminnan ja talouden saavuttamisesta sekä toiminnan häiriöttömyydestä ja jatkuvuudesta. Riskienhallinnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä vaarantavia tapahtumia. Riskienhallinta perustuu ydintoimintojen ja järjestelmien tunnistamiseen, sallitun ja hyväksyttävän riskitason määrittelyyn, sekä riittävän riskien hallinnan menetelmien toimeenpanoon käytännössä.

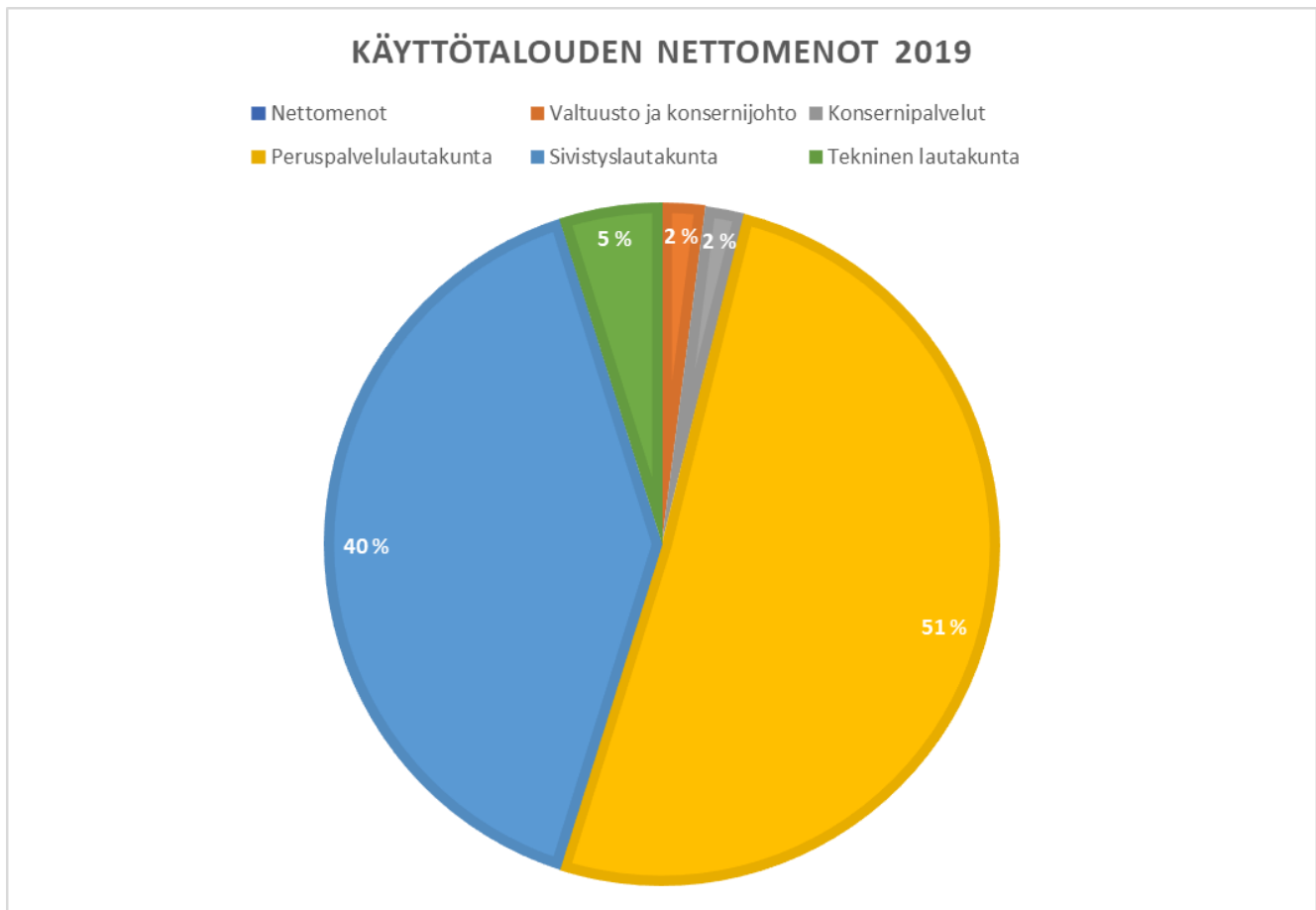
Kunnanhallitus ja lautakunnat antavat toimialoiltaan toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallitus vastaa ja lautakunnat vastaavat toimialoiltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kukin toimiala antaa talousarvioehdotuksen yhteydessä suunnitelman talousarviovuonna seurattavista asioista. Kunnanhallitus laatii talousarvioon yhteenvedon talousarviovuonna seurattavista asioista.

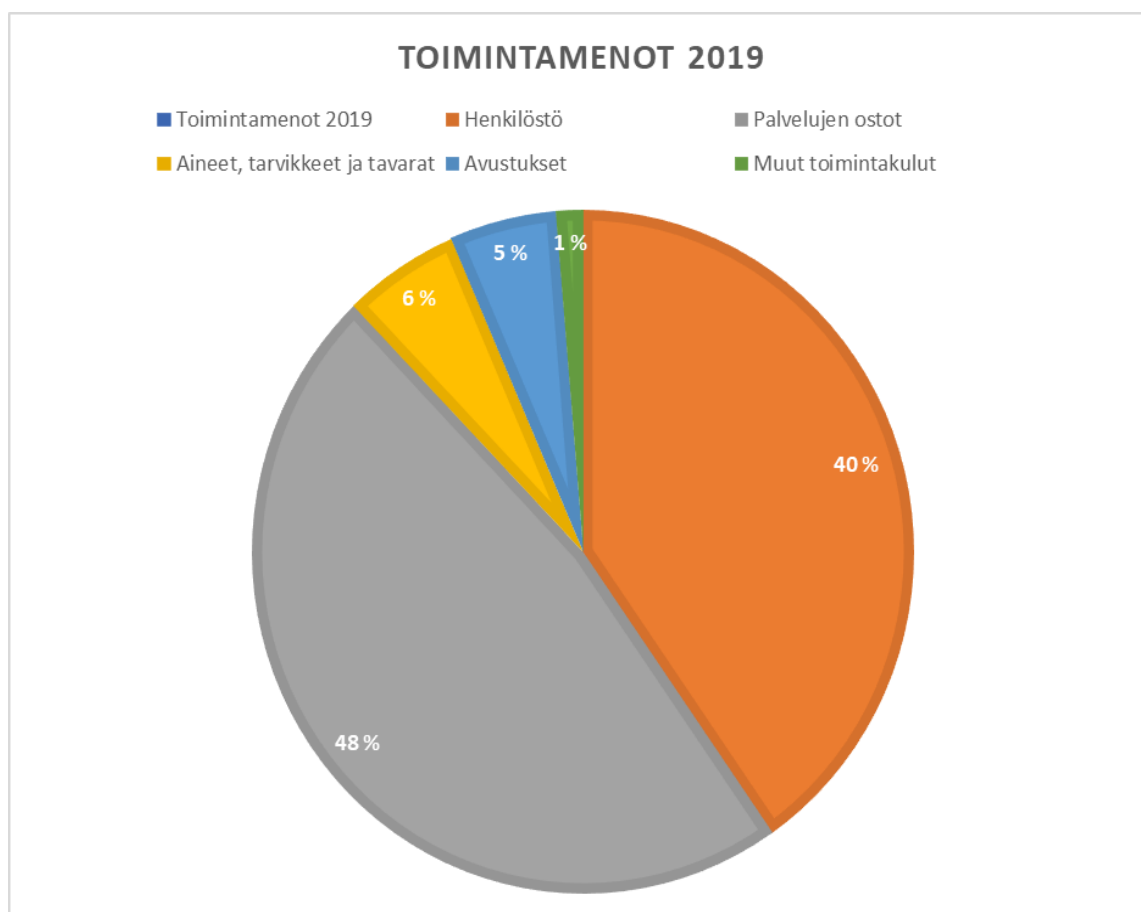
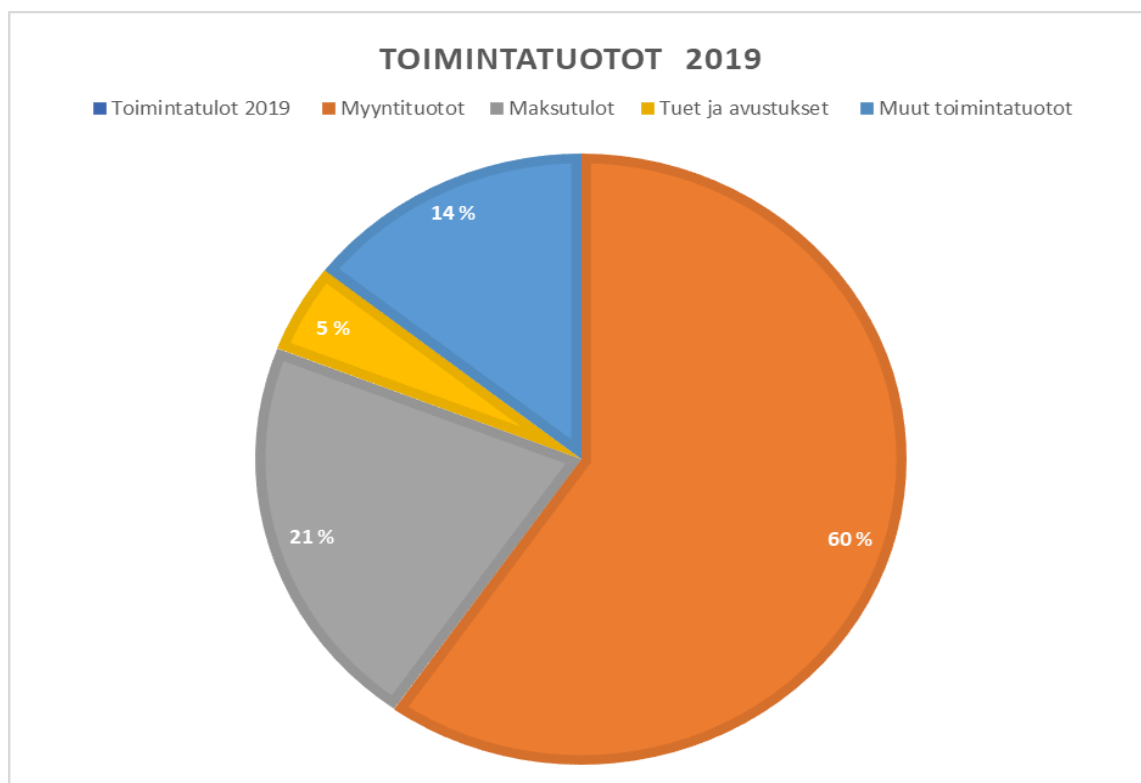
Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuoden 2019 talousarvion käsittelyn yhteydessä arvioidaan toimintaan ja talousarvion toteutumiseen kohdistuvat riskit tehtäväalueittain. Kukin toimiala on talousarvion laadinnan yhteydessä kirjannut keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle.

Koko kunnan vuoden 2019 sisäisen valvonnan painopistealueena jatkuu edelleen asiakirjahallinta ja lisäksi viranhaltijapäätökset. Lakiuudistusten ja uusien säännösten jalkauttamista kunnan ja työyksiköiden toimintaa seurataan edelleen.

5. TALOUDEN RAKENNE

6. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA

VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO

1 000 eur	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos-% ta 2019/ta 2018
Valtuusto ja konsernijohto				
Yleishallinto				
*tulot	277	9 500	10 000	5,3
*menot	-479 307	-533 620	-562 240	5,4
*netto	-479 030	-524 120	-552 240	5,4
Maa- ja metsätilat				
*tulot	430 235	320 000	150 000	-53,1
*menot	-72 812	-50 880	-15 320	-69,9
*netto	357 423	269 120	134 680	-50,0
Valtuusto ja konsernijohto yht.				
*tulot	430 512	329 500	160 000	-51,4
*menot	-552 119	-584 500	-577 560	-1,2
*netto	-121 607	-255 000	-417 560	63,7

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	430 512	329 500	160 000	-169 500
Toimintakulut	-552 119	-584 500	-577 560	6 940
Toimintakate	-121 606	-255 000	-417 560	-162 560

Yleishallinto

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	277	9500	10 000	500
Toimintakulut	-479 307	-533 620	-562 240	-28 620
Toimintakate	-479 030	-524 120	-552 240	-28 120

Tilivelvollinen kj

Toiminnan kuvaus Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät kunnanvaltuuston, tilintarkastuksen, kunnallisverotuksen, elinkeinotoimen sekä kunnanhallituksen vastualueet. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtäväalueeseen sisältyvät myös tilintarkastus, kunnallisverotus, elinkeinotoimi ja metsätilat. Uuraisten kunta kuuluu Laukaan kunnan hallinnoimaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- tasapainoinen ja kestävä talous
- asukasluvun hallittu kehitys
- Toimiva ja houkutteleva elinympäristö
- Hyvinvoiva, yritteliäs ja palveleva Uurainen
- toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu
- aktiivinen konserniohjaus ja omistajapolitiikka (konserniohje)
- Elinkeinotoimi järjestetään oman toimintana. Hallintosäännön mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnan elinkeinotoimintaa.
- Yrityspalveluseteliä jatketaan vuonna 2019. Kesäkuusta 2017 alkaen lokakuun loppuun 2018 mennessä tukea on myönnetty kahdeksalle yritykselle, jotka ovat antaneet setelistä positiivista palautetta. Sen avulla yrittäjä voi hankkia juuri omaan tarpeeseensa sopivaa neuvontaa.
- Yrittäjien tueksi kunta tarjoaa Yritystulkin, josta löytyy liiketoimintasuunnitelmapohjat, laskentaohjelmat, sopimusohjat ja käytännön tietoa yrittäjälle.
- Keski-Suomen Uusyrityskeskuksen kanssa jatketaan yhteistyötä
- Yrittäjätilaisuuksia järjestetään vuoden aikana
- Kunta on kaavoittanut ja on kaavoittamassa yritystontteja. Tonttien markkinointia ja yritysten kontaktointia tehostetaan. Avuksi hankitaan Jyväskylän talousalueen toimitilakysyntäkartoitus, jonka perusteella voidaan systemaattisesti kontaktoida tonteista kiinnostuneita yrityksiä.
- Kunnanhallituksen alaisista määrärahoista avustetaan Uuraisten 4H -yhdistystä 7500 eurolla ja avustusta vastaan edellytetään yhdistykseltä työsuoritteita 16 pv (á 7,5 h), jotka kohdistuvat kunnan nuorisotoimeen.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: ansiotulo- ja kiinteistöveroprosentin pitäminen kohtuullisena ja nopea reagointi talouden muutoksiin.		
tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
tasapainoinen ja kestävä talous	<ul style="list-style-type: none"> - kohtuulliset veroprosentit - tuottavuusohjelman toteutus - varainhankinnan toimivuus ja lainakannan riittävä suojaaminen korkoriskiltä 	<p>tulovero 21,50%, Kiinteistövero: yleinen 1,05 %, vakituisten asuinrak. 0,43 %, muiden asuinrak. 1,10 %, yleishyödyll.yhteisön 0,0%, rak. rakennuspai-kan 2,5 %</p> <p>Toimitilojen tilatehokkuus Kustannustehokkuus verrattuna lähimpiin verrokkeihin Uusia toimia ja virkoja tulee perustaa, jos lainsäädäntö velvoittaa lisäämään henkilöstöä. Tästä poikkeavat tilanteet tulee perustella erityisen hyvin ja riittävän ajoissa ennen toimielinkäsittelyä.</p> <p>Varainhankinnan tavoitteena on turvata Uuraisten kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2019 enintään 1,2 miljoo-</p>

	<p>- sijoitussuunnitelma toteutus</p>	<p>naa euroa. Tilapäisrahoitusta otetaan kerralla enintään 3 milj. euroa. Tavoitteena on, että kunnan velka €/asukas tunnusluku pysyy taloussuunnitelmavuosina 2019-21 vuoden 2018 tasolla. Vähintään 20 % lainoista pyritään suojaamaan korkojen nousun varalta. Kunnanjohtaja päättää hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta sekä tilapäislainan ottamisesta. Vuonna 2018 valtuusto päätti toteuttaa koulujen lisätilatarpeet siirtokelpoisilla tilaelementtirakennuksilla, jotka rahoitetaan leasing-rahoituksella. Kunnanhallituksen päätöksellä leasingrahoitusta otetaan enintään 1,5 miljoonaa euroa.</p> <p>Kunnan varojen sijoitustoimintaa määrittelee valtuuston hyväksymä sijoitussuunnitelma. Kunnan sijoituksista on mahdollista kotiuttaa talousarviovuoden aikana enimmillään 1,0 milj. euroa. Kotiutettuja sijoituksia käytetään ohjeellisen käyttösuunnitelman mukaisesti investointien rahoittamiseen ja käyttötalousosassa olevan investointiavustuksen kattamiseen. Kunnanhallitus hyväksyy erikseen ohjeellisen käyttösuunnitelman, mikäli sijoitusten kotiuttaminen on tarpeellista.</p>
--	---------------------------------------	---

Kriittinen menestystekijä : Matala kynnys työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen yritysten toimintaa ja kasvua edesauttamalla	<ul style="list-style-type: none"> - yrityspalvelusetelin käyttö ja sen vaikuttavuus yritysten kasvun/liiketoimintaan/työllistämiseen - uudet yritykset Uuraisilla - yritystoimintaa tukeva tietoaaineisto yritysten saatavilla 	<ul style="list-style-type: none"> - Yrityspalvelusetelin jatketaan vuonna 2019 - sopimus K-S:n Uusyrittäjäkeskuksen kanssa - yritystulkki
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Hyvä yrittäjyysilmapiiri, aktiivisuus

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunnan ja yrittäjien keskinäisen	- yrittäjätilaisuudet	- järjestetään vähintään vii-

yhteistyön vahvistaminen		si yrittäjätalaisuutta yhteistyökumppanien kesken
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Vetovoiman kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - tavoiteltu vuotuinen väestönkasvu - keskustajama on viihtyisiä ja vetovoimainen - puhdas luonto - yhteydet yrityksiin ja yritystonttien tarjonta 	<ul style="list-style-type: none"> - 0-1 % - kuntamarkkinointi - kunnossapito (maisemahoito, puisto, tiet ja asuinalueet) - säännöllistä yhteydenpitoa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yleistavoitteet				
1. 1. Talous				
Tulorahoituksen riittävyys	vuosikate €/asukas			≥ 130
Vieraan pääoman (velan) määrä	konsernin laskennallinen lainanhoitokate			≥ 0,8
2. Elinvoima				
yrittäjätalaisuudet	kpl		5	5
uudet yritykset	kpl		5	5
yrittäjäpalvelusetelin käyttö	kpl		5	5
kontaktoidut yritykset (yritystonttien markkinointi)	kpl		10	10
Asiakastyytyväisyys	asteikolla 1-5		4	4

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Omistajapolitiikkaan liittyvät riskit, kuten taloudelliset ja toiminnalliset ongelmat konsernin tytäryhteisöissä ja yhteisöissä, jossa kunnalla on määräysvalta.

Kielteinen kuntakuva, jossa kunnan toiminnasta aiheutuu kielteistä julkisuutta.

Tulojen ja menojen epätasapaino, jossa tulorahoitusta ei ole riittävästi menojen kattamiseen.

Vieraan pääoman määrä eli lainoihin liittyvä velkariski. Kunnan lainakanta on reilu 14 miljoonaa euroa ja kohoaa edelleen vuonna 2019 johtuen investoinneista aiheutuvista rahoitustarpeista.

Sijoitusriski liittyy osana sijoitustoimintaan ja riskinotto on välttämätöntä, jotta asetetut tuottotavoitteet voidaan saavuttaa pidemmällä tarkasteluvälillä.

Takausriski, kunnan omavelkaisia takauksia on n. 8,0 miljoonaa euroa (31.12.2017). Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta takauksia on n. 3,5 miljoonaa euroa ja takauksia muiden puolesta 4,5 milj.€. Muille annetuista takauksista suurin on Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainalle annettu takaus 2,8 milj.€ (tilanne 31.12.2017).

Suurimpina riskeinä, joilla on vaikutusta takaajan asemaan, on se, että Uuraisten Valokuituverkot Oy:n hakeutuu ja pääsee yrityssaneeraukseen tai jos se asetetaan konkurssiin. Jos velallinen on asetettu konkurssiin tai aloitettu yrityssaneeraus, velkoja saa vaatia suoritusta takaajalta ilman velalliseen kohdistettua eräännyttämistointia. Saneerausohjelmassa määrätään myös takaajan maksuvelvollisuudesta velkojalle. Takaajalla on myös oikeus ennenaikaiseen suoritukseen velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn johdosta. Tällöin takaaja pääsee velkojan asemaan. Käytännössä kunta joutuisi maksamaan takauksensa, eikä saisi kaikkea perityksi yhtiöltä. Konkurssitilanteessa kunta käytännössä suorittaa yhtiön lainan velkojalle takausvastuunsa perusteella, jolloin kunnasta takaajana tulee konkurssi-velkoja. Konkurssitilanteessa kauppahinta palautuisi jako-osuutena kunnalle osittain konkurssikustannuksilla vähennettynä. Riskinä on se, että kunnalle palautuva kauppahinta olisi olennaisesti pienempi kuin takausvastuun kautta maksettavaksi tuleva laina. Tällöin kasvaa kunnan vieraan pääoman velka ja sitä kautta korkoriski sekä talouden tunnusluvut heikkenevät.

Maa- ja metsätilat

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	430 235	320 000	150 000	-170 000
Toimintakulut	-72 812	-50 880	-15 320	-35 560
Toimintakate	357 423	269 120	134 680	-134 440

Toiminnan kuvaus: Kunnan metsien hyödyntäminen ja hoito metsäsuunnitelman 2027 mukaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Kaavatonttien myynti- ja muodostamisasiat sekä tonttialueiden puuston raivaustyöt siirtyivät vuonna 2013 ympäristölautakunnan alaisuuteen. Toiminnan painopisteenä on puun myynti ja metsänhoitotöiden tekeminen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Metsäomaisuuteen liittyvä riski myrskyn, tulipalon, saastumisen tai muun luonnonkatastrofin johdosta. Puunmyyntitulojen vaihtelut, tulot vaihtelevat vuosittain ja vaikuttavat talousarvion laadintaan.

KONSERNIPALVELUT

Konsernipalvelut				
Keskusvirasto				
*tulot	28 949	18 710	4 270	-77,2
*menot	-446 521	-476 170	-475 550	-0,1
*netto	-417 572	-457 460	-471 280	3,0
Henkilöstöhallinto				
*tulot	32 414	28 000	30 500	8,9
*menot	-112 511	-111 990	-116 400	3,9
*netto	-80 097	-83 990	-85 900	2,3
Ruoka- ja siivouspalvelut				
*tulot	1 277 253	1 315 000	1 439 290	9,5
*menot	-1 181 593	-1 238 420	-1 263 870	2,1
*netto	95 660	76 580	175 420	129,1
Konsernipalvelut yht.				
*tulot	1 338 616	1 361 710	1 474 060	8,3
*menot	-1 740 625	-1 826 580	-1 855 820	1,6
*netto	-402 009	-464 870	-381 760	-17,9

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	1 338 616	1 361 710	1 474 060	112 350
Toimintakulut	-1 740 625	-1 826 580	-1 855 820	-29 240
Toimintakate	-402 009	-464 870	-381 760	83 110

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Konsernipalvelut vastaa kunnan ylimmän päätöksenteon (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus) hallinnosta, ICT-palveluista, asianhallinnan kokonaisuudesta, informaatiopalveluista, taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, maksuliikenteestä, palkanlaskennasta sekä keskusarkistonhoidosta. Lisäksi vastuualueena on ruoka- ja siivouspalveluyksikön hallinnointi.

Keskusvirasto

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	28 949	18 710	4 270	-14 440
Toimintakulut	-446 521	-476 170	- 475 550	620
Toimintakate	-417 573	-457 460	-471 280	-13 820

Toiminnan kuvaus: Keskusviraston vastuulla on sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Kunnanviraston neuvonnalla, viestinnällä ja markkinoinnilla vastataan kunnan ulkoisesta kuvasta. Keskusvirasto vastaa muun muassa taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon palveluista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2019 konsernipalveluissa kehitetään henkilöstön hyvinvointia, kuntaviestintää ja talousraportointia sekä kehitetään sähköisiä palveluita. Lisäksi parannetaan ja otetaan käyttöön uusia ICT-ohjelmistoja, kehitetään sähköistä arkistointia, asianhallintaa ja verkkopalveluiden saatavuutta, varaudutaan talousraportoinnin tuleviin muutoksiin sekä siirrytään mobiilissa toimivaan työajan seurantaan. Konsernipalvelut pyrkii toiminnassaan edistämään kokonaistalouden hallintaa, huomioimaan palvelutuotantoon vaikuttavat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutusmahdollisuudet sekä edistämään tehokkaalla kuntaviestinnällä vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa. Digitalisoinnin mahdollisuuksia pyritään hyödyntämään kaikessa toiminnassa.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Osallisuuden ja viestinnän kehittäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunta viestii aktiivisesti kuntalaisille ja osallistaa toimintaan ja päätöksentekoon. Kunnan viestinnässä noudatetaan yhteneväistä brändi-ilmettä, jota myös kotisivut ilmentävät.	Arviointikriteeri: Osallistamiskysely Webropolin kautta vuoden 2019 loppuvaiheessa, asiakas palaute.	Yhtenäisen brändin omaksuminen ja käyttöönotto koko kunnan viestinnässä, sähköisten palvelujen kehittäminen, uudistuneiden kotisivujen hankinta.

Kriittinen menestystekijä: Päätöksentekoa tukevan tiedon tuottaminen ajantasaisesti ja selkeästi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Organisaation eri yksiköitä ja päätöksentekoa tukevan ajantasaisen ja selkeän talousraportoinnin tuottaminen.	Palaute ja tuotetun materiaalin käyttö eri yksiköissä / päätöksentekoeleimissä.	Kehitetään talousraportointia uudella ohjelmistolla ja tehdään osavuosikatsauksista / puolivuositarkastuksista aiempaa laajempia ulottuen myös henkilöstöä koskeviin osioihin. Pyritään hyödyntämään tietoa käytännön työssä.

Kriittinen menestystekijä: Kehittyneet työtavat		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018
Työntekijöillä on hyvät mahdollisuudet hyödyntää työssään hyvin toimivia laitteita ja kehittyneitä ohjelmistoja, jotka myös helpottavat työntekoa.	Arviointikriteeri: Henkilöstökyselyn yhteydessä toteutettava kysely työtavoista.	Uudet ohjelmistot, sähköinen asianhallinta ja -arkistointi, mobiilissa toimiva työajanseuranta, uusien laitteiden hyödyt, vakiintuneiden toimintatapojen arviointi ja mahdolliset muutokset niihin.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saamiselle

Vähäinen henkilöstö ja heikko sijaistilanne, työpaine, vääränlainen viestintä.

Henkilöstöhallinto

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	32 414	28 000	30 500	2 500
Toimintakulut	-112 511	-111 990	-116 400	-4 410
Toimintakate	-80 097	-83 990	-85 900	-1 910

Toiminnan kuvaus: Henkilöstöhallinnon vastuulla on työterveyshuollon järjestäminen, työkykyä ylläpitävä toiminta (tyky-toiminta) ja työsuojelu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunnan työterveyshuollon järjestää tällä hetkellä Jyväskylän kaupungin liikelaitos Työterveyshuolto Aalto. Kunnassa toimii vuoden 2018 alussa aloittanut työsuojelu-toimikunta sekä yhteistoimintaelin, jotka molemmat kokoontuvat säännöllisesti. Tyky-toimintaa järjestetään ja tuetaan vuosittain kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Perinteisesti henkilöstön työhyvinvointia on tuettu hyvinvointiseteleillä. Henkilöstöohjelmassa määritellään muut työhyvinvointia tukevat toimenpiteet. Kunnanhallitus pal-kitsee vuosittain harkintansa mukaan työntekijäjoukon hyvästä työtuloksesta. Esimiestyössä tulee huomioida mah-dollinen sote- ja maakuntauudistus sekä henkilöstön hyvinvointi ja sen turvaaminen.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvin johdettu työpaikka		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Uuraisten kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja.	Arviointikriteeri: Henkilöstökysely.	Panostus tiedonkulkuun, hyvään esimiestyöhön, työkykyjohtami- seen, koulutukseen sekä hyvään sisäiseen asiakaspalveluun.

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Palvelutuotannon (esimerkiksi mahdollinen tilapalvelu) muutosten henkilöstönäkökulman huomiointi sekä muutosjohtamisen kehittäminen.	Arviointikriteeri: - Viestinnän toimivuus - Palvelutuotannon muutosten to- teutusprosessien sujuvuus	- Mahdollisen maakunta- ja soteuudistuksen henkilöstövaiku- tusten valmistelu ja yhteistyö maakunnan kanssa - Palvelutuotannon muutokset; te- hokas tiedottaminen ja osallistava valmistelu.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saamiselle

Henkilöstövahinko, jossa jaksaminen tai työkyky vaarantuu.
Työhyvinvoinnin tai työsuojelun laiminlyönti.

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Sairauspoissaolojen vähentäminen	sairaspäivien lkm (kalenteripäivät)	3587 kpv	kesäkuu 2018: 2017 kpv	
2. Vaikuttavan työsuojelun järjestäminen	Työsuojelun toimintaohjelman toteuttaminen Vaara- ja läheltäpiti tilan- neilmoitusten lkm/v	Haitta- ja vaaratekijöiden kartoituksessa saatuihin tuloksiin on puututtu vuoden aikana.	alle 10 kpl	alle 10 kpl

Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	1 277 253	1 315 000	1 439 290	124 290
Toimintakulut	-1 181 593	-1 238 420	-1 263 870	-25 450
Toimintakate	95 660	76 580	175 420	98 840

Toiminnan kuvaus: Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö tuottaa ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittiöistä, on Kyynämöisten koululla, Höytiän koululla, Pikkulan päiväkodilla. Lisäksi ruokaa toimitetaan Jokilaivan päiväkotiin, Uraspajaan, yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 20 hlö). Palvelukeskuksessa on neljä eri osastoa. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka kunnan ulkopuoliselta toimijalta, on Hirvasen koululla ja Hirvasen päiväkodilla. Siivouspalvelu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun ja Hirvasen päiväkodin siivous on ulkoistettu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Hirvasen koulun ja päiväkodin ateriatoimitusten ja siivousten sopimuskaudet päättyvät kesällä. Mahdollinen uusi kilpailutus järjestetään alkukevään aikana. Koulujen lisätilaruokatarve vaikuttaa tarvittavan siivouksen määrään. Siivousmitoituksia päivitetään mahdollisten uusien tilojen mukaisesti. Yksikkö siirtyy perustettavaan Tilapalveluun. Muutoksen vaatimaa suunnittelua ja organisointia teknisen johtajan johdolla. Tilapalvelun vaikutus suurempi siivoukseen, kuin ruokapalveluun. Suurin osa yksikön henkilökunnasta on kokenut työssään suuria muutoksia yksikön perustaminen mukaan lukien. Tulevissa muutoksissa kiinnitetään entistä enemmän huomiota avoimeen yhteiseen keskusteluun ja suunnitteluun. Mahdollinen sote- ja maakuntauudistus aiheuttaa merkittäviä muutoksia toimintaan tulevaisuudessa.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius Innostunut, työn kehittämisestä kiinnostunut henkilöstö	Esimiesvartit, palaverit Kehityskeskustelut, palaverit	Välitön informointi Tilapalvelun perustamiseen liittyvistä asioista Henkilöstöä hyödynnetään mahdollisuuksien/tarpeen mukaan uuden organisaation suunnittelussa ja kehittämisessä
Vastuun jakaminen työyhteisössä	Säännöllinen, ajantasainen laskutus	Sisäisen tilauslaskutuksen järkeys-

Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut	Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys	täminen. Kunkin toimipisteen vastaava toimittaa valmiiksi täytetyn laskutusmääräyksen ruoka- ja siivouspalvelupäällikölle. Hinnaston tekeminen tilauslaskutusta varten yhdessä lähiesimies-tutkintoa suorittavien kanssa Kiinnitetään erityishuomiota ulkoistettujen palvelujen laadunvalvontaan ja kilpailutuksissa laatuvaatimuksiin
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Jatkuvasti kasvavan asiakasmäärän ja toiminnallisten muutosten aiheuttama työpaine ja kuormitus kasvanut sekä suunnitteluun käytettävä aika vähentynyt. Mm. palavereiden ja koulutusten järjestäminen vaatii suunnitelmallisuutta varsinkin ruokapalvelun käytännön töiden luonteen vuoksi. Useita yhden työntekijän toimipaikkoja, joissa työntekijän pakko olla paikalla ja sijaisia rajallinen määrä. Ulkoistettujen palvelujen kilpailutuksessa vähäinen tarjous-ten määrä voi vaikeuttaa laatuvaatimusten täyttymistä.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
kustannusten mallittainen kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	3,13 €	3,06 €	3,01 €
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	20,44€/m ² /v. (1.8.2017 alk. 19,98€/m ² /v.	20,16€/m ² /vuosi	20,95€/m ² /v.
	tuotettujen aterioiden määrä	270336	289166	297273
	siivousneliöt (ei huomioi siivouskertoja)	13 965,6m ² (1.8.2017 alk. 15 050,8m ²)	15 050,8m ²	15 050,8m ²

PERUSPALVELULAUTAKUNTA

Peruspalvelultk.				
Sosiaalipalvelut				
*tulot	229 000	234 490	231 850	-1,1
*menot	-1 881 960	-1 739 560	-1 982 800	14,0
*netto	-1 652 960	-1 505 070	-1 750 950	16,3
Vanhustyö				
*tulot	738 763	824 820	836 200	1,4
*menot	-2 453 782	-2 632 410	-2 740 700	4,1
*netto	-1 715 019	-1 807 590	-1 904 500	5,4
Toimeentuloturva				
*tulot	120 928	64 400	59 900	-7,0
*menot	-808 449	-738 820	-753 570	2,0
*netto	-687 521	-674 420	-693 670	2,9
Terveystuolto				
*tulot	540	500		-100,0
*menot	-6 103 289	-5 944 390	-6 056 630	1,9
*netto	-6 102 749	-5 943 890	-6 056 630	1,9
Peruspalvelultk. Yht.				
*tulot	1 089 231	1 124 210	1 127 950	0,3
	-11 247	-11 055	-11 533	
*menot	480	180	700	4,3
	-10 158		-10 405	
*netto	249	-9 930 970	750	4,8

Peruspalvelulautakunta

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	1 089 231	1 124 210	1 127 950	3 740
Toimintakulut	-11 247 479	-11 055 180	-11 533 700	-478 520
Toimintakate	-10 158 248	-9 930 970	-10 405 750	-474 780

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaalitoimi vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä, sosiaalihuollon peruspalvelujen tuottamisesta ja niiden oikeudenmukaisesta kohdentamisesta ja tuottamisesta mahdollisimman tehokkaasti. Tulosalueet ovat: 1. Sosiaalipalvelut 2. Vanhus- ja perhetyö 3. Toimeentuloturva.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Peruspalvelulautakunnan talousarvioraami on 10 398.000 euroa. Peruspalvelulautakunnan talousarvioesitys ylittää talousarvioraamin 7 750 euroa.

SOTE- palvelujen järjestämisvastuu on mahdollisesti siirtymässä maakunnille. Muutoksen on määrä tapahtua 1.1.2021. Kunnan työntekijöillä on lakiesityksen mukaan velvollisuus osallistua uuden organisaation valmisteluun.

Kunnan toimintoja on kehitettävä vuosien 2019 ja 2020 aikana siten, että maakuntaudistuksen aiheuttamat riskit kunnan elinvoimaisuudelle minimoidaan. Sote -palvelut Uraisilla on pyrittävä järjestämään niin toimiviksi, että riski niiden siirtymiselle paikkakunnan ulkopuolelle on mahdollisimman pieni.

Toimintojen yhteen nivomisen varmistamiseksi ja valmiin toimintapohjan luomiseksi tulevan maakunnan ja kunnan toimintojen välille on syytä perustaa fyysinen toimipiste, perhekeskus ja tämä tulee toteuttaa kunnan käytösään jo olevien tilojen yhteyteen.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä.

Sosiaalipalvelut

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	229 000	234 490	231 850	-2 640
Toimintakulut	-1 881 960	-1 739 560	-1 982 800	-243 240
Toimintakate	-1 652 960	-1 505 070	-1 750 950	-245 880

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaalipalvelujen tulosityksiköt: 1. Hallinto 2. Erityisryhmien palvelut 3. Lasten huolto 4. Sosiaalityö 5. Päihdehuolto 6. Vammaishuolto. Talousarvioraami on 1 618 000 euroa, ylitys raamiin 132 950 euroa. Keskeisinä selittävinä tekijöinä ovat erityisryhmien palvelujen kasvavat henkilöstömenot, n. 55.000 euroa ja vammaishuollon asumis- ja kuljetus- ja muiden vammaispalvelujen menot n. 120 000 euroa.

1. Hallinto: Hallinto vastaa a) sosiaalitoimen toiminta-ajatuksen täytäntöönpanosta ja tulostavoitteen toteuttamisesta. b) toteuttaa henkilölle lastensuojelu- ja päihdehuoltolain nojalla annettavat tahdonvastaiset toimenpiteet. c) Vastaa sosiaalitoimen lainsäädännön soveltamisesta sosiaalitoimessa ja täytäntöönpanosta niiltä osin kuin se ei kuulu muiden tulosalueiden piiriin. d) Isyys-, elatus-, lasten huolto- ja tapaamislainsäädännön täytäntöönpano ja soveltuvien osin holhoustoimen asioiden vireillepano.

Erityisryhmien palvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Erityisryhmien palvelujen keskeisimmät toimintamuodot ovat asumispalvelut, työ- ja päivätoiminta sekä ohjaus- ja neuvontapalvelut. Asumispalvelut tuotetaan pääsääntöisesti palvelutalo Uurastuvalla. Tämän lisäksi tuetun asumisen palvelumuoto on tarkoitus käynnistää vuoden 2019 aikana. Asumisvalmennuksen kehittäminen kuuluu oleellisena osana tuettuun asumiseen. Erilaisten asumispalveluiden tarve on kasvussa. Tarpeisiin vastaaminen vaatii palvelujen kehittämistä ja uusien muotojen käynnistämistä.

Työ- ja päivätoiminta järjestetään pääosin toimintakeskus Uuraspajalla. Työvalmennuksen keinoin työtoimintaa pyritään laajentamaan myös ulkopuolisille työpaikoille. Ohjaus- ja neuvontapalvelut räätälöidään asiakkaiden tarpeiden mukaan ja niitä toteutetaan yhteistyössä asiakkaan verkostojen kanssa. Erityisryhmien palveluiden kokonaisuus vaatii kehittämistä, uusien palvelumuotojen käyttöönottoa sekä entistä yksilöllisemmän tuen ratkaisuja. Tuen tarpeet käyvät yhä monimuotoisemmiksi ja tarve on kasvusuhdanteista.

Vakituista henkilöstöä on kahdeksan, yksi palkkatuella palkattu henkilö sekä määräaikainen 8/17-7/19 vakuutusyhtiön kustantama oppisopimusopiskelija. Asiakkaiden tuen tarpeiden muuttumisen sekä palvelujen tarpeen kasvun seurauksena henkilöstön määrää tulee kasvattaa asumispalveluiden osin yhden työntekijän verran. Näin voidaan taata turvalliset, lakisäätöiset palvelut. Lisäksi tuetun asumisen käynnistämisen seurauksena tarvitaan lyhytaikaista lisätyövoimaa ohjaus- ja neuvontapalveluihin. Henkilöstön tehtäväkuvien kehittämisellä mahdollistetaan oikein kohdenneet ja kustannustehokkaat palvelut. Asiakkaiden yksilöllisyys, arjen sujuvuus, laadukas elämä sekä itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ovat palvelujen järjestämisen lähtökohtia. Palvelujen osin kunnan omat – ja lähipalvelut ovat ensisijainen tapa vastata tarpeisiin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius sekä sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Palvelujen kehittäminen vastaamaan yksilöllisten muutosten vaatimuksia sekä valtakunnallista SOTE uudistusta.	Arviointikriteeri: palvelutarpeisiin vastaaminen, palveluun varattujen paikkojen täyttöaste (palveluasuminen Uurastupa 13, tuettu asuminen 1-3, työ- ja päivätoiminnat Uuraspaja 13/muualle työhön tuetut 4).	Oikeanlaisten palvelumuotojen kehittäminen, palvelujen tarveperusteinen kohdentaminen sekä muuttuvien yksilöllisten tuen tarpeiden määrittely ja niiden vastaaminen.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Erityisryhmien asiakkaiden palveluiden ja tuen tarve on moninaista. Erityishuoltalain perusteella asiakkaan itsemääräämisoikeuslainsäädäntö ja rajoitustoimenpidesäännökset asettavat palveluille korkeat vaatimukset. Pienessä kunnassa on erityisen haasteellista tarjota moninaisia ammattitaidolla toteutettuja erityispalveluita, joilla voidaan vastata yksilöllisen tuen tarpeisiin lait ja säädökset huomioiden. Uuraisten tilanteessa ostopalvelujen käyttö on merkittävästi kalliimpaa kuin oma tuotanto.

Omien palvelujen kehittäminen muuttuvat, yksilölliset ja kasvavat tarpeet huomioiden vaativat henkilöstön lisäämistä, osaamisen täydentämistä sekä työssäjaksamisen tukemista työn kuormittavuuden kasvaessa.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Asumisen palvelut

Asumisen palvelut koostuvat palvelutalo Uurastuvasta, tuetusta asumisesta, asumisvalmennuksesta sekä lyhytaikaisesta perhehoidosta.

Uurastuvalle tulisi lisä yhden hoitajan vakanssi seuraavin perustein. Uurastuvalla asuu 13 asukasta, jonka lisäksi Uurastuvan henkilökunta osallistuu päivittäin ilta- ja aamuohjaustoimiin tuetun asumisen palvelun osin. Tuettu asuminen käynnistetään vuoden 2019 alussa siitä syystä, että asumisen palveluiden tarve tulee kasvamaan tulevan vuoden aikana 2-3 asiakkaan verran, eikä heitä kaikkia ole perustelua tuen tarpeen johdosta sijoittaa Uurastuvan ta-soiseen asumispalveluun. Lisäksi Uurastuvalta pyritään vapauttamaan tuetun asumisen avulla paikkoja vaativamman tuen ja hoidon tarpeessa oleville asiakkaille. Näillä toimenpiteillä voidaan välttää asumispalveluiden ostokunnan ulkopuolelta.

Laitoshoito

Laitoshoidon käyttö pyritään pitämään nollassa kehittämällä kunnan omia palveluita. Lyhytaikaista laitoshoidoa ostetaan välttämättömissä tilanteissa.

Palvelutalo Uurastupa

Palvelutalo Uurastupa tarjoaa palveluasumista kehitysvammaisille – ja erityisen tuen tarpeessa oleville aikuisille. Palveluasuminen on tarkoitettu ensisijaisesti Uuraslaisille, mutta harkinnan mukaan sitä voidaan myydä myös ulkopuolisille tarvitsijoille. Uurastuvalla asuminen perustuu yksilöllisyyteen, kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja ohjaukselliseen työotteeseen. Palvelulla pystytään vastaamaan eritasoisin tuen, ohjauksen sekä hoidollisen huolenpidon tarpeisiin. Uurastupa koostuu 12 asunnosta, joihin asukkailla on vuokrasuhde. Muita Uurastuvalta tarjottavia tukimuotoja ovat terveyden- ja lääkehoidon ohjaus sekä käynnisteillä oleva tuetun asumisen ohjaus ja asumisvalmennus.

Uurastuvalla on neljä hoitajan- ja yksi ohjaajan vakanssi. Hoitajien määrää tulisi nostaa yhdellä. Asukkaiden hoidollisuuden ja ohjauksen tarve on lisääntynyt merkittävästi, eikä tähän ole nähtävissä muutosta. Vuoteen 2018 asti Uurastuvalla on työskennelty osassa vuoroista yksin, tähän kuitenkin on täytynyt tehdä muutos sijaistyövoiman avulla, koska palvelun tarpeeseen ei ole voitu enää vastata olemassa oleville resursseilla lain mukaisesti ja työturvallisuus huomioiden. Viidellä työntekijällä ei ole laskennallisesti mahdollista toteuttaa työtä siten, että kussakin työvuorossa olisi kaksi työntekijää. Työntekijöiden työsuhteet ovat pitkiä, jonka seurauksena jo vuosilomien osin sijaisen tarve on 10kk/vuodessa. Yhden hoitajan lisäyksellä voidaan vastata muuttuvasta asukastilanteesta johtuvaan resurssitarpeeseen, hoitaa osa vuosilomista ja äkillisistä poissaoloista ilman sijaistyövoiman käyttöä, taata turvallinen ja laadukas palvelu asukkaille, vahvistaa työntekijöiden oikeusturvaa, työturvallisuutta ja työssä jaksamista.

Tuettu asuminen

Uutena asumisen muotona käynnistetään tuetun asumisen malli. Tuetussa asumisessa asiakas asuu omavalintaisessa yksityisessä asunnossa. Hänen arjen tuki järjestetään yksilöidyillä tukipalveluilla, kuten ateriapalveluilla sekä kotiin vietävällä ohjauksella. Tuettu asuminen toteutetaan yhteistyössä erityisryhmien ohjaus- ja neuvontapalveluiden sekä Uurastuvan kanssa.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palvelujen moninaisuus	Palveluasumisen vuorokaudet (hoitopäivät)	4471	4400	4600
	Kotikäynnit	0	10	Jätetään pois
	Tuetun asumisen ohjaustehtävät	uusi	uusi	600
	Muut ohjaustehtävät	270	600	400
	<u>Suoritteet yhteensä</u>	<u>4741</u>	<u>5010</u>	<u>5600</u>
	Asukkaat Uurastuvalla	13	13	13
	Tuetun asumisen asiakkaat	-	-	2
	Itsenäisyyden harjoittelu	1	1	1
	<u>Asiakasmäärä yhteensä</u>	<u>14</u>	<u>14</u>	<u>16</u>
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	100%	106%	96%
Taloudellisuus	Palvelun hinta	60,49€	54,61€	56,80€

Perhehoito

Lyhytaikaista perhehoitoa käytetään lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tukipalveluna. Perhehoitoa voidaan toteuttaa hoitajan, että hoidettavan kotona. Toiminta perustuu lyhytaikaisiin, mutta säännöllisiin perhehoito jaksoihin. Perhehoitajat toimivat toimeksiantosuhteessa kuntaan. Toiminta on asiakaslähtöistä, että kustannustehokasta.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palvelujen moninaisuus	Hoitopäivien määrä	-	-	235
	Hoidettavien määrä	-	-	4
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	-	-	100%
Taloudellisuus	Hoitopäivän hinta	-	-	118€

Ohjaus- ja neuvontapalvelut

Ohjaus- ja neuvontapalveluilla tuetaan ja ohjataan kokonaisvaltaisesti kehitysvammaisia- ja erityisen tuen tarpeessa olevia asiakkaita ja heidän perheitään. Palvelun tavoitteena on ennaltaehkäisevä-, kokonaistilanteen huomioiva- ja suunnitelmallinen asiakkaan tukeminen. Ohjaus- ja neuvontapalveluita toteuttaa palveluohjaaja. Tuetun asumisen käynnistäminen ja kehittäminen sisällytetään ohjaus- ja neuvontapalveluihin uutena palvelumuotona. Asumisvalmennus toteutetaan osana ohjauspalveluita yhteistyössä palvelutalo Uurastuvan kanssa.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat Kehitysvammaiset	28	31	28
	Mielenterveyskuntoutujat	1	1	1
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	8	4	7
	<u>Yhteensä</u>	<u>37</u>	<u>36</u>	<u>36</u>
	Asiakkaat palvelujen mukaan			
	Laitoshoito	0	0	0
	Asumispalvelut	16	16	16
	Perhehoito	5	6	4
	Päivä- ja työtoiminta	20	17	18
	Työtoiminnan ostopalvelut	2	1	0
	Palveluohjaus	32	29	34
	Iltapäivä-/ loma-ajan toiminta	6	6	6
	<u>Yhteensä</u>	<u>81</u>	<u>75</u>	<u>78</u>
	Yksilöohjauksen tehtävät 2019 alkaen:			
	Toimintatuokiot	168	200	160
	Yksilöpalaverit	-	-	168
	Palvelusuunnitelmapalaverit	-	-	37
	Verkostopalaverit	-	-	42
	Perhehoidonohjaus	-	-	20
	Tuetun asumisen ohjaus	-	-	80
	Iltapäivä-/loma-ajan toiminta	123	230	40
	<u>Yhteensä</u>	-	-	<u>547</u>
	2018 jälkeen poistetaan:			
Kotikäynnit, asumisen ohjaus, perhehoidon ohjaus, loppu 2018	43	10	-	
Verkostokokoukset, yksilöpalaverit, palvelusuunnitelmat ja tarkistukset	94	100	-	
Henkilökohtainen apu	1	5	-	
Muut tehtävät	26	40	-	
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	97%	100%	100%
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	47,15€	45,54€	64,30€

Työ- ja päivätoiminta/ toimintakeskus Uuraspaja

Toimintakeskus Uuraspajalla järjestetään päivä- ja työtoimintaa ensisijaisesti Uuraslaisille kehitysvammaisille - ja erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Muita asiakasryhmiä voivat olla mielenterveyskuntoutujat, työvoimahallinnon harjoittelijat ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat. Palvelua voidaan myydä tarve ja kokonaistilanneperusteisesti myös muiden kuntien asiakkaille. Toiminnan keskeisinä tavoitteina on järjestää yksilölliset tuen tarpeet huomioivaa päivä- ja työtoimintaa sekä vahvistaa asiakkaiden elämisen taitoja ja akateemista osaamista. Uuraspajalla tapahtuvan työtoiminnan lisäksi osa asiakkaista käy tukitoimien avulla työssä ulkopuolisissa yksiköissä. Ulkopuolella tapahtuvaa työskentelyä ohjataan työvalmennuksen keinoin.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat			
	Kehitysvammaiset	-	-	14
	Kuntouttava työtoiminta	-	-	1
	Mielenterveyskuntoutujat	-	-	1
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	-	-	1
	<u>Yhteensä</u>	-	-	<u>17</u>
	Työtoiminnan käyttöpäivät			
	Eniten ohjausta tarvitsevat	119 772	200 1100	220 1000
	Jonkin verran ohjausta tarvitsevat	1014	600	1000
	Vähiten ohjausta tarvitsevat	127	240	127
Kuntouttava työtoiminta	<u>2032</u>	<u>2140</u>	<u>2347</u>	
<u>Yhteensä</u>				
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	97%	102%	100%
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	36,72€	24,17€	32,50€

Sosiaalityö

Tilivelvollinen: johtava sosiaalityöntekijä

Toiminnan kuvaus: Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalityöllä tarkoitetaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheen turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta.

Sosiaalityö toteutetaan kunnassa yhdennettynä sosiaalityönä, jossa molemmat sekä johtavan sosiaalityöntekijä, että sosiaalityöntekijä hoitavat kunnan toimeentulotukiasioita, lastensuojelua, palvelunohjausta ja monitahoista aikuis-sosiaalityötä. Vammaispalvelusta vastaa johtava sosiaalityöntekijä ja sosiaalityöntekijällä on lastenvalvoja tehtävät.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille 1.1.2021. Sosiaalityön tavoitteena on, että kuntalainen saa sosiaalityön palvelut mahdollisimman joustavasti ilman viiveitä. Perhetyön resursseja lisätään, lastensuojelussa määrääjat toteutuvat ja lastensuojeluilmoitukset käsitellään määrärajoissa. Asiakastyössä suunnitelmallisuus toteutuu, palvelutarpeen arviointityö tehdään laadukkaasti ja asiakassuunnitelmat ovat ajan tasalla.

Sosiaalihuoltolain uudistus 2015 on siirtänyt painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin ja pyrkinyt vahvistamaan viranomaisten yhteistyötä. Sosiaalihuoltolain tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnyksiä ja turvata oikea-aikainen tuki perheille. Laki vahvistaa peruspalveluja, vähentää korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Osa lastensuojelun avohuollon palveluista on siirtynyt osaksi sosiaalihuollon yleispalveluja. Lastensuojelusta yleisiin perhepalveluihin siirtyviä palveluita ovat muun muassa perhetyö, tukihenkilöiden ja -perheiden palvelut sekä vertaisryhmätoiminta. Kunnassa lapsiperheiden kotipalvelun tarve on edelleen kasvussa. Lapsiperheiden oikeutta saada kotipalvelua vahvistettiin sosiaalihuoltolain muutoksella. Lapsiperheellä on oikeus saada huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen vuoksi. Kunnassa on ollut kaksi lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijää määräaikaikaisella vakanssilla vuoden 2018 aikana. Perhetyöntekijöitä on kaksi vakinaisessa virassa. Toinen heistä aloitti syyskuussa 2018.

Perhetyötä ja kotipalvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä on koko ajan kasvussa. Näiden palveluiden avulla pyritään ennalta ehkäisevästi, mutta myös korjaavasti vaikuttamaan asiakkaiden tilanteisiin. Tästä palvelumuodosta on saatu hyvää palautetta asiakkailta ja se on toimiva muoto vastata konkreettisesti asiakasperheiden tarpeisiin.

Olemme joutuneet turvautumaan työntekijä määrän vähyden ja vaihtuvuuden takia ostopalveluihin näiden palvelujen osalta. Asiakasperheille palvelu voi olla välttämätön, jotta heidän arkensa sujuu haastavassa elämäntilanteessa.

Työstä saadun kokemuksen kautta ja asiakaspalautteen perusteella toiveena on, että samat tutut ihmiset olisivat tukena, kun avun tarve on olemassa. Neljän hengen ryhmällä voidaan vastata jo kattavammin perheiden tarpeisiin ja työntekijöiden vaihtuvuutta ei silloin ole. Tieto perheen ja sosiaalitoimen kautta kulkee tällöin myös paremmin. Asiakas

Perhetyön ja kotipalvelun henkilöstö on ollut pitkään isojen haasteiden edessä. Motivaatio ja tahtotila kehittää työtä ja työmuotoja ovat hyvät. Vaikeudeksi koetaan oma epävarmuus, osaanko vastata vaatimuksiin, jotka mahdollistavat asiakasperheiden muutoksen. Tähän tueksi tarvitaan esimiehen tukea, koulutusta mutta myös edelleen ostopalveluiden kautta työparityöskentelyä ja heidän moniammatillisen tiimin tukea. Tätä mallia on tarkoitus käyttää sen aikaa, kunnes työntekijöiden ammatillinen varmuus toimia on vankempaa. Lisäksi on ajatuksena, että kukin neljästä työntekijästä opettelee oman spesiaali osaamisalan. Tämä tieto on koko tiimin tukena.

Lastensuojelun sijaishuollossa laitossijoituksia pyritään lyhentämään tarjoamalla perheelle intensiivistä tukea, taloudellista tukea ja ammatillista tukihenkilötoimintaa. Perhetyöhön vastataan jatkossa yhä enemmän oman kunnan työn kautta.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut maakuntauudistuksen jälkeenkkin		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Palvelujen kehittäminen vastaamaan sekä valtakunnallisen uudistuksen että yksilöllisten muutosten vaatimuksia	Hyvinvointikeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kunnan perustoimintaa	Hyvinvointitalo ja sen toiminnot ovat lapsiperheiden tiedossa ja käytössä osana peruspalveluita
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Vakiintunut ja selkeä sosiaalipalveluiden kokonaisuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Vakiinnuttaa ja selkeyttää toimenkuvat ja saada sosiaalitoimen tilanne stabiloitumaan	Kahden kotipalveluhenkilön viran vakiinnuttaminen ja nimikkeiden muutokset vastaamaan nykyistä käytäntöä Kullakin työntekijällä omat sovitut vastuut ja työtehtävät	Nykyisen työntekijä määrän vakinaistaminen Työntekijöiden sitoutuminen omaan työhönsä ja sen kehittämiseen Selkeät toimenkuvat Pystytään mallintamaan sosiaalipalveluiden kenttä ytimekkäästi
Toteutuminen		

Kriittinen menestystekijä: Työhyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Työhyvinvoinnin ja työssä-jaksamisen parantaminen ja edistäminen	Työhyvinvoinnin tulosten muutokset kyselyiden osalta Sairauspoissaolojen määrä Työntekijöiden pysyminen viroissaan/ vaihtuvuuden väheneminen	Työhyvinvointikyselyt 1/2019 12/2019 Kehityskeskustelut Esimiestyö Työn ja vastuun määrän oikein kohdentuminen Koulutukset Kehittämistyö
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hyvinvointitalon vakiintumisen osalta haasteena on poliittinen tahtotilanne valtakunnallisesti (sote, maakunta jne ratkaisut). Lisäksi kuinka saadaan kolmas sektori ja muut kuin sosiaali- ja terveys sektori sitoutumaan toimintaan.

Sosiaalipuolen tilanteen vakiintumiselle ja työhyvinvoinnille riskitekijöitä ovat mahdollinen liian suuri työmäärä työntekijä kunnalle. Oikeiden keinojen löytäminen, jotta saadaan konsensus löytymään ja pysymään työntekijöiden kesken valitusta työmallista.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Lapsiperheet, kotipalvelu ja perhetyö	Tuettujen perheiden määrä	31	38	55
	Lapsia perheissä	122	160	220
	kotikäyntien määrä/vuosi	715	460	2000
2.Sijaishuolto	Yhteensä, joista	6	6	6
	perhehoidossa	1	1	1
	laitoshoidossa	4	3	3
	jälkihuollossa	1	2	2

Vanhustyö

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	738 763	824 820	836 200	11 380
Toimintakulut	-2 453 782	-2 632 410	-2 740 700	-108 290
Toimintakate	-1 715 019	-1 807 590	-1 904 500	-96 910

Tilivelvollinen: Vanhustyönjohtaja

Toiminnan kuvaus: Ikääntyvälle väestölle tarjotaan turvallinen, asiakaslähtöinen ja inhimillinen hoito omassa kunnassa. Vuonna 2015 hyväksytyyn vanhuspoliittisen strategian mukaisesti painopistealueita ovat: Ennaltaehkäisevä ja kuntouttava työ, ikäihmisten oman osallisuuden lisääminen, palveluohjaus, kotihoidon ja tukipalvelujen ja kehittämisen, omaishoitajien tukeminen ja asumisen ja ympärivuorokautisen hoidon kehittäminen sekä hyvinvoiva henkilöstö. Kotona -asumista tuetaan tuki- ja kotihoidon palveluiden avulla niin pitkään kuin se on asiakkaan kunto ja resurssit huomioon ottaen mahdollista. Kun kotona asuminen omassa kodissa tai vanhustentaloissa ei enää onnistu, järjestetään asumispalvelupaikka ympärivuorokautista turvaa tarjoavassa palveluasumisessa. Pitkäaikaishoito annetaan niille asiakkaille, joille se lääketieteellisesti on perusteltua. Sairaalaan palveluita pyritään käyttämään vain akuutin sairaanhoidon tarpeisiin. Palvelun laatuun satsataan mm. työntekijöiden koulutuksen ja riittävien resurssien avulla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vanhustyön talousarvioraami on 1 937 000 euroa, esitys alittaa raamin 32 500 euroa.

Uuraisten vanhuspalvelut on ollut mukana valtakunnallisessa Kukoistava kotihoitohankkeessa, jossa kehitettiin kotihoitoa maakunnallisesti yhdenmukaiseksi. Koska kotona asuminen on painopistealueena, kotihoitoa tulee olla tarjolla ympäri vuorokauden viikon jokaisena päivänä (24/7). Talousarvioon on varattu määräraha kahden hoitajan palkkaamiseen kotihoidon yötyöhön.

Kuukankodin palvelukeskuksen yöhoitajat ja palkattavat hoitajat muodostavat jatkossa yöhoitajatiimin, joka hoitaa yhteisvastuullisesti yöhoitoa tarvitsevien vanhus- ja vammaispalvelujen asiakkaiden yöhoidon sekä Kuukankodin palvelukeskuksessa että kentällä. Yöhoitotiimin tehtäviin sisällytetään myös tarpeen mukaan töitä, jotka helpottavat päivätyöntekijöiden työtä.

Ikäihmisten laatusuosituksen mukaan ikääntyvien neuvontaan ja ohjaukseen on kiinnitettävä huomiota. Uuraisilla on ollut vuonna 2018 kokeilu, jossa Petäjaveden palveluohjaaja on hoitanut myös Uuraisten palveluohjauksen. Kokeilua jatketaan vuonna 2019 siten, että palveluohjaus toteutetaan kuntayhteistyönä Multian, Uuraisten, Petäjaveden ja Keuruun kanssa. Malli, joka on kehitelty maakunnallisessa Kukoistava kotihoito-hankkeessa.

Osallistutaan Kukoistava kotihoitohankkeen jälkeiseen NHG:n ylläpitämään tiedonkeruuseen, ja varataan määräraha tähän.

Vuosina 2017 ja 2018 vanhustyössä on toiminut osa-aikainen (60%) omaishoidon lomittaja. Toiminta on osoittanut tehokkaaksi, ja omaishoitajat ovat kokeneet saavansa tukea jaksamiseensa. Toimintaa jatketaan vuonna 2019. Lisäksi varataan määräraha kahden uuden omaishoitajan palkkaamiseen.

Vanhuspalveluiden työntekijöiden työssä jaksamiseen kiinnitetään huomiota yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa. Työntekijöiden sairaslomien lisääntymisen kehitys pyritään saamaan hallintaan. Rinteelässä oleva työllistämistuki tehtävä muutetaan hoitotyöhön osallistuvaksi ja vuorotyötä tekeväksi sairaanhoitajan toimeksi. Sairaanhoitaja toimii vastaavan sairaanhoitajan työparina ja muun tiimin tukena. Näin vähennetään sekä vastaavan sairaanhoitajan että muun tiimin kuormittumista. Jatkuvasti vaihtuvan työntekijän perehdyttäminen rasittaa työyhteisöä. Määrärahat tähän saadaan sisäisillä siirroilla sekä päiväkotiin siirtyneelle oppisopimusopiskelijalle varatuista palkkamäärärahoista.

Työn kuormittavuuteen kiinnitetään lisäksi huomiota palkkaamalla lyhytaikaisia sijaisia lisäavuksi esim. saattohoitilanteisiin, asiakkaiden sairausepidemioiden aikana (flunssa, vatsatauti tms.). Määrärahat tähän saadaan luopumalla talousavusta, johon tehtävään ei ole enää löytynyt työllistämistukielpoisia tekijöitä.

Vanhustyössä työskentelee toimistosihteri, jonka työajasta 40% kuluu vanhustyön laskutuksen ja muiden vanhustyön toimistotehtävien hoitamiseen. Vuonna 2019 vanhus- ja vammaispalvelut siirtyy hoitamaan asiakaslaskutuksensa Effica-tietojärjestelmän kautta. Järjestelmä on käytössä kaikissa Effica-tietojärjestelmää käyttävissä kunnissa. Toimistosihterin työpanos on merkittävä uuden järjestelmän käyttöönotossa. Määräraha toimistosihterin palkkaamiseen on huomioitu raamissa. Effica-järjestelmän käyttöön ottoon varataan määräraha.

Talousarvion muutokset syntyvät yhden sairaanhoitajan ja kahden hoitajan sekä toimistotyöntekijän palkkakustannuksista, palveluohjauksen ostamisesta Petäjävedeltä ja kahden uuden omaishoitajan omaishoidontukikorvauksesta sekä muiden käyttö- ja henkilöstökulujen vuosikorotuksista.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Hyvinvoiva ja palveleva Uurainen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018
Ikäihmisten tukeminen kotiin 24/7 ja oikea hoidon porrastus. Laadukkaat palvelut	Kotona asuvien ikäihmisten määrä, ympärivuorokautisten hoitopaikkojen määrä, sairaalapaikkojen käyttö Asiakaskyselyt	Kotihoitoa ja hoidon porrastusta kehitetään järjestämällä kotihoidon yöhoito omana toimintana sekä toteuttamalla palveluohjaus kuntayhteytyönä Tarpeeseen suhteutettuna riittävä lyhytaikaisten paikkojen määrä
Toteutuminen	Jonotusaikojen seuranta, sairaalapaikkojen käyttö	

Kriittinen menestystekijä: Toimiva johtajuusjärjestelmä ja yhdessä valmistelu sekä osaava, motivoitunut, hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018
Vanhustyön johtamiskulttuurin kehittäminen työnjakoja tarkastelemalla Henkilöstön hyvinvointi	Kehityskeskustelut Sairaspoissaolojen määrä Koulutuspäivät	100% Määrän hallinta, yhteistyö työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa 3 pv/vuosi
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Tasapainoinen, kestävä talouskehitys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018
Taloudellisesti toimivien ja tehokkaiden palveluiden kehittäminen	Talousarvion raami	Hyvä asiakaspalaute sekä talousarviossa pysyminen
Toteutuminen	Talousarvion seuranta	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Myös vanhusten laatusuosituksen 2016-2019 mukaan, ikäihmisten kotona asuminen on painopistealueena ja se edellyttää kotihoito 24/7 palvelun järjestämistä. Kotona hoidetaan entistä heikompikuntoisia ja iäkkäämpiä henkilöitä. Tämä edellyttää henkilöstöltä, niin vakituisilta että sijaisilta monipuolista osaamista, mikä on huomioitava henkilöstön rekrytoinnissa. Asiakasmäärien kasvua ei voida varmuudella ennustaa. Muistisairauksien lisääntyminen aiheuttaa haasteita kotihoidolle, jotta asiakkaiden olo kotona on turvallista. Muistisairaus on usein peruste ympärivuorokautiseen hoitoon siirtymiselle, mikä saattaa äkillisestikin lisätä ympärivuorokautisen hoidon tarvetta. Asiakkaiden muistisairaus tai mielenterveys- ja päihdeongelma aiheuttaa ajoittain myös haastavaa käyttäytymistä, mikä on riski muiden asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuudelle.

Sijaisten saatavuus on ollut haasteellista. Vaihduvat sijaiset tai jos sijaista ei saada heijastuu asiakastyön laatuun sekä henkilöstön jaksamiseen ja sitä kautta sairaalomiin.

Vanhustyön tulopuolella näkyy kotikuntalain perusteella sijoitettujen vanhusten vaikutus. Mikäli joku näistä vanhuksista poistuu, asia näkyy tulopuolella miinuksena.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Vanhusten asumisen tukeminen (riittävä kotiapu ja tukipalvelut)	Yli 75-v kodinomaisissa olosuhteissa asuvat	yli 85%	yli 85%	yli 85%
	Kotihoitoa edistävät tukipalvelut/palveluja tarvitseva asukas	100%	100%	100%
	Kotihoitokäyntien määrä	13302	12000	12000
	Käyntikerran hinta	29,65	35,77	
	Kotihoitoa saavat asiakkaat	13-14%/yli 75-v	13-14% 75-v täyttäneistä	13-14%/ 75-v täyttän.
	Kotihoidon välitön työaika asiakkaan luona		Hoitaja 55-60% sairaanh. 40%	Hoitaja 50-55%, sairaanh. 40%
Riittävästi ympärivuorokautisesti valvottuja asumispaikkoja	Asumispaikat	38, josta	31	31
	Pitkäaikaishoito	4-6	3-4	3-4
	Vuorohoito	4-6	2-6	2-6
	Jonotusaika	0,5- 1 kk	0,5 – 1 kk	0,5- 1kk
Palokan käyttö vain akuuttiin sairaanhoitoon	Sairaalan hoitopäivät	1800	1800	1800
Turvallinen ja yksilöllinen hoito palveluasunnoissa ja pitkäaikaishoidossa	Yksilölliset hoito- ja palvelusuunnitelmat	100%	100%	100%
	Asiakas ja omaiskyselyn arvosana 4-10	ei kyselyä	8,7-9	8,7-9
Hoitotyön kehittäminen ja laadun takaaaminen	Koulutus- ja kehittämispäivät/työntekijät/v	2,8	3	3
Palvelun järjestäminen tehokkaasti ja taloudellisesti	Ruskolan (pitkäaikaishoito ja palveluasuminen) nettomenot/hoitopäivä	113,72	81,75	92,75
	Hoitopäivät	5442	6205	6205
	Käyttöaste	87,74%	90-100%	90-100
	Palveluasuminen nettomenot/hoitopäivät	75,40 5820	75,22 6205	81,31 6205
	Hoitopäivät	96,63%	90-100%	90-100
	Käyttöaste			
	Koivulan nettomenot/hoitopäivä	105,76 2476	87,50 2920(8as)	78,88 2920(8as)

Ennaltaehkäisevä työ	Hoitopäivät Käyttöaste	84,79%	95-100%	95-100
	Päiväkeskus käyntikerrat	632	520	520
	Ryhmätoimintaan osallistuvat	2771	1800	1800
	Kuukankodin palvelukeskuksen virkistystoimintaan osallistuvat	2824	2800	2800
	Ehko-käynnit	100% 80-v täyttäneistä	100% tänä vuonna 80-täyttäneistä	100% tänä vuonna 80 v
Kuntouttavan työn asiakkaat Käyntikerrat Ryhmäjumppaan osallistujat		47		50
		358	200	200
		892	800	800

Sisäinen valvonta:

Vanhustyön valvonta tapahtuu vuonna 2015 hyväksytyin omavalvontasuunnitelman mukaisesti. (Peruspalvelulautakunta 2.2.2015), jonka mukaan mm. asiakkaille tapahtuneet vaaratilanteet ja läheltä-piti tilanteet kirjataan Hai-pro-järjestelmään, ja käsitellään työpalaverissa säännöllisesti samoin kuin kaikki saadut palautteet. Omavalvontasuunnitelma päivitetään v. 2019. Työntekijöille tapahtuneista vaara/läheltä piti tilanteista täytetään henkilöstön vaaratilanneilmoitus, joka käsitellään työsuojelussa. Muutoinkin yhteistyötä tehdään säännöllisesti työterveyshuollon kanssa henkilöstön työkyvyn turvaamiseksi. Tehdyt viranhaltijapäätökset lähetetään tiedoksi peruspalvelulautakuntaan, joka käyttää tarvittaessa otto-oikeutta. Talouden toteumaa seurataan kuukausittain, ja toteuma käsitellään joryhmässä

Toimeentuloturva

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	120 928	64 400	59 900	-4 500
Toimintakulut	-808 449	-738 820	-753 570	-14 750
Toimintakate	-687 521	-674 420	-693 670	-19 250

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Toimeentuloturva käsittää seuraavat tukimuodot: 1. toimeentulotuki 2. Lasten kotihoidontuki 3. Työllistäminen. Talousarvioraami on 683 000 euroa, ylitys raamiin 10 760 euroa.

Toimeentulotuki

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa. Muutoksen taustalla on tarve vähentää kuntien tehtäviä ja velvoitteita. Uudistuksella tavoitellaan myös sitä, että perustoimeentulotukea hakevat asiakkaat olisivat keskenään mahdollisimman yhdenvertaisessa asemassa. Kuntien sosiaalityöntekijät päättävät edelleen täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Kela varmistaa, että asiakkaat ohjataan sosiaalityön piiriin niiden perusteiden mukaan, joista Kela ja kunnat ovat yhdessä sopineet.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen toimintakäytäntöjen vakiinnuttaminen.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Toimeentulotuen oikea ja taloudellinen kohdentuminen	1. Toimeentulotuki			
	Täydentävä toimeentulotuki/vuosi€	41 202	45 000	45 000
	Enn.ehkäisevä toimeentulotuki/vuosi€	11 716	10 000	15 000
	2. Lasten kotihoidontuki			
	Tuen hakijoita keskimäärin/kuukausi	76	70	75
	Lapsia keskimäärin/kuukausi	140	140	150
Lasten kotihoidontuki menot/asukas/vuosi	98	90	88	

Työllistäminen

Toiminnan kuvaus

Palkkatuetut työsuhteet, työkokeilut ja kuntouttava työtoiminta: Hyvän Tuulen pajalla järjestetään työkokeilu- ja kuntouttavaa työtoimintaa uraislaisille työttömille. Pajalla voi työskennellä kierrätys- ja uusiotuotteiden valmistuksessa, ompelimosassa sekä myyntityötehtävissä. Pajatoimintaa on viety seinättömän pajan suuntaan ja samaa jatketaan tulevanakin vuonna. Käytännössä seinättömyys näkyy yhteistyönä ja toimintapaikkojen räätälöimisellä kunnan muiden yksikköjen, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Työpajalle on mahdollista päästä palkkatuettuun työsuhteeseen ja palkkatuella palkattuja työllistetään mahdollisuuksien mukaan kunnan muihinkin yksiköihin. Toiminnassa huomioidaan osallistujien yksilöllisyys ja tehtäviä räätälöidään tarvittaessa osaamisen ja työkyvyn mukaan. Työpajan työsuunnittelija, etsivä nuorisotyöntekijä ja kunnan työsuunnittelija toimivat yhteistyössä pajatoimintaan osallistuvien etsimisessä, ohjaamisessa sekä tulevien opinto- ja työllistymispolkujen suunnittelussa. Jälkimmäisessä vaiheessa apuna on myös Muuramen kunnalta ostopalveluna Uraisilla kerran viikossa käyvä yksilövalmentaja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvän Tuulen paja on toiminut vuoden 2017 alusta uusissa tiloissa. Painopiste on erityistä tukea tarvitsevilla nuorilla. Palkkatuettujen työsuhteiden sijoittamispaikkoja ovat Hyvän Tuulen paja sekä ulkotyöryhmä. Ulkotyöryhmän tavoitteena on työllistää vuosittain 2-3 henkilöä kahdeksan kuukauden mittaisiin työsuhteisiin. Lisäksi ryhmään pyritään sijoittamaan nuoria muun muassa työkokeiluihin. Työtehtävät määrittelee pääsääntöisesti tekninen toimi. Työtehtäviin perehdyttämisen toteuttaa palkkatuettujen osalta teknisen toimen henkilöstö ja muun ohjauksen ja valmennuksen hoitaa nuorten työpaja.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvia varten säilytetään edelleen perinteistä pajatoimintaa, johon sisältyy ompelu- ja pienimuotoista myymälätoimintaa sekä erilaisiin käsityötekniikoihin tutustumista. Tiistaisin kokoontuu Muuramen kunnan yksilövalmentajan vetämä ryhmä, jossa opetellaan elämänhallintaan ja työnhakuun liittyviä asioita. Mahdollisuuksien mukaan kuntouttavan työtoiminnan paikkoja etsitään myös yhdistyksistä ja Uuraisten seurakunnalta. Yritysten palveluksessa kuntouttava työtoiminta ei ole mahdollista.

Kuntouttavan työtoiminnan kehittämistä jatketaan. Painopistealueita ovat yhteistyö kunnan eri yksikköjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa, käytäntöjen yhdenmukaistaminen sekä sisältöjen kehittäminen vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Kuntouttavaa työtoimintaa pyritään hyödyntämään aiempaa enemmän valmennuksen välineenä. Starttivalmennuksen periaatteita noudattava, kaksi kertaa vuodessa toteutettava nuorten ryhmä on vakiintunut ja sen toimintaa jatketaan yhteistyössä etsivän nuorisotyön kanssa. Valmennuksen seurannassa käytetään PARty-ohjelmaa. Lisäksi käytössä on OsaajaPlus-lomakkeisto.

Valtionavustukseen liittyvistä syistä työpajatoiminta on pitänyt eriyttää nuorten työpajaksi sekä 30-vuotiaiden ja sitä vanhempien pajatoiminnaksi. Tämä talousarvio on ensimmäinen, jossa arvio on tehty erikseen kummallekin pajalle. Ohjaukseen ja pajatoiminnan hallinnointiin liittyvien työntekijöiden palkat kirjataan suurimmaksi osaksi nuorten työpajalle. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksia vähennettiin vuodelle 2019. Uuraisten kohdalla pudotusta edellisvuoteen on 5 000 euroa. Valtionavustusten leikkaus näkyy myös Muuramen kunnan kanssa yhteistyössä toteutettavassa yksilövalmentajahankkeessa, jolle myönnetyn avustuksen laskiessa Uuraisten kunnan maksuosuus kasvaa 2 200 eurosta 3 700 euroon.

Osa-aikaisia työsuhteita tarjotaan jatkossakin TE-toimiston myöntämän palkkatuen puitteissa. Työllistettyjä ohjataan mahdollisuuksien mukaan yrittäjämäiseen työskentelyyn muun muassa osuuskunta Tekemonian kautta. Kunnalle TE-toimistosta osoitetut velvoitetöyöllistettävät on hoidettu enimmäkseen työpajan kautta. Velvoitetöyöllistettävien määrää ei voi etukäteen tietää ja siksi heidän osaltaan työpajatoimintaan saattaa koitua ennakkoimattomia menoja.

Talousarviokaudella erityisesti seurattaviin asioihin kuuluvat maakuntauudistus ja eduskuntavaalit, joiden kumman seuraukset oletettavasti näkyvät myös Uuraisten kunnan työllistämistoiminnassa. Kuluneella vaalikaudella työllisyyden hoitoa on uudistettu merkittävästi. Seurannassa ovat uuden hallituspohjan mukanaan tuomat muutokset. Lisäksi vaikutusta on myös yleisellä talouden suhdannetilanteella. Välittömin vaikutus on kuitenkin palkkatukimäärärahoilla, jotka ovat edellytys räätälöityjen työsuhteiden tarjoamiselle. Jos edellytyksiä on olemassa, nuorten ja erityistä tukea tarvitsevien kanssa solmitaan oppisopimuksia. Yhteistyötä etsivän nuorisotyön, koulujen, TE-toimiston ja eteläisen TYP-verkoston kanssa jatketaan.

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
1. Kunnassa kirjoilla olevien pitkäaikaistyöttömien määrän vähentyminen.	Vaihtuvuus ja määrien vähentyminen työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentyminen. Työttömien aktivointiin panostetaan erityisesti yksilö- ja ryhmätoiminnan osalta.
2. Työ- tai opiskelupaikkojen löytäminen työpajan ulkopuolelta.	Valmentautujien saamat työtai opiskelupaikat.	Vailla ammatillista koulutusta olevien työttömien määrän vähentyminen. Valmentautujia ohjataan ammatilliseen tai osaamista täydentävään koulutukseen.
3. Valmentautujien elämänhallinnan kohentuminen.	Valmentautujien kanssa käytävät kehityskeskustelut.	Valmentautujien elämänlaadun kohoaminen. Elämänhallintaa edistävien toimenpiteiden tarjoaminen ja kehittäminen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Valtionavustuksen tai palkkatuen merkittävä vähentyminen vaikuttaisi työllistämistoimintaan, sillä suuri osa menoista aiheutuu palkkakustannuksista. Työpajojen valtionavustusta vähennettiin jo koko maassa vuodelle 2019. Uuraisilla vähennys on 5 000 euroa aiempaan vuoteen verrattuna. Lisäksi kustannuksia koituu Muuramen kunnan kanssa yhteistyössä toteutettavasta yksilövalmentajahankkeesta, jonka kuntaosuus kasvaa 1 500 eurolla valtionavustuksen alenemisen vuoksi. Palkkatukimäärärahojen vähentymisestä sen sijaan ei ole merkkejä.

Seinättömän pajan osalta riskeihin kuuluu muiden yksiköiden henkilökunnan sitoutuminen ohjaukseen, mahdollinen yksittäisen työntekijän kuormittuminen ja haasteet yhteistyön toteutumisessa. Seurauksena voi olla valmentautujien sijoituspaikkojen vähentyminen ja riittämättömyys. Kuitenkin, kun toiminta suunnitellaan pitkäjänteisesti ja huolehditaan ennakoivasti jatkuvuudesta yksittäisten työtehtävien ja palvelujen osalta, vältetään liiallista kuormitusta. Työntekijöiden vaihtuessa tulee huolehtia oleellisen tiedon siirtymisestä.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden asettelussa tärkein määrittävä tekijä on työmarkkinatuen kuntaosuuslista. Kunnalle koituu säästöä jokaisesta listalta poistuvasta henkilöstä. Tavoitteena on saada vähennettyä listalla olevien henkilöiden määrää työvoimapolitiittisten toimenpiteiden kautta ja siten pienentää maksuosuuksia. Samalla pyritään tuottamaan kuntalaisten käyttöön palveluita, joita lähialueella ei muuten olisi tarjolla. Elämänhallintaan tähtäävien palvelujen avulla puolestaan vähennetään syrjäytymisestä aiheutuvia haittoja ja kustannuksia.

Terveydenhuolto

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	540	500	0	-500
Toimintakulut	-6 103 289	-5 944 390	-6 056 630	-112 240
Toimintakate	-6 102 749	-5 943 890	-6 056 630	-112 740

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja/Jyte/KSSHP

Toiminnan kuvaus Terveydenhuollon osalta palvelujen järjestämisvastuu on Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksella. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannukset ovat talousarviossa Jyten ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin esitysten mukaisina. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin kuuluu myös psykiatrinen palveluasuminen. Toimintatietoja ei perusterveydenhuollosta ole vielä käytettävissä. Perusterveydenhuollon kustannukset sisältävät sulkuajoista luopumisen.

Talousarvioraami on 6 160 000 euroa. Ehdotus alittaa raamin 103 370 euroa. Perusterveydenhuollon arvio perustuu suoraan JYTE:n arvioon. Erikoissairaanhoidosta ei ole saatu vielä sairaanhoitopiirin arviota, koska sairaanhoitopiiri valmistelee vuodeksi 2019 siirtymistä kiinteisiin hintoihin ja laskentapohja ei ole valmis. Tällä hetkellä 12 kuukauden ennuste ennustaisi erikoissairaanhoidon sairaanhoitopiiriltä ostettavien kustannusten määräksi vuodelle 2019 3 880 680 euroa, nousua tämänvuotiseen n. 60 000 euroa. Ennusteeseen sisältyy kuitenkin huomattava epävarmuus ja todennäköisesti sairaanhoitopiirin esitys tulee olemaan korkeampi kuin 12 kuukauden toteutuneet kustannukset osoittavat.

Strategiset tavoitteet

Palvelut ja yhteisö: Kriittinen menestystekijä: Terveyspalvelut lähellä asiakasta		
	Mittari Arviointikriteeri: 1. Vastaanotolle pääsy 2. Omatoiminen terveydestä huolehtiminen	Tavoitetaso 2018 1. Säilytetty vuoden 2017 taso. Sulkuajoista luopuminen 2. HYVE-pisteen käyttöaste
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Mahdollinen lääkäri- ja hoitajapula.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
	Toiminta/käyntikerrat			
	Avoterveydenhuollon käynnit	13 329	8 500	13 300
	Neuvola,koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	3 077	3 250	3 300
	Erityistoiminnot	1 763	1 313	1300
	Terveyskeskussairaalat	1 264	1 400	1800
	Suun terveydenhuolto	3 829	2 840	3800

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslkt				
Sivistystoimi				
*tulot				
*menot	-72 206	-75 520	-77 550	2,7
*netto	-72 206	-75 520	-77 550	2,7
Peruskoulutus				
*tulot	404 271	341 400	221 100	-35,2
*menot	-4 661 869	-4 931 340	-5 273 960	6,9
*netto	-4 257 598	-4 589 940	-5 052 860	10,1
Varhaiskasvatus				
*tulot	200 785	164 820	179 350	8,8
*menot	-2 423 144	-2 189 250	-2 573 060	17,5
*netto	-2 222 359	-2 024 430	-2 393 710	18,2
Muu opetustoimi				
*tulot				
*menot	-62 406	-68 500	-67 530	-1,4
*netto	-62 406	-68 500	-67 530	-1,4
Joukkoliikenne				
*tulot	2 159	2 000		-100,0
*menot	-12 652	-16 000	-14 000	-12,5
*netto	-10 493	-14 000	-14 000	0,0
Kirjastotoimi				
*tulot	19 779	8 700	9 150	5,2
*menot	-228 826	-212 700	-217 150	2,1
*netto	-209 047	-204 000	-208 000	2,0
Kulttuuritoimi				
*tulot	2 427	1 500	2 000	33,3
*menot	-27 888	-53 240	-28 390	-46,7
*netto	-25 461	-51 740	-26 390	-49,0
Nuorisotoimi				
*tulot	34 911	31 700	32 500	2,5
*menot	-131 809	-151 750	-187 930	23,8
*netto	-96 898	-120 050	-155 430	29,5
Liikuntatoimi				
*tulot	47 455	49 800	50 800	2,0
*menot	-217 933	-245 200	-267 840	9,2
*netto	-170 478	-195 400	-217 040	11,1
Sivistyslkt yht				
*tulot	711 787	599 920	494 900	-17,5
*menot	-7 838 733	-7 943 500	-8 707 410	9,6
*netto	-7 126 946	-7 343 580	-8 212 510	11,8

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	711 786	599 920	494 900	-105 020
Toimintakulut	-7 838 732	-7 943 500	-8 707 410	-763 910
Toimintakate	-7 126 945	-7 343 580	-8 212 510	-86 8930

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sivistyslautakunnan tehtäväalueeseen sisältyvät sivistystoimen, peruskoulutuksen, varhaiskasvatuksen, muun opetustoimen, joukkoliikenteen, kirjastotoimen, kulttuuritoimen ja liikuntatoimen vastualueet. Sivistyslautakunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sivistyslautakunnan talousarvioraami on 7 510 00 euroa ja talousarvioehdotus on 8 123 510 euroa, ehdotus ylittää raamin 613 510 euroa. Suurimmat raamin ylitykset ovat perusopetuksessa 301 060 euroa ja varhaiskasvatuksessa 304 510 euroa. Nuorisotoimeen esitetään nuorisotyöntekijän toimen perustamista.

Seutuyhteistyö jatkuu ja siitä muodostuu pysyvä yhteistyörakenne, johon Uuraisten kunta osallistuu omalla asukasmäärään suhteutetulla maksuosuudellaan (opetustoimen seutustrategian jatko, verkostokaupunkiyhteistyö, hankinnat, henkilöstön täydennyskoulutus).

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo Kouluterveyskysely ja sen tulokset	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä.

Sivistystoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-72 206	-75 520	-77 550	-2 030
Toimintakate	-72 206	-75 520	-77 550	-2 030

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:**Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:** Edistetään erityisesti seuraavia asioita:

- OPS 2016 käyttöönottoa jatketaan mm. arviointikäytäntöjen kehittämällä ja tietokoneiden ja sähköisen oppimateriaalin tehokkaammalla hyödyntämisellä opetuksessa.
- Keski-Suomen sivistystoimen yhteistyön jatkaminen ja alueellisten yhteistyömuotojen kehittäminen; yhteisiin hankkeisiin osallistuminen
- talouteen liittyvät asiat: seudulliset ja muut yhteistyösopimukset, kuntien raja-alueiden yhteistyö
- henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen (koulutus, koulujen hyvinvointi-iltapäivät, työnohjaus, tyhy-toiminta, kuntien yhteiset vesot ja hyvien käytänteiden vaihto)
- uuden henkilöstön perehdytykseen varataan henkilöstöresurssia

Peruskoulutus**Määrärahat**

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	404 271	341 400	221 100	-120 300
Toimintakulut	-4 661 869	-4 931 340	-5 273 960	-342 620
Toimintakate	-4 257 597	-4 589 940	-5 052 860	-462 920

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Peruskoulun tehtävänä on antaa laadukasta yleissivistävää perusopetusta oppivelvollisille ikäluokille. Perusopetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilasta monipuolisesti henkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti.

Perusopetuksen oppilasmäärä on vuonna 2014-15 ollut 503 oppilasta, 2015-16 530 oppilasta, 2016-2017 560 oppilasta, lukuvuoden 2017-2018 oppilasmäärä on 569. Lukuvuoden 2019-2020 oppilasmäärä on nousemassa 632:een. Oppilasmäärän kasvu on 5,5%. Menojen kasvu vuodesta 2018 vuoteen 2019 on 8,6 %. Menojen kasvua selittää Hirvasen koulun osalla yhden uuden opetusryhmän perustaminen, Höytiän koulun osalla koulun katon uusiminen ja lisääntyvät oppilaskuljetusmenot, Kynnämöisten koululla menojen kasvua aiheuttaa erityisopetuksen lisääntyvä resursointi. Koulukeskuksen koulun osalla palkkamenot kasvavat jo vuoden 2018 aikana ennakoitua suuremmiksi.

Uuraisten kunnan koulut antavat hyvää, opetussuunnitelman mukaista, yksilön huomioivaa perusopetusta turvallisessa, oppimista tukevassa ympäristössä. Oppimisympäristöjen tilat ja välineet ovat ajanmukaisia ja niitä huolletaan ja täydennetään vuosittain. Kouluissa on innostava ja kannustava työskentelyilmapiiri. Koulutuksella ja työnohjauskella huolehditaan henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä ja työssäjaksamisesta. Perusopetuksen päättävät oppilaat ovat yleensä kaikki päässeet jatkamaan opiskelua toisen asteen oppilaitoksiin.

Yhteistyö esiopetuksen, seurakuntien, kunnan hallintokuntien ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa toimii ja on tarkoituksenmukaista. Koulut ja kodit tekevät toimivaa yhteistyötä: kouluilla pidetään riittävästi vanhempainiltoja ym. tapaamisia sekä opettajan, oppilaan ja huoltajien yhteisiä arviointikeskusteluja, huoltajia kutsutaan koulujen erilaisiin tilaisuuksiin. Sähköposti- ja tekstiviestiyhteydet toimivat koulun arjessa. MultiPrimus ja Kurre opiskelija- ja kouluhallinto-ohjelma (mahdollistaa mm. oppilastietojen siirron sähköisesti kunnan koulujen välillä) on käytössä kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla on käytössä www-liittymä Wilma, jota voivat käyttää; opettajat, huoltajat, koulun henkilökunta, oppilashuolto, kouluterveydenhuolto ja oppilaat. Wilmalla voidaan merkitä/kuitata poisaloja, nähdä lukujärjestykset, ilmoittaa oppilaiden kokeet, tehdä oppilasarviointit, tiedottaa yms.

Hirvasen uuden koulurakennuksen laajennus otetaan käyttöön lukuvuoden 2019-2020 alusta alkaen. Tietokonekantaa on uusittu kaikilla kouluilla erillisen suunnitelman mukaan, koska voimassaolevaa opetussuunnitelmaa ei voida muutoin toteuttaa sen perusteiden mukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:**Strategiset tavoitteet**

Kriittinen menestystekijä: Uuden teknologian hyödyntäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Perus- ja esiopetuksen opettajien perehdyttäminen uuteen välineistöön, ohjelmistoon ja käyttöön perusopetuksessa	Perehdytyspäivien määrä	Jokaisessa opetusryhmässä on opetussuunnitelman mukainen taso opetuksessa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Opettajien sitoutuminen laitteiden ja ohjelmistojen käyttöön opetuksessa.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Laadukas perusopetus	Tuntikertymät/tuntikehysindeksi tuntia /koulu - yleisopetus - erityisopetus - kerhotyö - tukiopetus	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,47 HO 1,57 KYY 1,44 KK alakoulu 1,37 yläkoulu 1,75 k.a alakoulut 1,47 Yleisopetus kevät 871 vkt syksy 887 vkt Erityisopetus syksy 158 vkt kevät 167 vkt Kerhot 98 h Tukiopetus 276,41 h	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,43 HÖ 1,39 KYY 1,42 KK alakoulu 1,42 yläkoulu 1,77 k.a. alakoulut 1,43	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,53 HÖ 1,39 KYY 1,50 KK alakoulu 1,30 yläkoulu 1,69 k.a. alakoulut 1,43
2. Kodin ja koulun yhteistyö		Vanhempainillat 14 kpl Arviointikeskustelut 427 kpl Juhlat/retket 31 kpl	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket
3. Pätevät opettajat	Muodollinen kelpoisuus	Yksi päätoiminen opettaja muodollisesti epäpätevä	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia
4. Hyvät oppimistulokset	Perusopetuksen päättötodistus Jatko-opiskelupaikka perusopetuksen	Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatka- maan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitok- sessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen oppilaitok- sessa	Kaikki (9. lk) saavat päät- tötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toi- sen asteen tai muissa op- pilaitoksessa

	jälkeen	Ruotsin ja englan- nin valtakunnallisiin ko- keisiin osallistuttu, tu- lokset valtakunnallista keskitasoa		
5. Tarkoituksen- mukainen koulu- verkko		2 perusopetusta vuosi- luokille 1-6 antavaa koulua, yksi 1-4 vuosi- luokille perusopetusta antava koulu, 1 yhten- äistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 kpl perusopetusta vuosiluokille 1-6 anta- vaa koulua, 1kpl 1-4 perusopetusta antava koulu. 1 yhtenäistä perusope- tusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta anta- va koulu (Koulukes- kus).	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 anta- vaa koulua, yksi 1-4 vuosiluokille perusope- tusta antava koulu, 1 yh- tenäistä perusopetusta toteuttava: 1-9 luokille opetusta antava koulu (Koulukeskus)
6. Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen		Yhtenäisen perus- opetuksen mukai- nen toiminta jatkuu Kaikilla kunnan kouluilla on käy- tössä yhteinen Multi- Primus opis- keli- ja- hallin- to/työjärjestys oh- jelma. Uuden ops:in mu- kaiset tavat otettu käyttöön, arvioin- nin kehittäminen jatkuu edelleen.	Yhtenäisen perusope- tuksen mukainen toi- minta jatkuu. Kaikilla kunnan kou- luilla on käytössä yh- teinen Multi- Primus- opiskelijahallin- to/työjärjestys ohjel- ma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjäyyskasvatus Ops-päivitykset Tiimit	Yhtenäisen perusopetuk- sen mukainen toiminta jatkuu. Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi- Primus- opiskeli- jahallinto/työjärjestys oh- jelma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala- /yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehit- tämishankkeet Yrittäjäyyskasvatus Ops-päivitykset Tiimit

Oppilaskohtaiset hinnat

oppilasmäärät kouluittain	2016-2017	2017-2018	2018-2019	Menot/oppilasta 2017/netto	Menot/oppilasta 2018/netto	Menot/oppilasta 2019/netto
Hirvasen koulu	133	137	143	6656	7269	7295 oppilaat: kevät 143 syksy 154 k.a 148,5
Höytiän koulu	62	72	73	8824	8010	9053 oppilaat: kevät 73 syksy 75 k.a 74
Kyynämöisten koulu	60	62	62	7017	7670	8184 oppilaat: kevät 62 syksy 61 k.a 61,5
Koulukeskus 1-9 luokat	305	298	321	8075	8197	8283 oppilaat: kevät 321 syksy 342 k.a 331,5
Kaikkien koulujen oppilasmäärä yht.	560	569	599			
Menot /oppilas keskiarvo				7708	7924	8 204

Varhaiskasvatus

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	200 785	164 820	179 350	14 530
Toimintakulut	-2 423 144	-2 189 250	-2 573 060	-383 810
Toimintakate	-2 222 359	-2 024 430	-2 393 710	-369 280

Tilivelvollinen

Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatusyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Uuraisilla varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muuna varhaiskasvatuksena kuten kerhotoimintana. Koulun aloitusta edeltävä esiopetus on toiminnallisesti varhaiskasvatusta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä oli vuonna 2015–2016 kunnallisissa palveluissa 164 ja yksityisissä palveluissa 71 = 235. Toimintavuonna 2016–2017 kunnallisissa palveluissa oli 170 lasta ja yksityisissä palveluissa 80 lasta = 250 lasta. Toimintavuonna 2017–2018 kunnallisissa palveluissa oli 218 lasta ja yksityisissä palveluissa 77 lasta = 295 lasta. Toimintavuonna 2018–2019 asiakasmäärän ennuste on kunnallisissa palveluissa 240–250 lasta ja yksityisissä palveluissa 70–80, yhteensä 310–330 lasta. Asiakasmäärä on kasvussa, mutta kasvua ei voida realistisesti ennustaa, vaan se perustuu prosentuaaliseen kasvuennusteeseen. Näin ollen ennusteasiakasmäärä varhaiskasvatuksen piirissä vuonna 2019–2020 on kunnallisissa palveluissa 260–280 lasta ja yksityisissä palveluissa 80–90 lasta, yhteensä 340–370 lasta.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot koostuvat pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki uudistui 1.1.2018 alkaen, jonka johdosta asiakasmaksut pääosin alenivat. Sisarusalennuksen kasvu aiheutti suuren pudotuksen asiakasmaksukertymässä. Uusi hoitoaikaperusteinen asiakasmaksujärjestelmä otettiin käyttöön 1.8.2018 alkaen, jonka vaikutuksia maksukertymään on vielä haasteellista arvioida. Asiakasmaksujärjestelmän uudistaminen ennustaa kuitenkin pientä kasvua toimintatuotoissa.

Uuraisten kunnan varhaiskasvatussyksiköt tarjoavat varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaista laadukasta varhaiskasvatusta turvallisessa sekä lapsen kehitystä ja oppimista tukevassa ympäristössä. Varhaiskasvatusympäristöjä arvioidaan säännöllisestä ja niiden toimintaa kehitetään toimintaa tukevaksi. Henkilöstön täydennyskoulutuksella turvataan henkilökunnan ammattitaidon kehittäminen. Kannustava ja osaava työilmapiiri tukee myös henkilöstön työssäjaksamista. Yhteistyö eri toimijoiden (päiväkodit, esiopetus ja perusopetus) edistää jatkumoa lapsen oppimisen polulla.

Varhaiskasvatus tekee säännöllistä ja tavoitteellista yhteistyötä esiopetuksen, perusopetuksen, seurakunnan, muiden hallintokuntien ja toimijoiden kanssa. Yhteistyö kodin kanssa on tärkeää ja perheiden osallisuus varhaiskasvatuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa on yksi toiminnan kulmakivi. Sitä tuetaan päivittäisillä kohtaamisilla ja erilaisilla yhteydenpitovälineillä sekä yhteisillä tilaisuuksilla.

Pienten (alle kolme ryhmää) yksiköiden haasteena on resurssin riittävyys ja henkilöstösuhteluvun turvaaminen työntekijöiden koulutuksen tai muun poissaolon seurauksena. Sen vuoksi henkilöstökoulutuksen tai sairauspoissaolon vuoksi yksikköön palkataan usein sijainen. Vuodelle 2017 henkilöstösuunnitelmaan varattiin 1 varahenkilöresurssi, mutta sijaisen tarpeen ollessa tästäkin huolimatta säännöllinen ja jatkuva, kasvatetaan varahenkilöresurssia toisella varhaiskasvatuksen lastenhoitajalla. Tällä lisäresurssilla voidaan toimintavuosittain arvioida resurssin kohde, joka vuodelle 2019 näyttäisi osin olevan esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Vuorohoidon tarve kunnassa on kasvanut reilusti. Tämän vuoksi henkilöstöresurssi kunnan vuorohoitoyksikössä Pikkulassa on kasvanut. Myös vuorohoidossa tulee huomioida varhaiskasvatustilain asettamat tavoitteet toiminnalle ja lisättävän resurssin Pikkulassa tulee olla varhaiskasvatuksen opettaja.

Kehityksen ja oppimisen tuen tarve varhaiskasvatuspalveluissa on kasvanut. Lapsen tuen järjestämisen näkökulmasta on tärkeää, että tukitoimet toteutuvat arjessa, jonka vuoksi palveluissa tulee olla riittävä määrä ryhmä- ja/tai henkilökohtaisia avustajia. Ryhmä- ja/tai henkilökohtaisten avustajien määrää toimintavuosittain ei pystytä tarkkaan ennalta ennakoimaan, jonka vuoksi niille varataan vuodelle 2019 kaksi määräaikaista ja osa-aikaista resurssia. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta on vastannut hyvin niiden perheiden varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen, joilla ei ole työn tai opiskelun vuoksi tarvetta esimerkiksi päiväkotipaikalle. Kerhotoimintaa jatketaan keskustassa ja Kangashäkissä. Koska varhaiskasvatuksen kerhotoiminta kuuluu varhaiskasvatustilain alaiseen muuhun varhaiskasvatustoimintaan, tulee kerhotoiminnan vastata myös varhaiskasvatukselle asetettuihin tavoitteisiin. Tämän vuoksi toinen kerhon työntekijöistä tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoinen. Kerhon varhaiskasvatuksen opettajan resurssia käytetään osin (40%) paikkaamaan myös Pikkulan päiväkodin henkilöstörakennetta vastaamaan uutta lakia.

Päiväkodissa kasvat-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Tämän mukainen henkilöstörakenne tulee olla kunnassa vuoteen 2030 mennessä. Uuraisten varhaiskasvatuspalveluissa uusien rekrytoitavien työntekijöiden tulee olla varhaiskasvatuksen opettajia, jotta uusi henkilöstörakenne varmistetaan määräaikaan mennessä. Vakituisten lastenhoitajien määrä ei muutu luonnollisten poistumien, kuten eläköitymien kautta vuoteen 2030 mennessä.

Uusi varhaiskasvatustilain painottaa päiväkodin varhaiskasvatukseen kuuluvan pedagogiikan ja työntekijöiden pedagogisen osaamisen johtamista ja suunnittelua, jonka vuoksi päiväkodilla tulee varhaiskasvatustilain mukaan olla toiminnasta vastaava johtaja, joka vastaa johtamansa yksikön laadusta ja tuloksellisuudesta. Tällä hetkellä vain Pikkulan päiväkodilla on oma ammatillinen johtaja. Varhaiskasvatuspalveluiden johtamisjärjestelmää tulee kehittää ja tiivistää niin, että jokaiseen yksikköön nimetään joko apulaisjohtaja tai vastuulastentarhanopettaja, joka toimii päiväkodinjohtajan tai varhaiskasvatusjohtajan alaisuudessa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen määrä on vakiintunut. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä maksettiin vuonna 2015–2016 71 lapsesta, 2016–2017 80 lapsesta, 2017–2018 71 lapsesta ja ennuste vuonna 2018–2019 70–80 lapsesta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen aleneminen ja hoitoaikaperusteinen asiakasmaksujärjestelmä vaikuttavat maksettavien palvelusetelien summaan. Palvelusetelien budjetointi tulee perustua todelliseen tarpeeseen.

Muista kunnista ostetaan paikkoja vain tarpeen mukaan. Muista kunnista palveluiden ostojen määrä 1-3/vuosi.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti		
Tavoite: Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään siinä laajuudessa ja siinä muodoin kuin on tarpeen.	Mittari: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen lain asettamassa aikataulussa. Päätöksenteossa otetaan huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen viimeistään 2 vkoa ennen toivottua hoidon alkua. Perheet saavat hoitopaikan kohtuullisen matkan päästä kotoa/työpaikkaa.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	
Kriittinen menestystekijä: Laadukas pedagoginen varhaiskasvatus		
Tavoite: Varhaiskasvatuksen suunnitelmilla ja toiminnalla tavoitetaan sille asetetut tavoitteet.	Mittari: 1. Henkilöstö ja perheet osallistuvat toiminnan arviointiin. 2. Henkilöstön kelpoisuudet ja koulutustaustat.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018: 1. Asiakastyytyväisyys- ja henkilöstökyselyt järjestetään 2 kertaa vuodessa. Tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5) 2. Ryhmässä 1–2 varhaiskasvatuksen opettajaa.
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen		
Kriittinen menestystekijä: Turvallinen ja oppimista edistävä varhaiskasvatusympäristö		
Tavoite: Turvallinen ja lasten kehityksen mukainen fyysinen ja sosiaalinen oppimisympäristö.	Mittari: Asiakas- ja henkilöstökyselyt, lasten haastattelut	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018: Jokainen lapsi ja aikuinen tuntee olonsa turvalliseksi. Ympäristö tukee lapsen oppimista ja kehitystä ikätason mukaisesti. Kyselyissä tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5)
Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön työhyvinvointi		
Tavoite: Fyysinen ja psyykinen työympäristö tukee työssäjaksamista ja työ tukee oman työn kehittämistä.	Mittari: - Henkilöstökyselyt - Sairauspoissaolojen määrä	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2018: - Työergonomia otetaan huomioon lapsiryhmytyöskentelyssä - Työyhteisön pelisäännöt ovat yhdessä sovittu - Työnimu vähentää sairauspoissaoloja

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asuinalueiden asukasmäärät tai perheiden palveluntarpeiden määrä kasvavat ennustetta suuremmaksi eikä palvelua voida tarjota omalta asuinalueelta. Tämän vuoksi perheet kuljettavat lapsia palveluihin pitkän matkan tai palvelu ostetaan esim. toisesta kunnasta.
- Henkilöstö- ja asiakaskyselyt eivät toteudu siinä laajuudessa, että kyselyiden perusteella voidaan yleistää tuloksia. Vastaajien määrä on niin pieni, ettei yksityisyydensuojan vuoksi tuloksia voida hyödyntää.
- Tarjolla oleviin varhaiskasvatuksen opettajan työtehtäviin ei ole tarjolla pätevyysvaatimukset täyttäviä työntekijöitä ja heidät palkataan epäpätevinä. Epäpätevän tai riittämättömän pedagogisen koulutuksen vuoksi varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet jäävät saavuttamatta.
- Henkilöstön välinen vuorovaikutus on puutteellista, mikä johtaa ristiriitaisiin tilanteisiin työntekijöiden välillä. Lain asettamat vaatimukset koetaan liian korkeiksi, jolloin työn kuormittavuus koetaan suurena.
- Ergonomisiin työratkaisut eivät toteudu työyksiköissä. Fyysiset tilaratkaisut eivät tue pedagogisia toiminnallisia ratkaisuja, jolloin henkilökunnan aika työn kehittämiseen jää vain fyysisten puitteiden kehittämiseen.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Varhaiskasvatuspalvelut ovat tehokkaasti ja resurssiviisaasti käytössä.	Käyttöasteseuranta on <80%.	ei sähköistä seurantaa	<80%	<85%
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilökunta tuntee varhaiskasvatuksen perustehtävän ja tavoitteet.	Henkilöstöllä osallistuu ammattitaitoa kehittävään täydennyskoulutukseen vähintään 3krt/toimintavuosi.	Keskiarvo 3,75/työntekijä	< 3	< 3
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Varhaiskasvatuksen TVT- välineistön hankinta ja päivittäminen	Jokaisessa yksikössä on vähintään 1 ajantasainen kannettava tietokone henkilöstön työskentelyyn	alle 1	vähintään 1	vähintään 1
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Palveluiden järjestämisen kustannukset kehittyvät maltillisesti	Palvelun hinta/yksikkö €			
	Perhepäivähoito	58,50	63,80	68,30
	Pikkula (sis. vuorohoito)	49,70	41,40	49,80

	Hirvanen	45,10	44,6	48,30
	Jokilaiva	55,70	46,80	55,80
	Esiopetus	34,10	27,10	33,80
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	16,50	12,50	16,40
	Kerhotoiminta	58,50	43,40	25,30
	Yksityinen varhaiskasva- tus	48,90	38,70	47,30
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Yksikkökohtaisen palvelun hinnan kustannukset kehittyvät maltillisesti	Toteutuneet hoitopäivät			
	Perhepäivähoito	1350	2300	1000
	Pikkula (sis. vuoroahoito)	9530	13000	12000
	Hirvanen	5330	5240	5400
	Jokilaiva	1600	3500	3200
	Esiopetus	13200	14000	14000
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	4490	5800	5800
	Kerhotoiminta	290	1300	1700
	Yksityinen varhaiskasva- tus	9350	9670	9500
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				

Muu opetustoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-62 406	-68 500	-67 530	970
Toimintakate	-62 406	-68 500	-67 530	970

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetuksen jälkeinen koulutus ns. toisella asteella (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset). Musiikkioppilaitokset, kunta on jäsenenä Ala-Keiteleen musiikkiopistossa. Kansalaisopisto, kunta kuuluu Jyväskylän kansalaisopiston toimialueeseen.

Ala-Keiteleen musiikkiopistossa opetusta annetaan varhaiskasvatusopetuksena sekä musiikkiopistotason että perusopetustason opetuksena. Opetusta on suunniteltu järjestettävän myös Hirvasen koululla ja koulukeskuksessa.

Tilinpäätös 2017

	Oppilaita	euroa
Varhaiskasvatus	22	2 772 €
Perus- ja musiikkiopistotaso	11	9 636 €

Talousarvio 2019

	Oppilaita	euroa
	22	5 300 €
	22	25 500 €

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tarvittavien toisen asteen koulutuspalveluiden saannin turvaaminen ja annettavan koulutuksen kehittäminen yhteistyössä naapurikuntien ja oppilaitosten kanssa.		Jyvässeudun yhteistyötä 2. asteen koulutuksen kehittämisessä jatkettu Opinto-ohjaaja on yhteydessä laajalti 2-asteen kouluihin myös Jyvässeudun ulkopuolelle	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä
Laadukkaan harrastustoiminnan ja yleissivistävän koulutuksen tarjoaminen kohtuuhinnalla kysynnän mukaan (kansalaisopisto)			Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h

Joukkoliikenne

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	2 159	2 000	0	0
Toimintakulut	-12 652	-16 000	-14 000	2 000
Toimintakate	-10 493	-14 000	-14 000	0

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kunnan ostamien koululais- ja asiointiliikenteen sopimusten varsinainen voimassaoloaika päättyi 31.12.2016. Sopimukseen sisältyi 2 vuoden optio, josta sivistyslautakunta otti käyttöön 1. optiovuoden (1.1.2017 alkaen). Sopimukset sisältävät: koululaiskuljetukset, asiointiliikenteen oman kunnan alueella sekä oppilaskuljetukset kunnan ulkopuolisiin erityiskouluihin. Sopimusliikennettä ajavat uuraislaiset kuljetusyrittäjät eivät esittäneet taksakorotuksia optiovuodelle. Kunnan ostamia koulukuljetuksen linja-autovuoroja voivat käyttää myös muut kuntalaiset. Asiointiliikennettä on 1 krt/vko koko kunnan alueella.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kuljetusten kilpailuttamisen loppuun saattaminen	Kilpailutuksen toteutuminen	Kilpailutus toteutettu
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Joukkoliikenne- toiminnan riittävä laajuus	Kuljetusten lkm/vuosi Kuljetetut henkilöt/kk	ostopalveluliikenne- sopimusten 1. optiovuosi otettiin käyttöön	ostopalveluliikenne- sopimusten 2. optiovuosi otettiin käyttöön	kilpailutus
2. Tarkoituksen- mukais- ten ja toimivien asiointi- liikenneyhteyksien järjes- täminen kylille		Asiointiliikenne hoidettiin kutsutaksi- periaatteella 1 krt/vko koko kunnan alueella	Asiointiliikenne hoidet- tiin kutsutaksi- periaat- teella	Asiointiliikenne hoi- dettiin kutsutaksi- pe- riaatteella
3. Monipalveluliikenteen jatkaminen ja kehittämi- nen kunnan alueella.		Monipalvelu- liikennettä toteutet- tiin muutamilla rei- teillä	Monipalveluliikennettä toteutetaan, mikäli koulukuljetukset sen mahdollistavat	Monipalveluliikennettä toteutetaan, mikäli koulukuljetukset sen mahdollistavat

Kirjastotoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	19 779	8 700	9 150	450
Toimintakulut	-228 826	-212 700	-217 150	-4 450
Toimintakate	-209 047	-204 000	-208 000	-4 000

Tilivelvollinen: kirjastonjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kirjastolain mukaan kunnan tehtävä on kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjaston tulee mm. tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjastotoimen tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden tuottaminen, sähköisten palveluiden sekä erilaisten oheistoimintojen kehittäminen. Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuva-toiminen kulttuurilaitos, jolla on tärkeä merkitys ja vaikuttavuus osana kunnan hyvinvointipalveluja.

Uuraisten kirjasto kuuluu Keski-kirjastoverkkoon, alueellisesta kehittämistehtävästä Keski-Suomen osalta vastaa Tampere. Uuraisten kirjasto on kombikirjasto: palveluaikojen lisäksi asiakkaat voivat asioida omatoimiaikana kirjastokortin ja tunnusluvun avulla, ikärajana on 15 vuotta. Kirjastolain mukaisesti korostuu mm. väestön yhdenvertainen mahdollisuus sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuus ja käyttö, elinikäinen oppiminen sekä aktiivinen kansalaisuus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- Kirjaston käyttö (toiminnot / tila) on jatkuvassa nousussa, mikä pitää ottaa huomioon myös resursseissa
- Aineistokokoelman laadun ja uuden aineiston määrän kehittäminen. Omatoimikirjastotoiminnan / palveluajan vaatimukset. Kokoelman kehittämisessä otettava huomioon erityisesti suuret lapsi- ja nuorisokohortit.
- Yhteistyö Keski-kirjastokimpan ja muiden toimijoiden kanssa, erityisesti kolmas sektori. Vireillä on uusia yhteistyömuotoja esim. Uuraisten neuvolan ja MLL:n kanssa.
- Hanketyö: lukemisharrastuksen edistäminen; varhaiskasvatus ja perheet sekä nuoret keskiössä, kohdennetut palvelut erilaisille ryhmille, omatoimiasioinnin kehittäminen tilajärjestelyin, kirjastojärjestelmä Auroran mobiilikäytön valmistelu ja testaus. Aktiivisen ja osallistuvan kirjastoasiakkuuden kehittäminen ja tukeminen.
- Selvitetään palvelumuotoilun keinojen käyttöä kirjastotilan kehittämisessä, samalla lisätään kirjaston vetovoimaa eri asiakasryhmille. Tähän liittyy omatoimiasiointia helpottavien ja rikastuttavien teknisten innovaatioiden ja apuvälineiden kartoitus ja mahdollinen testaus sekä asiakasavusteisuuden hyödyntäminen. Tavoitteena tilajärjestelyt osana sujuvampaa asiakaspalvelua: Aineiston esillepano omatoimiaikana, opasteiden uusiminen ja osastojen persoonallinen erottelu, viihtyvyys kirjastotilassa, esteettömyys, verkkopalvelujen toimivuus. Tilan haasteena alimitoitus tarpeisiin nähden (rakennus vuodelta 1995).
- Markkinoinnin ja tiedotuksen kehittäminen: Medianäkyvyys, responsiivisen Arena-sivuston hyödyntäminen. Palveluista ja tapahtumista tiedotetaan perinteisesti ja some-kanavin. Asiakkaita pyritään opastamaan sopiville tiedonlähteille laaja-alaisesti (esim. erikoiskirjastojen palvelut)

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä 1.1: Aineistokokoelman kehitys		
	Mittari Arviointikriteeri: Kokoelmassa uutta ja houkuttavaa materiaalia riittävästi sekä kirjasto ajanmukainen laitteisto.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019 Kirjaston aineistokokoelma palvelee sekä palvelu- että omatoimiaikana eri käyttäjäryhmiä. Suunnitelmallisesti uusittava laitteisto takaa kirjaston tehtävän toteutumista.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	
Kriittinen menestystekijä 1.2: Riittävä, ammattitaitoinen ja osaava henkilökunta		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjaston henkilöstö määrä on riittävä ja henkilöstöomaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet muuttuvassa tehtäväympäristössä	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019 Kirjaston henkilöstöresurssia nostetaan 20 % eli palkataan 70 % kirjastovirkailija (02KIR060, peruspalkka 2042 e/kk) entisen 50 % toimen sijaan (kirjastossa tällöin yht. 2.7 hlö). Tällä taataan toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä. Sijaisten saaminen lähes mahdotonta. Tämä huomioitu talousarviolaskelmassa. Kirjaston henkilökunta osallistuu täydennyskoulutukseen uuden kirjastolain hengessä: Hyvä koulutustaso takaa lain säätämien tehtävien hoitoa. Teemoina mm. e-aineistot, erityisryhmien palvelut, lainsäädäntö, asiakasosallistamisen kehittäminen.
Kriittinen menestystekijä 1.3: Yhteistyö eri toimijoiden kanssa		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjastossa kehitetään paikallista ja laajempaa yhteistyötä	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019 Keskitytään erityisesti koulu- yhteistyön varhaiskasvatukseen ja perheiden palvelutarpeen kartoittamiseen ja kehittämiseen.
Kriittinen menestystekijä 1.4: Teknisten innovaatioiden hyödyntäminen		
	Mittari Arviointikriteeri: Omatoimikirjastopalvelun kehittäminen: markkinointi, toiminnan mahdollisuuksien kartoitus olemassa olevin voimavaroin	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019 Omatoimikirjastopalvelun mahdollisuuksia kehitetään entistä osallistavammaksi ja toimivammaksi (esim. 3. sektorin toimijat, kirjasto keskustelufoorumina, tilajärjestelyt
Kriittinen menestystekijä 1.5: Tiedottaminen ja markkinointi		
	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019

	Arviointikriteeri: Tiedottaminen ja markkinointi entistä tärkeämpää muutosten myötä, myös kirjasto ei-käyttäjien houkuttaminen palveluiden pariin	Käytetään ensisijaisesti maksuttomia ja edullisia tiedotuskanavia; esim. Keskin verkkokirjaston kanavat, sosiaalisen median mahdollisuudet Yhteistyö ja tiedonkulku yli kuntarajojen.
Kriittinen menestystekijä 1.6: Hankerahoitus ja hanketyö		
	Mittari Arviointikriteeri: Ulkoisen rahoituksen hankkiminen toiminnan kokeilemiseksi ja vakiinnuttamiseksi kuntaan / kuntien välisen yhteistyön kehittäminen (erityisesti Aluehallintoviraston rahoitus)	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019 Vuoden 2019 hanketyö keskittyy lukemisharrastukseen, varhaiskasvatus- ja perheyhteistyön kehittämiseen sekä kirjailijavierailujen toteuttaminen useamman kunnan voimavarat yhdistäen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- resurssipula
- työmäärän tuoma kuormitus
- vastuunjakamisen ongelmat varsinkin pitkällä aikajänteellä

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Kirjastoaineiston laajuus	Hankintamääräraha €/as Kirjojen määrä Muun aineiston määrä	11.8 31684 4354	11.8 30 000 4000	12 31 500 5000
2. Kirjaston käyttö	Lainaaajien määrä Lainaaajia asukasmäärästä % Lainauksien määrä, koko ain Kirjastokäyntejä/asukas Aukiolotunteja viikossa	1266 33.8 9493 7.1 74	1300 40 70 000 6 75 (sis kaiken aukiolon)	1200 35 75 000 8 91 sis kaiken aukiolon)
3. Taloudellisuus	€/laina	3.1	3	3
4. Oheistoiminnot	näyttelyt; määrä näyttelyt, kävijät lukupiirikerrat tiedonhakukoulutus, kirjastoon tutust.; osall. kaikki satutuntivierailut, määrä satutuntivierailut, osall. kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, määrä kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, osall.	7 1000 (kansal.op.) 152(aikataulumuutos) 4 + 4 etäosall. 296 hlö 35 933	5 1000 (kansal. op.) 200 (kaikki) 6 300 12 350	6 1000 (kansal. op.) 200 (kaikki) 8 300 12 350

	elokuvaesitykset, kpl elokuvaesitykset, osall.	7 333	8 400	8 400
--	---	----------	----------	----------

Kulttuuritoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	2 427	1 500	2 000	500
Toimintakulut	-27 888	-53 240	-28 390	24 850
Toimintakate	-25 461	-51 740	-26 390	25 350

Tilivelvollinen: vapaa-aikasihteeri/vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus:

Kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoita, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Toiminta toteutetaan enenevässä määrin yhdessä paikallisten järjestöjen, yhteisöjen, sekä Kulttuuriantin kanssa. Uuraisten kotiseutumuseon ja kotikuntamme historiaan kohdistuvaa kiinnostusta pyritään lisäämään toimintavuoden kuluessa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Kulttuuritoimintaa tarjotaan Kulttuuriantin kautta kaikille kuntamme kouluille/ koululaisille. Perinteisten tapahtumien, kuten kansallisen veteraanipäivän, kaatuneitten muistopäivän ja Itsenäisyyspäivän tapahtumat tarjotaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Konsertti- ja teatteritapahtumia, sekä näyttelyitä järjestetään mahdollisuuksien puitteissa ja koordinoitua Uuraisten viikon tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kotiseutumuseo pidetään avoinna kesällä, neljän viikon ajan.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut kuntalaisille, sekä paikallisen kulttuurituntemuksen parantaminen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Koululaisille tarjottu kulttuuritoiminta Uuraisten viikko ja muut yleisötapahtumat Kotiseutumuseon aukiolopäivien ja kävijöiden määrä	Tarjotaan monipuolista ja osallistavaa kulttuuritoimintaa ja tapahtumia kaikenikäisille kuntalaisille. Kotiseutumuseo tutuksi, kunnan juhluvuoden aikana.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- tehtävien ja tapahtumien järjestäminen yksittäisten työntekijöiden vastuulla, tehtävien ja vastuun jako työyhteisössä ei ole mahdollista
- sopivan hinta- ja laatutason löytyminen esiintyjien tilaamisessa
- asianmukaiset puitteet ja tilat tapahtumatarjontaan (esteetön kulku / terveet tilat / äänentoisto ym)

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019
Uuraisten kotiseutumuseo	aukioloaika (h) kävijät (hlö)	120 h 154 hlö	120 h 400 hlö	120
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminta	Kulttuuriaitan kautta tarjottu toiminta tilaisuudet (kpl) osallistujat (hlö)	KULTTUURI-KUUKKA-toiminta 15 620	KULTTUURI-KUUKKA -toim. 6	KULTTUURI-KUUKKA -toim. 6
Juhlat ja muut tapahtumat	tilaisuudet kpl) osallistujat (hlö)	10 2 280	8 800	8
Kulttuurin kokonaiskustannukset	Uuraisten viikko tilaisuudet (kpl) osallistujat (hlö) euroa/asukas (3 745 hlöä)	2 + 18 1 + 1 näyttely 5 800 6,79	viikko 29/2018 Messu-toritapahtuma + yhd. tapahtumat 10 4 000 13,92*	Toritapahtuma + yhdistysten ja yhteisöjen tapahtumat 10 7,04

*(v. 2018 sisältää museon, kulttuuritoimen, Uuraisten viikon, **Uurainen 150- v** ja kulttuuriaitan kustannukset)

Nuorisotoimi**Määrärahat**

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	34 911	31 700	32 500	800
Toimintakulut	-131 809	-151 750	-187 930	-36 180
Toimintakate	-96 898	-120 050	-155 430	-35 380

Tilivelvollinen: vapaa-aikasihteeri/vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus:

Nuorisotoimen tavoitteena on nuorten kasvatuksellinen ohjaus, sekä harrastusmahdollisuuksien ja mielekkäiden vaihtoehtojen tarjoaminen päihteettömään vapaa-aikaan. Nuorten kuuleminen, sekä nuorisovaltuuston, nuorisjärjestöjen, muiden nuorisotoimintaa järjestävien yhteisöjen ja nuorten omien toimintaryhmien tukeminen ovat myös osa kunnallista nuorisotyötä.

Nuorisovaltuustolla on edustus vapaa-aikatyöryhmän, sivistyslautakunnan ja kunnanvaltuuston kokouksissa. Teknisenlautakunnan kokousedustaja tullaan myös nimeämään uuden toimintavuoden alkuun mennessä. Uuraisilla Et-sivä nuorisotyö sisältyy osana nuorisotyöntekijän ja työnsuunnittelijan työhön.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Nuorisotoimi täydentää paikallisten järjestöjen ja nuorten omien toimintaryhmien tarjoamaa toimintaa, järjestämällä tapahtumia, kerhoja ja päiväleiritöimintää. Paikallisten järjestöjen ja nuorten omien toimintaryhmien, sekä nuorisovaltuuston toimintaa tuetaan määrärahojen puitteissa (vuosi-, kohde- ja tila-avustukset), sekä tarjoamalla tiedotusapua kuntatiedotteen välityksellä. Nuorisotalo Nuokkarin toiminnasta ja sen kehittämisestä huolehditaan, tarjoamalla terveelliset ja turvalliset kokoontumistilat, sekä riittävät henkilöstöresurssit.

Nuorisotalo Nuokkarille ollaan sijoittamassa Uuraisten perhekeskustoiminta ”Hyvinvointitalo”, jonka jälkeen talolta löytyy jatkossa entistä monipuolisempia palveluja ja entistä laajemmille asiakasryhmille. Alkavaa perhekeskustoimintaa ja hyvinvointityötä koordinoimaan tarvitaan riittävät henkilöstöresurssit, lisäksi lisähenkilöstöresursseja tarvitaan kipeästi perusnuorisotyöhön, jotta saamme vastattua yhä kasvavaan palvelutarpeeseen nuorten määrään voimakkaan lisääntymisen vuoksi. Henkilöstösuunnitelmaan on esitetty yhden uuden toimen perustamista (perhekeskustoiminta ja nuorisotyö) ja talousarvioehdotukseen palkkaukseen määrärahavaraus.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Turvalliset ja viihtyisät toimintatilat		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Nuorisotilan tehokas käyttö	Turvallisten tilojen ja toimintaympäristön sekä toiminnan tarjoaminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaiden ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien ja palveluiden tarjoaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Tapahtumien ja osallistujien määrä Erityisnuorisotyön kehittäminen / Etsivä Nuorisotyö	Monipuolisen harrastustoiminnan tarjoaminen / täydentäminen Osaava henkilöstö ja toimiva yhteistyö
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Lasten ja nuorten kuuleminen kunnallisessa päätöksenteossa		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Nuorten kuuleminen ja saapuneet aloitteet Nuorisovaltuuston edustus päätöksenteossa	Nuorten, sekä lasten aktiivisuuden lisääminen ja heidän kuuleminen kaikessa kunnallisessa päätöksenteossa, kaikkien hallintokuntien toimesta Nuorisovaltuuston edustaja mukana kunnanvaltuuston ja sivistyslautakunnan, teknisen lautakunnan, sekä vapaa-aikatyöryhmän kokouksissa.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen ja innostuneen järjestötoiminnan tukeminen ja yhteistyön tehostaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	€ / alle 29-vuotiaat	Paikallisen järjestötoiminnan tukeminen ja yhteistyön lisääminen paikallisten järjestötoimijoiden kesken.

	Järjestöjen yhteiskokoukset	Yhteistyön tehostaminen kunnan ja järjestötoimijoiden kesken. Monialainen järjestötoimijoiden edustus vapaa-aikatyöryhmässä
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- työpaine ja kuormitus lisääntyy asiakasmäärien (lasten ja nuorten) kasvun, sekä ”haasteellisen” asiakasjoukon kasvaessa
- tehtävien ja palveluiden järjestäminen liiaksi yksittäisten työntekijöiden vastuulla, tehtävien ja vastuun jako työyhteisössä ei ole mahdollista
- tarve lisähenkilöstölle olemassa, ammattitaitoisen apu-työvoiman löytäminen / saaminen satunnaiseen osa-aikaiseen iltatyöhön haasteellista

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kerho- ja harrastustilojen tehokas käyttö	Aukiolopäivät /vuosi Kävijät (hlö)/vuosi Muut käyttäjäryhmät	124 3 798 3 + kansalaisopisto ja 4H-yhdistys	120 2 600 4 + kansalaisopisto ja 4H-yhdistys	140 perhekeskus + ryhmät (2) + 4H-yhdistys
Nuorten harrastustoiminta	Yleisötilaisuudet (kpl) Kerhot (kpl) Leiritoiminta (pv)	10 - 5	8 2 5	12 2 5
Nuorten kasvua ja kansalaisvalmiuksia edistävä toiminta	Nuorisovaltuuston kokoukset (kpl) Nuorten kuuleminen: - pyydetyt lausunnot - saapuneet aloitteet	9 hallintokunnat tapauskohtaisesti 2	10 hallintokunnat tapauskohtaisesti	10 hallintokunnat tapauskohtaisesti
Nuorisojärjestöjen ja vapaiden nuorisoryhmien ym. harrastusryhmien aktiivointi ja tuki	Toiminta-avustukset € /alle 29-vuotias (arvio: 1 420 hlö)	4,68	5,00	6,33
Erytisnuorisotyön kehittäminen/ Etsivä nuorisotyö	Etsivä Nuorisotyö: - tavoitetut nuoret (hlö) - oltu yhteydessä (hlö)	30 22	35 20	35 25

Liikuntatoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	47 455	49 800	50 800	1 000
Toimintakulut	-217 933	-245 200	-267 840	-22 640
Toimintakate	-170 478	-195 400	- 217 040	-21 640

Tilivelvollinen: vapaa-aikasihteeri/vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus:

Liikuntatoimen tehtävänä on turvata ja luoda edellytykset liikuntatoiminnalle ja näin edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia, sekä toimintakykyä elämän eri ikävaiheissa. Huolehditaan monipuolisten liikuntapaikkojen ja alueiden kunnossapidosta ja turvallisuudesta, sekä liikuntapalvelujen järjestämisestä eri yhteistyötahojen ja paikallisten toimijoiden kanssa. Avustetaan ja tuetaan liikuntatoimintaa järjestäviä järjestöjä ja yhteisöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Liikunnanharrastamiseen tarkoitettut nykyiset liikuntapaikat pidetään käyttökunnossa eri puolilla kuntaa, pääosin kunnan omana toimintana ja osin ostopalveluna. Kilpailukäyttöön soveltuvat suorituspaikat tarjotaan harrastajille kirkonkylän alueelta.

Hirvasen uuden koulun pihapiiriin rakenteilla oleva lähiliikuntapaikka saatetaan valmiiksi toimintavuoden aikana. Lisäksi Uuraisten kirkonkylän keskusurheilukenttäalueen ja ympäristön kehittämistä ja uudistamista varten laaditaan tarvittavat suunnitelmat.

Yhteistyössä paikallisten järjestöjen kanssa tarjotaan kuntalaisille mahdollisuus monipuoliseen liikunnan harrastamiseen omantasoisissa ryhmissä. Liikuntatoimi täydennetään tarvittaessa paikallisten urheiluseurojen ja koulujen tarjontaa järjestämällä kuntoliikunta- ja kilpailutoimintaa, liikunnallisia kerhoja ja leiritoimintaa. Liikuntatilojen ja -alueiden käyttöastetta seurataan ja niiden markkinointia harrasteryhmille, sekä yksittäisille kuntalaisille tehostetaan.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kaikille soveltuvat monipuoliset ja turvalliset liikunnan harrastusmahdollisuudet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Liikuntapaikkojen ja -alueiden määrä ja sijoittuminen eri puolille kuntaa	Hyväntasoinen liikuntapaikkojen kunnossapito, taloudelliset resurssit huomioiden
	Tilojen käyttöaste	Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen, tarjoamalla turvalliset ja käyttöön soveltuvat puitteet
	Kirkonkylän keskusurheilukentän ja ympäristön suunnittelu / rakentaminen	Liikuntatilojen maksuton käyttö alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisjärjestöjen ohjatuille ryhmätoiminnalle
		Liikuntapuistohankkeen aloittamisen rahoituspäätösten varmistuttua.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Monipuolisen harrastus- ja kilpailutoiminnan järjestäminen yhteistyössä paikallisten seurojen ja eri yhteistyötahojen kanssa

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Liikuntatapahtumien ja ryhmien määrä	Riittävät ja liikuntalajit tuntevat toimitsija- ja ohjaajaresurssit tapah-

	Osallistumisaktiivisuus	tumiin ja ryhmiin. Hyödynnetään paikallisten liikunta-seurojen ja lajitaitajien osaaminen Liikuntapaikkojen käyttäjille suunnattuja kyselyjä (kuntosalikäyttö)
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Paikallisen järjestötoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	€/asukas	Järjestötoiminnan taloudellinen tukeminen (vuosi- ja kohdeavustukset)
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- asiakasmäärien, sekä liikuntapaikkojen, ja -alueiden määrien lisääntyessä kasvaa työpaine ja kuormitus
- pääosin tehtävät ja palveluiden järjestäminen yksittäisen työntekijän vastuulla, eikä tehtävien ja vastuun jako työyhteisössä ole mahdollista
- liikuntapaikkojen ja-alueiden turvallisuus
- riittävien ohjaajaresurssien löytyminen

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Liikunta- ja ulkoilupaikkojen kunnossapito	Yu- ja kyläkentät (kpl)	1 + 4	1 + 3	1 + 3
	Beach-volley kentät	4	4	4
	Tenniskenttä (3 pelialuetta)	1	1	1
	Uimarannat	5	5	5
	Suunnistusalueet (kartat)	1	1	1
	KK:n lähiliikuntapaikka: -Frisbeegolf-rata	1	1	1
	(9väylää)			1
	-Hiihtostadion			
	-Ässäkenttä		1	1
	Hirvasen lähiliikuntapaikka valmis v. 2018	1		
	Maastopyörärata			
	Hiihtoladut:	3/15	3 /15	3/15
	-valaistut (kpl/km)		6 /70	6/70
	-muut ladut (kpl/km)	5 + 1	5 + 1	5+1
	Jääkiekkokaukalot + jää-alueet (kpl)	iltakäyttö	(iltakäyttö)	iltakäyttö
Sisäliikuntatilat:	1	1	1	
-Kk:n liikuntahalli		1	1	
-Kuntosali				

Liikuntapaikkojen tehokas käyttö	Kuntosali: -yksittäiset henkilöt -ryhmät -aukiolopäivät/vuosi	386 7+koululiikunta 360	300 6+koululiikunta 360	350 6+koululiikunta 360
*ilta- ja viikon- loppukäyttö	Kk:n liikuntahalli * -vakiovuorot kevät/kesä/syysk. (kpl) käyttötunnit /viikko kevät/kesä/syysk.	35/ 11 / 33 kpl 47 / 15 /46½ h 24 kpl /183 h	30	30
Liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen kuntalaisille	-muut varaukset kpl /h Tapahtumat + retket (kpl) Kerhotoiminta (kpl) Leiritoiminta (pv)	7 4 5	10 4 5	8 3 5
Liikuntajärjestöjen tukeminen	Ohjatut kunto- liikuntaryhmät (kpl) Uimakouluryhmät	4 6	4 4	4 4
Käyttökustannusten kehitys	€ / asukas (3 745 hlöä)	2,40	2,42	2,93
	Liikuntapaikkojen kunnossapito €/asukas	34,75	37,91	40,92
	Liikuntatoimen kokonaiskustannukset €/asukas	45,48	52,57	57,95

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen ltk				
Hallinto ja muu toiminta				
*tulot	256 468	279 000	305 400	9,5
*menot	-434 399	-474 100	-553 890	16,8
*netto	-177 931	-195 100	-248 490	27,4
Pelastustoimi				
*tulot				
*menot	-287 607	-287 540	-306 010	6,4
*netto	-287 607	-287 540	-306 010	6,4
Vesihuoltolaitos				
*tulot	317 804	281 010	313 900	11,7
*menot	-466 942	-504 460	-442 690	-12,2
*netto	-149 138	-223 450	-128 790	-42,4
Rakennukset				
*tulot	281 508	293 600	284 000	-3,3
*menot	-300 807	-305 100	-308 600	1,1
*netto	-19 299	-11 500	-24 600	113,9
Liikenneväylät				
*tulot	714	1 200	1 200	0,0
*menot	-264 098	-222 400	-229 700	3,3
*netto	-263 384	-221 200	-228 500	3,3
Puistot ja muut alueet				
*tulot				
*menot	-14 596	-24 200	-17 400	-28,1
*netto	-14 596	-24 200	-17 400	-28,1
Sorakuopat				
*tulot	50 339	30 000	30 000	0,0
*menot	-2 333			
*netto	48 006	30 000	30 000	0,0
Ympäristötoimi				
*tulot	89 323	83 000	67 000	-19,3
*menot	-205 603	-206 340	-191 270	-7,3
*netto	-116 280	-123 340	-124 270	0,8
Maankäytön suunnittelu				
*tulot	312 944	243 000	135 000	-44,4
*menot	-146 281	-168 960	-89 500	-47,0
*netto	166 663	74 040	45 500	-38,5
Tekninen lautakunta yht.				
*tulot	1 309 100	1 210 810	1 136 500	-6,1
*menot	-2 122 666	-2 193 100	-2 139 060	-2,5
*netto	-813 566	-982 290	-1 002 560	2,1

Tekninen lautakunta

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	1 309 100	1 210 810	1 136 500	-74 310
Toimintakulut	-2 122 666	-2 193 100	-2 139 060	54 040
Toimintakate	-813 566	-982 290	-1 002 560	-20 270

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, kiinteistönhoidon, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Lisäksi pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto kuuluu palvelualueeseen. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta.

Uuraisten kunnanvaltuuston 20.9.2016 tekemän päätöksen mukaisesti 1.6.2017 alkaen teknisen lautakunnan alaisuuteen muodostettiin ympäristöjaosto, jonka vastuulla ovat rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomais-tehtävät. Esittelijöiden lisäksi jaostoon kuuluu viisi luottamushenkilöä, ts. puheenjohtaja sekä neljä jäsentä, joista yksi on kunnanhallituksen jäsen. Jaostosta tehtiin kunnan hallintosäännössä päätäntävaltainen elin. Ympäristölautakunta lakkautettiin 1.6.2017 alkaen. Teknisen lautakunnan suoraan alaisuuteen siirtyy maankäytön suunnittelu määrärahoineen. Maaseututoimi siirtyi kunnanhallituksen alaisuuteen.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2019 kohdistuvat kaavoituksen, ympäristönsuojelun, vesihuoltolaitoksen ja kiinteistönhoidon toimintaan. Kaavoituspalvelut hankitaan vuodesta 2019 eteenpäin ostopalveluna Saarijärveltä aluearkkitehtitoiminnan loppumisen myötä. Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostetaan selvittämällä uudet toimintamallit yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Vesihuollon talouden elvyttämiseksi vesiosuuskuntien avustusten budjetointi poistetaan (-50 000e) ja vesihuollon yhtiöittämiselvytykseen varataan 30 000e. Ympäristönsuojelun osalla pyritään muodostamaan ylikunnallinen toimintamalli. Tilapalvelumallin valmistelua jatketaan, jolloin teknisen toimen alaisuuteen siirretään siivous ja ruokahuolto. Tilapalvelu vastaa jatkossa kiinteistöjen ylläpidon tukipalveluista. Kiinteistönhoidon tehtäväkuvia muutetaan työnjohtajan eläköitymisen myötä ja henkilöstöresurssit tarkastetaan vastaamaan työnmitoituksia.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Osaaminen on ajan tasalla Yhteistyö toimii Joustavuus ja mutkattomuus asiainnissa Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilarajonta	Lakiopillisesti oikea neuvonta, valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyyys. Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate Sekä asuin- että yritystontteja tarjolla eri puolella kuntaa

	Uudet rakennushankkeet ja vuokrasuhteet	
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Yksikin pidempi poissaolo voi vesittää hankkeiden etenemisen. Henkilöstövaihdokset teknisellä osastolla sekoittavat hetkellisesti rutiineja ja uusien toimintatapojen omaksuminen vie aikansa. Tiedon siirtyminen ja hankkeiden hallinta horjuu henkilövaihdosten yhteydessä. Tehtävänkuvien / vastuualueiden epäselvyydet ja kiire aiheuttavat epäselvyyttä ja asioita voi jäädä huomaamatta. Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen aiheuttaa haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit ja niiden hallinta pienillä henkilöstöresursseilla voi aiheuttaa ongelmia, hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla. Työuupuminen ja stressi.

Hallinto ja muu toiminta

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	256 468	279 000	305 400	26 400
Toimintakulut	-434 399	-474 100	-553 890	-79 790
Toimintakate	-177 931	-195 100	-248 490	-53 390

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen työntekijöiden palkkamenot sekä tarvikehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti talousarvion puitteissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Tehtävänkuvien, työmäärien ja vastuiden tarkastaminen teknisellä osastolla. Muutoksia hallinnon työtehtäviin aiheuttavat mm. Uuraisten vuokratalot Oy:n isännöintitehtävät ja tilapalvelumallin tuomat muutokset. Painopiste on henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämässä kehityskeskusteluiden ja työviihtyvyyden kautta. Huomiota kiinnitetään myös työergonomiaan ja työympäristön parantamiseen.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita).

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtävänkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajantasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle: Kustannusten nousu talousarviossa sekä määrärahojen riittämättömyys. Minimaaliset henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

Pelastustoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot				0
Toimintakulut	-287 607	-287 540	-306 010	-18 470
Toimintakate	-287 606	-287 540	-306 010	-18 470

Tilivelvollinen: kunnanhallitus

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Vuonna 2019 pelastuslaitos kykenee saavuttamaan ja osoittamaan kuntien pelastustoimien yhteen liittämisen aikaansaavat toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt sekä asukkaille että sopijakunnille. Tehtäviä hoitaa Uuraisten VPK Keski-Suomen Pelastuslaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Maakuntauudistus.

Vesihuoltolaitos

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	317 804	281 010	313 900	32 890
Toimintakulut	-466 941	-504 460	-442 690	61 770
Toimintakate	-149 137	-223 450	-128 790	94 660

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kynämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Hirvaskankaan alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Pidetään veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpidetään mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisimpia asioita ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Uusien tonttialueiden infraverkko rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja rakentamiskustannukset huomioidaan tonttien myyntihinnoissa.

Toistuvan alijäämän korjaamiseksi selvitetään uudet toimintamallit yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Vesihuollon talouden elvyttämiseksi vesiosuuskuntien avustusten budjetointi poistetaan (-50 000e) ja vesihuollon yhtiöittämisselvitykseen varataan 30 000e.

Vuonna 2019 viemäriverkoston saneerausta tullaan edelleen jatkamaan vuotovesien poistamiseksi viemäriverkostosta.

Vuonna 2019 tehdään vedenottamalla aloitettu saneeraus loppuun toisen altaan puhdistamisen osalta sekä rakennetaan automatiikka valmiiksi. Vesilaitoksen ja paineenkorotusaseman kaukovalvonnan aloitetut työt tehdään loppuun. Vesilaitoksen liittymismaksutulot kirjataan kunnan taseeseen. Vesihuollon toiminta-alueet vahvistetaan ja toiminta-alueilla olevien kiinteistöjen liittymäasiat käydään lävitse yhdessä vesiosuuskuntien kanssa.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottamoita ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	Vesihuollon yhtiöittämisselvitykseen varataan 30 000e, vesiosuuskuntien avustusten budjetointi pois (-50 000e)
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset	Vesityöryhmä
Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Ylivuodot, häiriötilanteet	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajantasalla. Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle: Vesijohtoverkoston kunto ja verkoston vuototilanteisiin liittyvät likaantumiskit, pitkät välimatkat, vesilaitoksen toimivuus ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkvallan uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienet henkilöresurssit.

Merkittävimmät kustannukset vuonna 2019

Vesiosuuskuntien investointiavustukset	-80 000 €
JS Puhdistamo jätevesien käsittelymaksut	-45 000 €
Jyväskylän Energia jätevesien johtaminen puhdistamolle	-184 000 €

Kunnossapidettävää verkostoa:

Vesi -ja viemäriverkostoa kunnan vesilaitoksen alueella (keskustan alueella) **33km**.

Siirtolinjat:

Jyväskylä-Uurainen 12,7km. Uurainen - Kelloperä 3,7km. Pölykankaantie- Remulanraitti 4,5km. Uurainen-Peltokankaan vedenottamo 4,1 km. Siirtolinjoja yhteensä 25 km.

Yhteensä koko verkosto 58km.

Vesilaitoksella on myös ylläpidettäviä jäteveden pumppaamoja 19 kpl sekä yksittäisiä kiinteistöpumppaamoja.

Veden laskutus:

Vesiosuukunnat noin	30000 m ³
Kunnan omat kiinteistöt	7340 m ³ (koulu, vanhainkoti, terveysasema, päiväkotit, jne)
Asuinrakennukset	33000m ³
Yhteensä noin	70 000m³

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnista. Asuinkiinteistöjen vesihuollon suhteen rinnastettavien kiinteistöjen käyttömaksut ovat alla olevan taulukon mukaisia. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiin-

teistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2019 käyttömaksuihin tulee 3 % korotus (v.2018 vesimaksu on 2,25 e/m³ ja jätevesi 2,91 e/m³).

Rakennukset

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	281 508	293 600	284 000	-9 600
Toimintakulut	-300 807	-305 100	-308 600	-3 500
Toimintakate	-19 298	-11 500	-24 600	-13 100

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito pohjautuu säännölliseen kiinteistöhoitotyöhön. Kiinteistöjä kunnostetaan ja ylläpidetään vuosittain siten, että tiloissa mahdollistetaan käyttäjäryhmien edellyttämä toiminta turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Kiinteistöjen hoidosta vastaavat hallintokunnat ja tekninen toimi antaa asiantuntija-apua ylläpitoa suunniteltaessa. Tähän toimintamalliin ollaan tekemässä muutos vuoden 2019 aikana muodostettavan tilapalvelumallin avulla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kehitetään kiinteistökäyttäjien ja kiinteistönhoidon vuorovaikutusta sähköisen huoltokirjaohjelman päivityksen kautta. Tärkeä osa kiinteistöjen kunnan tarkkailussa ja palautteen saamisessa ovat eri käyttäjäryhmät, jotka oleilevat tiloissa säännöllisesti. Sähköisen huoltokirjaohjelman avulla käyttäjät voivat tehdä normaalin kiireellisyysluokan huoltopyyntöjä sekä mm. vuosikorjaustoiveita. Tätä kautta saadaan aineistoa kiinteistöjen normaalin kulumisen kautta aiheutuvista haitoista ja hankkeiden oikea-aikaisiin peruskorjauksiin osataan varautua paremmin. Huoltokirjaohjelmaan syötetään kaikki oleellinen tieto historiasta mm. tehdyistä korjauksista, sisäilmatutkimuksista, viranomaisraporteista yms. ja tietoja pidetään jatkossa ajan tasalla ja ohjelma toimii jatkossa oleellisena osana kiinteistöjen ylläpidon apuvälineenä. Lisäksi jatketaan energianseurantaohjelman käyttämistä kaikissa kiinteistöissä.

Aloitetaan tekemään kunnan omistamille kiinteistöille PTS:t (pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelmat) ja hoitotoimitukset ylläpidon ja tulevien investointien aikatauluttamiseksi.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Turvalliset, toimivat ja terveelliset kiinteistöt		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Käyttäjien terveys ja hyvinvointi	Palaute, sairastelukierteet	Sisäilmaongelmien kartoittaminen ja vähentäminen
Tapaturmien vähentäminen Rakennusten käyttöasteen parantaminen	Tapaturmien määrä Vuokratulojen määrä	Huolto- ja kunnossapitotoimet ajallaan Ei tyhjiä tai vajaalla käytöllä olevia toimitiloja, elinkaariajattelu
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Määrärahojen niukkuuden vuoksi peruskorjauksia tai huolto- ja kunnossapitotoimia ei pystytä suorittamaan ajallaan. Välinpitämättömyys. Toimitiloille ei ole kysyntää tai vapaat toimitilat eivät ole muunneltavissa käyttäjien tarpeita vastaaviksi (kysyntä ja tarjonta eivät kohta).

Liikenneväylät

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	713	1 200	1 200	0
Toimintakulut	-264 097	-222 400	-229 700	-7 300
Toimintakate	-263 383	-221 200	-228 500	-7 300

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Liikenneturvallisuuden parantaminen rakennus- ja kunnossapitotoimin. Katuvalaistuksen saneeraus energian säästön vuoksi. Menot sisältävät 60.000 € avustuksina yksityisille.

Kaavateiden talvikunnossapito kilpailutus on tehty lokakuussa 2017. Sopimusjakso on neljä (4) vuotinen.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunnossapito Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät Onnettomuuksien määrän vähentäminen	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet Onnettomuuksien määrä	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Poikkeukselliset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa) Tekniikan aiheuttamat ongelmat. Käyttäjien oma toiminta.

Puistot ja muut alueet

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot				
Toimintakulut	-14 595	-24 200	-17 400	6 800
Toimintakate	-14 595	-24 200	-17 400	6 800

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja.

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö.

Kunnan teknisellä toimella ei ole osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritään tekemään työllistämistukisten avulla. Talousarvioehdotuksessa on varattu ”tekniset työt ja huolto”- kustannuspaikan alle työllistämistukisten palkat.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uusimaan vuosittain ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttä.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Pienet henkilöstöresurssit ja riittämättömät määrärahat.

Sorakuopat

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	50 338	30 000	30 000	0
Toimintakulut	-2 333			0
Toimintakate	48 005	30 000	30 000	0

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoaikkana Rajalan tila Höytiällä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuopat pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä.

Tavoite	Mittari	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019
- Sorakuopat pidetään tuotannollisessa käytössä - Survon tilalle (Köntysmäki) soranottolupa 10 v - Rajala	ottomäärä m ³ /vuosi	Lupa umpeutunut 28.873	0 26.000	0 30.000

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoaikkojen lupa-asiat.

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2019

Toimiala: Tekninen toimi

Suunnittelun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (pelastuslaitos, JE, JS-Puhdistamo)
- sähkösopimukset

- vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset

YMPÄRISTÖJAOSTO

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosityksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (L kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa. Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

Ympäristötoimi

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	89 323	83 000	67 000	-16 000
Toimintakulut	-205 603	-206 340	-191 270	15 070
Toimintakate	-116 279	-123 340	-124 270	-930

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Toimintatapoja pyritään edelleen tehostamaan sähköisten asiointipalveluiden osalta. Lainsäädännön muutokset vaikuttavat osittain toimintatapoihin uusien vaatimusten myötä, ja mm. lomakkeita on täytynyt päivittää vaatimuksia vastaaviksi ja hienosäädön tarvetta on edelleen. Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteen kautta on tällä hetkellä 99 prosenttista, mutta rakennustarkastajaa työllistää paljon hakemusten täytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta.

Vanhan paperiarkiston skannausta sähköiseen muotoon on tarkoitus jatkaa. Lisäksi lupien käsittelyjärjestelmää (Louhi) on tarkoitus kehittää vanhojen lupien osalta niin, että lupien tietoja syötetään järjestelmään käsin ja lupatiedot lisätään kiinteistölle, jotta luvat ovat jatkossa helpommin löydettävissä.

Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteen kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessia ei ole toistaiseksi resurssipuutteen vuoksi voitu aloittaa, mutta siihen on ryhdyttävä vuoden 2019 aikana.

Kunnan rakennusjärjestyksen uudistamista viedään eteenpäin, kuntayhteistyö Multian ja Petäjäveden kanssa ei tällä hetkellä ole aktiivista, joten rakennusjärjestystä muokataan Uuraisten kuntaan sopivaksi. Tavoitteena on viedä rakennusjärjestys hyväksyntään vuoden 2019 aikana.

Rakennuslupien lupamäärä nousee toivottavasti lähemmäs vuoden 2017 tasoa. Todennäköisesti rakentaminen tulee jatkossa jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulleiden ja vireillä olevien kaavoitushankkeiden myötä. Etenkin Hirvaskankaan alueella kasvua on jälleen odotettavissa uuden kaavan ja Äänekosken biotuotetehtaan myötä.

Mahdollisuus kuntayhteistyöhön pidetään avoimena, vaikka se ei vielä tällä hetkellä ole ehdotonta tai nykyiseen tilanteeseen nähden järkevää. Rakennusvalvontatarkoituksena tuskin korotetaan talousarviokaudella, vaikka painetta kannattavuuden parantamiseen olisi.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Arviointikriteeri: 1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus 2. Matalan kynnyksen asiointi 3. Tasapuolinen kohtelu	1. Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyyntö, toimivat sähköiset palvelut 2. Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu 3. Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeinen riski on pieni henkilöstöresurssi esim. ennakkoimattomissa keskeytystilanteissa. Lakien ja säädösten uudistumisesta aiheutuu jatkuva tarve ottaa selvää asioista ja kouluttautua, jotta viranhaltija pysyy tasalla voimassa olevien määräysten suhteen. Vanhat keskeneräiset ja korjausta vaativat asiat lisäävät työntekijän henkistä kuormitusta.

Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: ympäristösihteeri

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä.

Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteet ovat olleet n.70 % lupien valmistelu ja päätösten teko. Luvanvaraisten toimintojen valvontaan on kulunut noin 20 % toiminnasta ja 10 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä.

Ympäristösuojelulain uudistuksen myötä painopiste tulee siirtymään voimakkaasti valvontatyöhön, joka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Tähän on laadittu 2017 lain vaatima valvontasuunnitelma ja -ohjelma, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia toimijoita valvottu. Ympäristötoimeen myönnettyistä resursseista tulee jatkossa kulumaan n.40 % valvontaan. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta voidaan periä ympäristösuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristösuojeluyksikön kustannuksia.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma tulee olemaan uutena työkaluna pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma päivitetään säännöllisesti.

Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka on nähtävillä koko teknisellä toimella. Näitä tulee päivittää muutosten myötä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristösuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa uudistuneen jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Toiminta-aluepäätösten jälkeen ja jätevesiasetuksen siirtymäajan päätyttyä 31.10. 2019 tulee työmäärä ympäristösuojelussa lisääntymään ainakin hetkellisesti voimakkaasti jätevesijärjestelmien valvonnassa ja neuvonnassa sekä vapautuspäätösten valmistelussa.

Uuraisten vesistöjen tilan seuranta tehdään resurssien mukaan, vesiensojelua lakien, asetusten ja säännösten mukaisesti. Hoidetaan tiedottaminen ja neuvonta ympäristösuojeluun liittyvissä asioissa.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa jatkossa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristösuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristötoimen resursseja tulee suunnata sähköisten järjestelmien käyttöönottamiseen ja näiden käytön haltuunottamiseen. Myös resursseja ja toimintaa tulee jatkossa suunnata valtion energia- ja ilmastostrategian mukaisesti kiertotalous ja ilmastotöiden suuntaan.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Ympäristövalvonta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Arviointikriteeri: 1. Ympäristö-, maa-aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti 2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen 3. Asiantuntijuus	1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista 2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset 3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja

		ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö
Toteutuminen	Pysytty tavoitteessa 1 ja 3, muutoin, mutta 3. aloitteita ja selvityksiä ei resurssiin juuri mahdu. 2. kohdan ei kiireellisten mm. jätelain mukaisten tarkastusten ja näihin liittyviä toimia on jouduttu siirtämään tulevaisuuteen.	

Tavoite	Mittari	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019
1. Ymp.-suojelu- ja valvonta	Luvat / ilmoitukset, neuvonta	12 uutta lupaa (7 maa. 5 ympäristölupa) Valvonta 6 HO:ssa 1 ymp.lupa, 1 ojituspäätös Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatiminen	4 ympäristölupaa, kaksi rekisteröintiä Valvontaohjelman mukainen valvonta Ympärisnsuojelumääräysten uudistus	3 ympäristölupaa (yksi yhteiskäsittelylupa), Ilmoituksia 18
2. Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus	Neuvonta/ohjeistus	Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus	Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus. Toiminta-alueiden vahvistaminen	Ympäristönsuojelumääräysten uudistus Taksojen päivitys
3. Maa-aineslupien hoito	Uudet luvat, valvonta	7 uutta, 22 valvontaa. Maisemointitöiden tarkastus/valvonta. Pakkokeinopäätökset	Neljä uutta lupaa 25 valvontaa	Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus. Neljä uutta lupaa 25 valvontaa
4. Vesistöjen tilan seuranta ja kunnostuksen kehittäminen	Vesistö tutkimukset, kunnostustoimet	Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Kyynämöisen ja Kaijanjärven vedenlaatu.	Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Kyynämöisen vedenlaatu. Sinilevätarkkailu. Kyynämöisen ja Kaijanjärven vedenlaatu.	Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Kyynämöisen vedenlaatu, Nauttiaisen, Iso-Ahvenisena ja Kaijanjärven vedenlaatu.
5. Ympäristön viihtyvyys/luontopolut	Luontopolut, Kylä- ja keskustan maisema	Hankasuon luonnonsuojelualan perustaminen/työt. Oikarintie 2 Kosteikkohanke. Neuvonta.	Hankasuon luonnonsuojelualan perustaminen/työt. Oikarintie 2 Kosteikkohanke. Neuvonta. Mansikkamäen puiston kunnostus	Kontiojärvi luontopolun kummisopimus +torninkäyttösopimus. Mansikkamäen puiston kunnostus.

6. Jätehuollon ohjaus ja valvonta	Tarkastuskäynnit valvonta	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko
7. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden vapautushakemukset	Vapautushakemusten lukumäärä	Ei vahvistettu	Ei vahvistettu	Toiminta-alueiden vahvistaminen. Vapautushakemusten käsittely, ohjaus/neuvonta
8. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja -ohjelma	Valvontojen määrä, suunnitelman toteutuma	Valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatiminen Ei vahvistettu, ei hakemuksia	Ohjelman mukaiset valvonnat, raportointi, uuden valvontaohjelman laatiminen	Ohjelman mukaiset valvonnat ja raportointi

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on työajan puute työtehtävien lisääntyessä lakien ja säädösten uudistuksessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen (uusi YSL ja sen 3. muutos). Valtiohallintoja kuntalaiset tulevat vaatimaan pian kunnilta kiertotalous- ja ilmasto-ohjelmien laatimista ja toimenpiteitä, tähän ei nykyiset resurssit riitä. Sammakkokankaan 40 % työaikatäry päättyy 2018 loppuun. Ympäristövalvonnan yhteistyöhankkeen kariutuminen olisi riski tavoitteiden saavuttamiselle.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Lupakäsittelyjen nopeus, valvontojen suorittaminen suunnitelman mukaisesti.	Lupien määrä (taksan mukainen lupamaksu) Tehtyjen valvontojen ja tarkastusten määrä (taksan mukainen valvontamaksu)	Maa-aines- ja ympäristöluvat Maa-ainesvalvonnat, pakkokeinopäätökset	Maa-aines- ja ympäristöluvat, rekisteröinnit Maa-aines- ja ympäristölupavalvonnat, pakkokeinopäätökset	Maa-aines- ja ympäristöluvat, rekisteröinnit Maa-aines- ja ympäristölupavalvonnat, pakkokeinopäätökset

Maankäytön suunnittelu

Määrärahat

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos €
Toimintatuotot	312 944	243 000	135 000	-108 000
Toimintakulut	-146 280	-168 960	-89 500	79 460
Toimintakate	166 663	74 040	45 500	-28 540

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja**Toiminnan kuvaus:**

Pyritään varmistamaan riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kuntaa asuntorakentamisen ja yritystoiminnan tarpeisiin sekä turvaamaan aluevaraukset virkistyskäyttöä, liikennettä ym. tarpeita varten. Maankäytön suunnittelulla pyritään varmistamaan ympäristö- ym. näkökohtien huomioon ottaminen aluevarauksissa. Suunnittelukaudella pyritään etsimään kunnan maanhankinnan painopistealueet asunto- ja yritystonttien turvaamiseksi pitkällä aikavälillä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutoksetAluearkkitehtitoiminta:

Aluearkkitehtitoiminta ostetaan jatkossa Saarijärven kaupungin kaavoituspalveluilta.

Yleiskaavoitus:

Kirkonkylän osayleiskaava valmistunut v. 2015.

Rantayleiskaavan muutos ja osittainen kumoaminen on saanut lainvoiman 27.9.2018 lukuun ottamatta kiinteistöjä 892-405-21-5 Rantakoto ja 892-405-3-48 Koivuranta. Näistä kiinteistöistä on tehty hallintovalitus ja se on käsiteltävänä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden päätöksen odotetaan tulevan alkukesään 2019 mennessä. Rantayleiskaavan muutos aloitetaan tarvittaessa.

Asemakaavoitus:

Kirkonkylän keskustassa on tarkoitus aloittaa kunnalle hankitun ”Sarkola”- tilan asemakaavoitus. Hirvaskankaan asemakaavan muutos ja laajennus on tullut voimaan 2018.

Pohjakartta:

Uuraisten keskustan ja Hirvaskankaan pohjakartat ovat osin vanhentuneet.

Uuraisten kunta on neuvotellut Äänekosken kaupungin ja Laukaan kunnan kanssa pohjakarttojen uudistamisesta ja alustavasti on suunniteltu, että kunnat kilpailuttavat yhteistyössä lentokuvauksen. Kuvaus suoritettaisiin toukuussa 2018. Koska Uuraisilla ei ole maanmittausosastoa tulee Uuraisten teettää pohjakartta konsulttitoimistolla. Uuraisten kunnan tulee myös tehdä sopimus pohjakarttojen ylläpidosta, Äänekosken kaupunki on kiinnostunut Hirvaskankaan alueen pohjakartan ylläpidosta. Pohjakartan laatimista keskustan ja Hirvaskankaan lisäksi Jokihaaraan tutkitaan. Alkukesällä 2018 on ilmakuvaattu Hirvaskankaan alue yhdessä Äänekosken ja Laukaan kanssa.

Muu maankäyttö:

Ajantasakaavan ylläpitämisestä tulee neuvotella eri toimijoiden kanssa.

Tonttimyynti

Kunnan omistamien tonttien osalta myytävät alueet pyritään rakentamaan valmiiksi infrastruktuurin osalta ennen tonttien myyntiä. Kunnan tonttimyynti pyritään siirtämään ja keskittämään Louhen karttapalveluun, samalla luovutaan Pihatie.fi- palvelusta.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Arviointikriteeri: <ul style="list-style-type: none"> • painopisteet Jokihaara, keskustaajama, Hirvaskangas • huomioidaan olemassa ja lähellä oleva yhdyskuntarakenne ja kaava-alueiden läheisyys. • huomioidaan maanhankinnassa myös VT4:n moottoritien jatkamisen yhteyteen rakentuva liittymä, mikä nopeuttaa liikennettä Jyväskylään 	<ul style="list-style-type: none"> • eri kokoiset houkuttelevat tontit • laaditaan maankäytön yleissuunnitelma, määritellään maanhankinnan painopistealueet • laaditaan maanosto- ja myynti hinnasto • tonttimarkkinoinnin kehittäminen • messuille osallistuminen • tieyhteyksien ja muun yhdyskuntatekniikan to-

	<ul style="list-style-type: none"> • työpaikkarakentamisen työllistävä vaikutus • tonttien tulee olla veto-voimaisia ja kilpailukykyisiä • yritystonttien myynti- ja vuokrausehdot, tarvittaessa joustavuutta. 	teutus <ul style="list-style-type: none"> • myydään omakotitalontontteja 5 kpl ja yritystontteja 1 kpl
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Toimintatavan täydellinen muutos, henkilöstövaihdokset. Henkilöstöressurssin vähyys ohjaustyössä. Liian myöhäinen reagointi maankäytön suunnittelussa.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019
1. Ajantasa- asemakaavan päi- vitys	vaihe	päivitetty	kesken	valmis
2. Sarkolan asema- kaava	vaihe	-	-	käynnistetään
3. Keskustan ase- makaavan muutos	vaihe	-	-	-
4. Rantayleiskaav- an muutos	vaihe	alustava suunn.	ehdotus/valmis	ei käynnistetä
5. Akonpuron ase- makaavan laajen- nus	vaihe	-	-	ei käynnistetä

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2019

Toimiala: Ympäristötoimi

Suunnittelun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- rakennuslupa-asiakirjat
- maankäyttösopimukset ja maanhankinta-asiakirjat
- tilojen osto- ja myyntiasiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat
- kaavoitukseen liittyvät asiakirjat

7. INVESTOINTIOSA

		2019	2019	2020	2020	2021	2021
	INVESTOINTIOSA 2019-2020 ALV 0 %	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot
90004	YLEISHALLINTO						
	ICT-hankinnat(kotisivut,palvelin,titania)	35 000					
	YLEISHALLINTO YHT.	35 000		0			
92201	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI						
	Vanhainkoti	15 000					
	-ikkunat+ovi	15 000					
	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHT.	15 000					
	OPETUS- JA KULTTUURITOIMI						
94042	Hirvasen koululaajennukset perustukset	80 000					
94045	Höytiän koulu	75 000					
	-Höytiän koulun piharakenteet	30 000					
	-Höytiän koulun katto	45 000					
94050	Kyynämöisten koulun perustukset	20 000					
94055	Koulukeskus	70 000					
	-Auditorion lattian korjaus ja näyttämön uusiminen						
94231	Liikuntapuisto	0	0	690 000	207000	650 000	0
	-rakentaminen, tekonurmipintainen jalkapallokenttä			650 000	207000		
	-hiihtolatu jalkapallokentän ympäri			40 000			
	-urheilukentän laajentaminen					500 000	
	-aktiviteettipuisto urheilukentän yhteyteen					150 000	
94250	Lähileikkikentän uusiminen	20 000		20 000		20 000	
	OPETUS- JA KULTTUURITOIMI YHT.	265 000	0	710 000	207000	670 000	0
	MUUT PALVELUT						
96100	Yleiset tiet / valaistus	50 000					
	-Uurainen-Jkl tievarren valojen uusiminen	40 000					
	- Kevyen liikenteen väylien viimeistely	10 000					
96200	Kadunrakennus, päällystys, valaistus	50 000	0	310 000	0	90 000	
	-Kukkulantien suunnittelu ja pohjatutkimukset	12 000					
	-Kukkulantien rakentaminen. Noin 320m.			150 000			
	-Niittylammentien saneeraus			70 000			
	-Hitsaajantien jatko / teollisuusalue					60 000	
	-Leppätien valaistus (pylväät ja valot)	18 000					
	-Heinäsuontien valaistus			35 000			
	-Valaistus: Aittovuor. polku, Haaparaitti, Pajuraitti			25 000			
	-Rantatien saneeraus					30 000	

	-Kaavateiden asfaltointi (Aittovuoren alue)			30 000		
	-Uudet bussipysäkit Kangashäkin teille	20 000				
96493	Kunnanviraston remontti	0				500 000
	Kunnanviraston peruskorjaus					500 000
97100	Vesilaitos	45 000		300 000	0	40 000
	-Vesijohtoverk. san. Himaniittivesijohdot	35 000		100 000		
	-Kukkulantien vesi			30 000		
	-Vesijohtoverkoston kloorauskaivojen rakentaminen	10 000		170 000		
	-Rantatien vesijohto					30 000
	-Hitsaajantien vesijohto					10 000
97200	Viemärlaitos	85 000	0	105 000	0	65 000
	-Kuukanpolku jätevedenpumppaamon varavoima	15 000				
	-Viemäriverkoston saneeraus	35 000		35 000		
	-JVP pumppaamojen saneeraus			20 000		
	-Kukkulantien viemäri (keskustan alueella)			50 000		
	-Rantatien viemäri					50 000
	-Hitsaajantien viemäri					15 000
	-Saarijärven pka:n automaatio	35 000				
	Haja-asutusalueen vesihuolto	30 000				
	-Tuparannan jätevedenpumppaamon varavoima	15 000				
	-Kaakkomäen jätevedenpumppaamon varavoima	15 000				
97710	Maanhankinta/myynti		50 000		50 000	50000
97731	As Oy Uuraskoto linjasaneeraus	175 000				
	MUUT PALVELUT YHTEENSÄ	435 000	50 000	715 000	50 000	695 000 50000
	KAIKKI YHTEENSÄ	750 000	50 000	1425000	257000	1365000 50000
	Netto	700 000		1168000		1315000 50000

8. TULOSLASKELMA- JA RAHOITUSOSA

TULOSLASKELMAOSA	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ts 2020	Ts 2021
	€	€	€	€	€
Toimintatulot	4 871 388	4 616 150	4 378 410	4 422 000	4 466 000
Myyntitulot	3 022 893	2 787 010	2 613 450		
Maksutulot	852 468	901 640	927 710		
Tuet ja avustukset	351 376	228 200	206 150		
Muut toimintatulot	644 651	699 300	631 100		
 Valmistus omaan käyttöön	 7 858	 10 000	 15 000		
 Toimintakulut	 -23 50620	 -23 60860	 -24 81550	 -24 96000	 -25 11000
Henkilöstömenot	-9 207 474	-9 465 480	-10004250		
Palvelujen ostot	-11193083	-11310020	-11742970		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 423 653	-1 335 500	-1 406 610		
Avustukset	-1 323 793	-1 181 770	-1 285 660		
Muut toimintamenot	-353 617	-310 090	-374 060		
Toimintakate	-18622374	-18 97710	-20 42140	-20 54000	-20 64000
 Verotulot	 10847 293	 10 740000	 11 700000	 12 170000	 12 511000
Valtionosuudet	9 117 929	9 080 600	9 078 400	9 600 000	9 600 000
Rahoitustuotot ja -kulut	262 887	125 700	128 500	115 000	115 000
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	367 796	252 000	280 200		
Korkokulut	-70 448	-78 000	-87 000		
Muut rahoituskulut	-34 461	-48 300	-64 700		
Vuosikate	1 605 735	969 590	486 760	1 345 000	1 580 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 461 109	-1 307 510	-1 381 120	-1 450 000	-1 400 000
Suunn. mukaiset poistot	-1 111 013	-1 307 510	-1 381 120		
Kertaluonteiset poistot	-350 096				
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	144 626	-337 920	-894 360	-105 000	180 000
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)	14 967	14 900	14 900	14 900	14 900
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)					
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	159 593	-323 020	-879 460	-90 100	194 900

RAHOITUSOSA	Tp 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ts 2020	Ts 2021
	€	€	€	€	€

Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1 605 735	969 590	486 760	1 345 000	1 580 000
Satunnaiset erät	0			0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-116 203	-160 000	-100 000	-50 000	-50 000
Investoinnit					
Investointimenot	-3 809 446	-995 000	-750 000	-1 425 000	-1 365 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin	139 894	37 000		207 000	
Pysyvien vastaavien luovutusten myyntitulot	145 952	260 000	150 000	100 000	100 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	-2 034 068	111 590	-213 240	177 000	265 000
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-73 590	-63 000			
Antolainasaamisten vähennykset	32 840	50 000		3 700	7 400
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys	2 525 000	3 957 000	1 180 000	2 760 000	3 900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-460 636	-3 957 000	-459 500	-2 987 000	-3 962 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-10 454	98 590	507 260	-46 300	210 400
Lainakanta 31.12.(sis. tilapäislainat)	14 358 257	13 833 300	15 122 100	14 895 100	14 833 100
Investointien tulorahoitus, %	43,76	101,2	64,9	110,4	115,80
Kassavarat 31.12.	3 770 571				

TULOSLASKELMA SISÄISET JA ULKOISET ERÄT

	Ta 2018			Ta 2019		
	Sisäinen	Ulkoinen	Yhteensä	Sisäinen	Ulkoinen	Yhteensä
Toimintatulot	1 531 020	3 085 130	4 616 150	1 666 370	2 712 040	4 378 410
Myyntitulot	1 531 020	1 255 990	2 787 010	1 666 370	947 080	2 613 450
Maksutulot		901 640	901 640		927 710	927 710
Tuet ja avustukset		228 200	228 200		206 150	206 150
Muut toimintatulot		699 300	699 300		631 100	631 100
Valmistus omaan käyttöön		10 000	10 000		15 000	15 000
Toimintakulut	-1 531 020	-22 071 840	-23 602 860	-1 666 370	-23 147 180	-24 813 550
Henkilöstömenot		-9 465 480	-9 465 480		250	250
Palvelujen ostot	-1 512 570	-9 797 450	-11 310 020	-1 645 110	-10 097 860	-11 742 970
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 150	-1 317 350	-1 335 500	-20 460	-1 386 150	-1 406 610
Avustukset		-1 181 770	-1 181 770		-1 285 660	-1 285 660
Muut toimintamenot	-300	-309 790	-310 090	-800	-373 260	-374 060
Toimintakate	0	-18 976 710	-18 976 710	0	-20 420 140	-20 420 140
Verotulot		10 740 000	10 740 000		11 700 000	11 700 000
Valtionosuudet		9 080 600	9 080 600		9 078 400	9 078 400
Rahoitustuotot ja -kulut	0	125 700	125 700	0	128 500	128 500
Korkotuotot			0			0
Muut rahoitustuotot		252 000	252 000		280 200	280 200
Korkokulut		-78 000	-78 000		-87 000	-87 000
Muut rahoituskulut		-48 300	-48 300		-64 700	-64 700
Vuosikate	0	969 590	969 590	0	486 760	486 760
Poistot ja arvonalentumiset	0	-1 307 510	-1 307 510	0	-1 381 120	-1 381 120
Suunn. mukaiset poistot		-1 307 510	-1 307 510		-1 381 120	-1 381 120
Arvonalentumiset			0			0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot			0			0
Satunnaiset kulut			0			0
Tilikauden tulos	0	-337 920	-337 920	0	-894 360	-894 360
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)		14 900	14 900		14 900	14 900
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)			0			0
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)			0			0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	-323 020	-323 020	0	-879 460	-879 460

9. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2017	TA 2018	TA 2019	muutos	TS 2020	TS 2021
KUNNANJOHTAJA	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
KONSERNIPALVELUT	<u>25,5</u>	<u>24</u>	<u>24,5</u>	<u>0,5</u>	<u>24</u>	<u>24</u>
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1	0	1	1
Pääkirjanpitäjä	1	1	1	0	1	1
Palkkasihteeri	1	0	0	0	0	0
Laskentasihteeri	1	1	1	0	1	1
Asianhallintasihteeri	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Toimistos sihteeri	0,5	0	0,5	0,5	0	0
Palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Atk-suunnittelija	1	1	1	0	1	1
Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö	<u>19</u>	<u>19</u>	<u>19</u>	<u>0</u>	<u>19</u>	<u>19</u>
Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Palvelukeskuskeittiön esimies	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Kokki	9	8	8	0	8	8
Siivooja	4	4	4	0	4	4
Palveluvastaava	4	5	5	0	5	5
Ruokapalvelutyöntekijä	0	0	0	0	0	0
Siivooja / Siivoustyönohjaaja	1	1	1	0	1	1
	TA 2017	TA 2018	TA 2019	muutos	TS 2020	TS 2021
SOSIAALITOIMI	<u>52,9</u>	<u>56,4</u>	<u>61,4</u>	<u>3</u>	<u>59,4</u>	<u>59,4</u>
Sosiaalitoimisto	<u>5,9</u>	<u>7,4</u>	<u>9,4</u>	<u>2</u>	<u>9,4</u>	<u>9,4</u>
Peruspalvelujohtaja	0,4	0,4	0,4	0	0,4	0,4
Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	1	0	1	1
Sosiaalityöntekijä	1	1	1	0	1	1
Toimistos sihteeri	0,5	1	1	0	1	1
Koulukuraattori	0	1	1	0	1	1
Perhetyöntekijä	2	2	2	0	2	2
Perheohjaaja	0	0	2	2	2	2
Työnsuunnittelija	1	1	1	0	1	1
Erityisryhmien palvelut	<u>8</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>1</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
Erityisryhmien palvelujohtaja	1	1	1	0	1	1
Toiminnanohjaaja/ohjaaja	1	1	2	1	2	2
Kuntoutusohjaaja	2	2	1	-1	1	1

Hoitaja	4	4	5	1	5	5
Vanhustyö	39	41	43	2	41	41
Vanhustyön johtaja	1	1	1	0	1	1
Vastaava sairaanhoitaja	2	2	2	0	2	2
Sairaanhoitaja	3	3	4	1	4	4
Hoitaja	27	29	31	2	29	29
Hoitoapulainen/kotiavustaja	2	2	2	0	2	2
Toiminnanohjaaja	2	1	1	-1	1	1
Pesulatyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Kuntoutusohjaaja	1	1	1	0	1	1
Oppisopimustyöntekijä		1	0	0	0	0
	TA 2017	TA 2018	TA 2019	muutos	TS 2020	TS 2021
SIVISTYSTOIMI	118	119,6	125,8	6,2	125,3	125,8
Koulut	74	75,1	76,1	1	77,1	77,1
Peruspalvelujohtaja (aik. siv.t.j.)	0,6	0,6	0,6	0	0,6	0,6
Rehtori	1	1	1	0	1	1
Toimistosihtööri	1	1,8	1,8	0	1,8	1,8
Lehtori	7	7	7	0	7	7
Päätoiminen tuntiopettaja	6	6	6	0	6	6
<i>Sivutoim. tuntiopettaja (määräaik.)</i>	3	2	2	0	3	3
<i>Tuntiopettaja (kokoaik. määräaik.)</i>	1	1	1	0	1	1
Luokanopettaja	25	26	27	1	27	27
Luokanopettaja (osa-aik. määräaik)	0,7	0,7	0,7	0	0,7	0,7
Erityisopettaja	5	5	6	1	6	6
Erityisopettaja (määräaik. Kokoaik)	0,7	1	0	-1	0	0
Koulunkäynninohjaaja	11	17	17	0	17	17
<i>Koulunkäyntiavustaja (määräaik.)</i>	12	6	6	0	6	6
Varhaiskasvatus	39,5	40	44	4	42,5	43
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	0	1	1
Päiväkodin johtaja	1,5	1	1	0	1	1
Perhepäivähoitaja	7	6	5	-1	4,5	4
Lähihoitaja	14	15	0	-15	0	0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	0	0	16	16	16	16
Konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0	0	1	1	1	1
Konsultoiva erit.lastentarhanopettaja	1	1	0	-1	0	0
erityislastentarhanopettaja	0	1	0	-1	0	0
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0	0	1	1	1	1
Lastentarhanopettaja	12	12	0	-12	0	0
Varhaiskasvatuksen opettaja	0	0	14	14	15	16
Esiopetuksen lastentarhanopettaja (osa-aikaiset)	2	2	0	-2	0	0

Varhaiskasvatuksen opettaja (osa-aik)	0	0	2	2	2	2
Henk.koht.avustaja	0	1	1	1	1	1
Henk.koht.avustaja (määräaik. Osa-aik.)	1	0	0	0	0	0
Ryhmäavustaja (määräaik. Osa-aik)	0	0	2	2	2	2
Vapaa-aikatoimi	2	2	3	1	3	3
Vapaa-aikasuunnittelija	1	1	1	0	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Nuokkarin valvoja osa-aikainen	0,3	0,5	0	0	0	0
Nuorisotyöntekijä	0	0	1	1	1	1
Kirjastotoimi	2,5	2,5	2,7	0,2	2,7	2,7
Kirjastonjohtaja	0,6	0,6	1	0,4	1	1
Kirjastovirkailija	1,4	1,4	1,7	0,3	1,7	1,7
Kirjaston muu henkilökunta	0,5	0,5	0	-0,5	0	0
	TA 2017	TA 2018	TA 2019	muutos	TS 2020	TS 2021
TEKNINEN TOIMI	10,85	11,35	10,6	-0,75	9,6	9,6
Tekninen johtaja	0	0	1	1	1	1
Rakennustarkastaja	1	1	1	0	1	1
Kunnaninsinööri	1	1	0	-1	0	0
Toimistosihteer	1,85	0,85	0,8	-0,05	0,8	0,8
Suunnitteluavustaja	0	1	1	1	1	1
Ympäristösihteer	0,6	0,6	1	0,4	1	1
Rakennusmestari/työnjohto	0	0	1	1	1	1
Rakennusammattimies	1	1	0	-1	0	0
LVI-asentaja	1	1	1	0	1	1
Aluearkkitehti	0,4	0,4	0	-0,4	0	0
Kiinteistöhoitajat (vesilaitos)	2,5	3	2,8	-0,2	2,8	2,8
Liikuntapaikkojen hoitaja	1,5	1,5	1	-0,5	1	1
KUNTA YHTEENSÄ	208,25	212,35	223,3	10,95	219,3	219,8

Kuntakonserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole omia työntekijöitä, vaan niiden isännöintitoiminnot on ulkoistettu.

10. KUNNAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tuloslaskelma v:lle 2019	Tp 2017	Arvio 2018	Arvio 2019
	euroa	euroa	euroa
Liikevaihto	304 024	281 010	313 900
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	273 773	319 630	327 610
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	57 028	43 800	41 100
Palvelujen ostot	216 745	275 830	286 510
Henkilöstökulut	2 547	2 560	3 890
Palkat ja palkkiot			1 000
Henkilösivukulut	2 547	2 560	2 890
Eläkekulut	2 547	2 560	2 860
Muut henkilösivukulut			30
Poistot ja arvonalentumiset	151 358	141 460	127 010
Suunnitelman mukaiset poistot	151 358	141 460	127 010
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	4 665		
Liikelylijäämä (+) tai -alijäämä (-)	-128 319	-182 640	-144 610
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 862	-6 900	-7 800
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	6 862	6 900	7 800
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-135 181	-189 540	-152 410
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-135 181	-189 540	-152 410
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-135 181	-189 540	-152 410

11.TALOUSARVION SITOVUUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja toimielin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa.

Kunnanvaltuusto määrää, miten määrärahat ja niiden perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan viranomaisia. Luvun 6 tehtäväaluekohtaiset määrärahat ovat kunnanvaltuustoon nähden sitovia, jos ei toisin määrätä. Valtuuston päättämät tehtäväalueiden ja vastuualueiden bruttomenot ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimintayksiköt veloitetaan kantamaan tulonsa talousarvioon merkityn mukaisesti. Toimialat ja niiden toimintayksiköt ovat vastuussa määrärahojensa käytöstä lautakunnille. Lautakunnat päättävät itse kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion jälkeen tehtävissä käyttösuunnitelmissaan siitä, mikä on sitovuustaso niihin nähden, eli mihin päätösvaltaa delegoidaan viranhaltijoille.

Strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita. Tuotannollisilla tavoitteilla täydennetään strategisia tavoitteita siten, että tavoitteet kattavat tehtäväalueen perustehtävät. Nämä täydentävät tavoitteet ovat lautakuntatasolla sitovia.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa on laadittu vuosille 2019-2021 ja se hyväksytään vuoden 2019 osalta sitovana ja taloussuunnitelma vuosien 2020 - 2021 osalta ohjeellisena. Menot että tulot talousarviovuonna 2019 ovat sitovia. Liikuntapuis-ton rakentamista ei aloiteta ennen kuin hankkeen valtionosuus on varmistunut.

Talousarviovuoden kuluessa mahdolliset investoinnin lisämäärärahat edellyttävät aina ao. toimielimen, kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyn. Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutok-sena silloin, kun kysymys on kunnan kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Investointiosassa esitetään kyseisen hankeryhmän tai hankkeen menot aina bruttona.

Mikäli investointiosan perusteluissa hankeryhmä on eritelty eri kohteiksi, ovat perustelut sitovia siten, että toimie-limen on toteutettava ensisijaisesti perusteluissa luetellut kohteet.

Toimintayksiköiden tulee hankintoja tehdessään ehdottomasti noudattaa käyttöomaisuuslaskentaohjeita ja tehdä kirjanpidon kirjaukset oikein sen mukaan, onko kyseessä käyttöomaisuushankinta vai vuosittainen kulu.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat määrärahat, jotka vaikuttavat vuosikatteen muodostumiseen ja vuosikate. Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyväksytyyn poistosuunnitelmaan.

RAHOITUSOSA

Valtuustoon nähden sitovia eriä rahoitusosassa ovat pääomarahoituksen erät: pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vä-hennys sekä antolainojen vähennys.